

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
<< ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ , ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ >>**

« Η Ευρωπαϊκή προοπτική ένταξης της Αλβανίας »

**Διπλωματική Εργασία της Δέσποινας Καστανάκη
(Α.Μ: 4332019004)**

Επιτροπή:

Πρόεδρος: κος Σωτήρης Ντάλης

**Μέλη: κος Κωνσταντίνος Μαγκλιβέρας
κος Γεώργιος Μαρής**

Ρόδος 2020

“ΔΗΛΩΣΗ ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ. Η εργασία που παραδίδω είναι αποτέλεσμα πρωτότυπης έρευνας και δεν χρησιμοποιώ πνευματική ιδιοκτησία τρίτων χωρίς αναφορές. Αναλαμβάνω όλες τις νομικές και διοικητικές συνέπειες που δύναμαι να αντιμετωπίσω σε περίπτωση που η εργασία μου αποδειχθεί ότι αποτελεί προϊόν λογοκλοπής, σύμφωνα με τον Κανονισμό του Ιδρύματος.”

Ευχαριστίες

Ένα μεγάλο ευχαριστώ οφείλω στην οικογένεια μου που χωρίς την αμέριστη συμπαράσταση και υπομονή τους δεν θα μπορούσα να ανταποκριθώ στις απαιτήσεις του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών.

Επίσης, ένα μεγάλο ευχαριστώ οφείλω στους καθηγητές μου, που με πολλή αγάπη και υπομονή μου μετάδωσαν τις γνώσεις τους υπό τις ιδιαίτερες συνθήκες της πανδημίας και της ανάγκης των εξ αποστάσεως μαθημάτων. Ιδιαίτερα, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον αναπληρωτή καθηγητή και επιβλέποντα κ. Σωτήριο Ντάλη, για την αμέριστη συμπαράσταση και συμβολή του προκειμένου να ολοκληρωθεί η διπλωματική μου εργασία.

Περιεχόμενα

Συντομογραφίες	6
Περίληψη	8
Εισαγωγή.....	9.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο : Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

1.1 Η προϊστορία του θεσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	14
1.2 Η πορεία προς την Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση.....	18
1.3 Τα κράτη μέλη της Ε.Ε.....	22
1.4 Η οργανωτική διάρθρωση της Ε.Ε συνοπτικά.....	24
1.5 Οι συνθήκες της Ε.Ε.....	27
1.6 Η νομική Διάσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	31
1.6.1 Το δικαστικό σύστημα.....	31
1.6.2 Η Αστυνομική και δικαστική συνεργασία.....	32
1.7 Η πολιτική Διάσταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	33
1.7.1 Ο συνταγματικός χαρακτήρας της Ένωσης.....	33
1.7.2 Νομικές πράξεις.....	34
1.8 Στόχοι και αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο :Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΙΑΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

2.1 Η Διαδικασία της Διεύρυνσης.....	39
2.2 Η Ιστορία της Διεύρυνσης....	41
2.3 Οι χώρες που βρίσκονται στο στάδιο της προσχώρησης.....	43
2.3.1 Πόσο διαρκεί η διαδικασία ένταξης στην Ε.Ε.....	44
2.4 Η Ολοκλήρωση της Ε.Ε. μέσω των Δυτικών Βαλκανίων.....	44
2.4.1 Οι ενέργειες της Ε.Ε. για την προσχώρηση των Δυτικών Βαλκανίων.....	45
2.4.2 Η σημασία της ένταξης των χωρών των Δ. Βαλκανίων στην Ε.Ε.	47

2.4.3 Τα προβλήματα ένταξης των χωρών των Δ. Βαλκανίων στην Ε.Ε.....	49
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο : Η ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

3.1 Η Αλβανία.....	52
3.2 Το καθεστώς της Αλβανίας πριν το 1991.....	57
3.3 Διπλωματικές και πολιτικές σχέσεις με την Ε.Ε.....	59
3.4 Ο ρόλος της Ε.Ε. στην Αλβανία.....	64
3.5 Χρονολογικά οι σχέσεις της Αλβανίας με την Ε.Ε.....	67
3.6 Οικονομικές σχέσεις της Αλβανίας με την Ε.Ε.....	73
3.6.1 Το εξωτερικό εμπόριο.....	74
3.6.2 Άμεσες Ξένες Επενδύσεις.....	75
3.7 Η σημασία της ένταξης της Αλβανίας για την Ε.Ε.....	79
3.8 Γιατί η Αλβανία επιθυμεί την ένταξη της στην ΕΕ.....	82
3.8.1.Αντιλήψεις που επικρατούν στην Αλβανική κοινωνία	85
3.9 Ανασταλτικοί παράγοντες ένταξης της Αλβανίας στην Ε.Ε.....	89
3.9.1 Η διαφθορά στο πολιτικό σύστημα.....	89
3.9.2 Το διεφθαρμένο σύστημα δικαιοσύνης.....	93
3.9.3 Η Αλβανική εγκληματικότητα.....	95
3.9.4 Οι ελλείψεις στην προστασία των δικαιωμάτων.....	95
3.9.5 Ο Αλβανικός μεγαλοϊδεατισμός.....	96
3.9.6 Το ζήτημα των μειονοτήτων	96
3.9.6.1 Το ζήτημα της Ελληνικής μειονότητας.....	98
3.10 Ο ρόλος της Ελλάδας στην ενταξιακή πορεία της Αλβανίας.....	101
Συμπεράσματα.....	1
07	
Βιβλιογραφία.....	110
Παραρτήματα.....	116

Συντομογραφίες

Ε.Ε – Ευρωπαϊκή Ένωση

ΗΠΑ – Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

NATO – Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου

ΟΗΕ – Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

ΕΤΤΑ – Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης

Μ.Μ.Ε – Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

ΠΓΔΜ – Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

ΗΠΑ – Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής

ΕΣΣΔ- Ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών

ΕΚΑΧ-Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα

ΕΚΑΕ-Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας

ΕΤΕ – Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

ΟΝΕ – Οικονομική Νομισματική Ενοποίηση

ΓΚΠΔ- Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων

Σ.Σ.Σ. -Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης

ΚΕΣΣ- Κοινοβουλευτική Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης

ΣΠΣ- Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας

ΑΕΠ- Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν

Ε.Κ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

ΑΞΕ – Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

ΔΝΤ –Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

ΕΕΜ- Ελληνική Εθνική Μειονότητα

ΟΑΣΕ- Οργανισμός για την Ασφάλεια και την συνεργασία

ΣτΕ- Συμβούλιο της Επικρατείας

Δ.Θ - Δίκαιο Θαλασσών

ΕΤΑΑ – Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης

ΥΠΕΞ – Υπουργείο Εξωτερικών

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Αλβανία σε επίπεδο μεταρρυθμίσεων και προσαρμογής στην Ευρωπαϊκή νομοθεσία έχει επιτύχει σημαντική πρόοδο. Ωστόσο ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος πρέπει να έχει σταθερό δημοκρατικό πολίτευμα , ισχυρές κρατικές δομές και σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα. Η αύξηση της εγκληματικότητας, η διαφθορά στον κρατικό μηχανισμό και στο δικαστικό σώμα, η παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων προβληματίζουν την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Αλβανία την 20η Μαρτίου του 2020 μπορεί να πέτυχε την πολιτική συμφωνία για την έναρξη των διαπραγματεύσεων προσχώρησης , γεγονός που αποτελεί αναγνώριση των σημαντικών μεταρρυθμιστικών προσπαθειών που κατέβαλε, ωστόσο η ενταξιακή της πορεία είναι μακρά καθότι παρουσιάζει σοβαρές πολιτικές και κοινωνικές αδυναμίες που οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στην έλλειψη ομαλής δημοκρατικής μετάβασης και στις ισχυρές πολιτικές ομάδες του παρελθόντος.

Η εργασία αυτή αποτελείται από τρία κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο, περιέχει στοιχεία σχετικά με τον οργανισμό της Ε.Ε. Το δεύτερο κεφάλαιο, παρουσιάζει την πορεία προς την Ευρωπαϊκή ενοποίηση μέσω της διαδικασίας της Διεύρυνσης και αναλύει τις ενέργειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ένταξη των Δυτικών Βαλκανίων. Το τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο περιγράφει την εικόνα της Αλβανίας σήμερα, τις σχέσεις της με την Ευρωπαϊκή Ένωση , τους ανασταλτικούς παράγοντες της ευρωπαϊκής της ολοκλήρωσης και παρουσιάζει τον καθοριστικό ρόλο της χώρας μας όσον αφορά τη ενταξιακή της πορεία, ως συνορεύων κράτος - μέλος της Ε.Ε.

Εισαγωγή

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιθυμεί την πλήρη ενσωμάτωση των Δυτικών Βαλκανίων στους κόλπους της. Το μέλλον των Δυτικών Βαλκανίων δεν μπορεί παρά να βρίσκεται εντός της Ε.Ε. Τα Δυτικά Βαλκάνια είναι αναπόσπαστο κομμάτι της Ευρώπης και η πολιτική της Διεύρυνσης της Ε.Ε. είναι το ισχυρότερο εργαλείο που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση που μπορεί να εγγυηθεί την ειρήνη, τη σταθερότητα και την Ασφάλεια στην περιοχή.

Η Αλβανία αν και είναι μια μικρή χώρα πολλοί είναι οι λόγοι που συνηγορούν υπέρ της ένταξης της στην Ευρωπαϊκή οικογένεια. Στην χώρα αυτή όπως και σε ολόκληρα τα Βαλκάνια το καθεστώς της φιλελεύθερης δημοκρατίας υιοθετήθηκε σε μεταγενέστερο στάδιο της σύγχρονης ιστορίας.

Όπως και τα άλλα πρώην κομμουνιστικά έθνη της Ευρασίας, έτσι και η Αλβανία έπρεπε να οικοδομήσει από το μηδέν ένα σύστημα δημοκρατικής διακυβέρνησης. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, ξεκίνησε τον αποκαλούμενο «διπλό μετασχηματισμό», ο οποίος συνδύαζε τον πολιτικό εκδημοκρατισμό με τον οικονομικό μετασχηματισμό. Η Αλβανία ξεκίνησε σημαντικούς θεσμικούς και νομοθετικούς μετασχηματισμούς με στόχο τη δημιουργία μιας νέας πολιτικής τάξης. Η αρχική φάση της μετάβασης σημείωσε ταχεία και εκπληκτική πρόοδο, η οποία ανέδειξε την Αλβανία στη θέση μεταξύ των πιο προηγμένων πρώην κομμουνιστικών χωρών, όσον αφορά τον ρυθμό και την ένταση των μεταρρυθμίσεων.

Μέσα σε λίγα χρόνια, δημιουργήθηκαν δημοκρατικοί θεσμοί και θεσπίστηκε ένα δημοκρατικό νομικό πλαίσιο. Η Αλβανία έγινε δεκτή ως μέλος διεθνών πολιτικών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων όπως το Συμβούλιο της Ευρώπης, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Παγκόσμια Τράπεζα και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ). Η εξωτερική πολιτική της, ήταν προσανατολισμένη προς την ένταξη στις δομές της Ε.Ε και του Βορειοατλαντικού.

Καλά αποτελέσματα παρατηρήθηκαν επίσης στην οικονομία, καθώς άρχισε να κινείται γρήγορα από τα ερείπια μιας κεντρικά σχεδιασμένης οικονομίας προς μια οικονομία της αγοράς. Η Αλβανία είχε τον ταχύτερο ρυθμό ιδιωτικοποίησης σε σύγκριση με άλλες οικονομίες στην περιοχή: για μια τριετή περίοδο, περίπου το 70 τοις εκατό της οικονομίας

της ιδιωτικοποιήθηκε, οι τιμές και το εμπόριο απελευθερώθηκαν σχεδόν εξ ολοκλήρου και οι αυστηρές νομισματικές και δημοσιονομικές πολιτικές οδήγησαν σε μια αξιοθαύμαστη μακροοικονομική σταθερότητα. Ο νεοεμφανιζόμενος ιδιωτικός τομέας αποδείχθηκε εξαιρετικά δυναμικός, συμβάλλοντας έτσι στη συνολική οικονομική της ανάπτυξη.

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, σημειώθηκε επίσης πρόοδος στη δημιουργία ενός νομικού και κανονιστικού πλαισίου για μια οικονομία της αγοράς. Αυτή η θετική και ισχυρή οικονομική απόδοση οδήγησε την Αλβανία να θεωρηθεί από πολλούς βασικούς σχολιαστές στη Δύση ως πρότυπο για την μετα-κομμουνιστική οικονομική ανάπτυξη. Η ανάλυση που πραγματοποιήθηκε από ξένους εμπειρογνώμονες και ιδρύματα κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου έκρινε την Αλβανία μια ειδική περίπτωση επιτυχούς μετάβασης .

Δυστυχώς, τα αποτελέσματα της προόδου που επιτεύχθηκε, καταστράφηκαν το 1997 με την αναταραχή που προκλήθηκε από την κατάρρευση των πυραμίδων όταν πολλοί Αλβανοί έχασαν τις αποταμιεύσεις τους. Η εικόνα ήταν τότε μια πλήρης κατάψυξη των κρατικών θεσμών, της απουσίας δημόσιας τάξης, της κοινωνικής αναρχίας και μιας συλλογικής υστερίας με πράξεις βίας και καταστροφής, ακολουθούμενη από πολιτική αναστάτωση και οικονομική παρακμή. Η χώρα έπρεπε να ξεκινήσει από το μηδέν. Η Αλβανία κατάφερε να ανακάμψει, αλλά η πρόοδος των μεταρρυθμίσεων επιβραδύνθηκε .

Επιπλέον σε μια σειρά εκθέσεων από διεθνείς οργανισμούς όπως ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη και της Οργάνωσης Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων , που παρακολούθησαν τις εκλογές στην Αλβανία, κατέγραψαν πως δεν διεξάγει ελεύθερες και δίκαιες εκλογές. Κατά συνέπεια, εφόσον η εκλογική απάτη έχει γίνει μέρος της αλβανικής εκλογικής διαδικασίας, τότε οι προκύπτουσες δόλιες εκλογές υπονομεύουν τη νομιμότητα των αλβανικών κυβερνήσεων και του ίδιου του δημοκρατικού συστήματος.

Στην Αλβανία «ο σεβασμός και η εφαρμογή του κράτους δικαίου παραμένει ανεπαρκής, γεγονός που οφείλεται κυρίως σε αδύναμους φορείς επιβολής του νόμου, στην περιορισμένη διοικητική ικανότητα και στην εκτεταμένη διαφθορά και στο οργανωμένο έγκλημα.

Η στάση πολλών Αλβανών είναι ότι ο νόμος και η εφαρμογή του είναι κάτι διαπραγματεύσιμο και όχι υποχρεωτικό. Το «κράτος δικαίου» θεωρείται μια «εξωγήνη» δύναμη, η οποία περιορίζει την «ατομική ελευθερία». Δεν έχει αναπτυχθεί ακόμη μια κουλτούρα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Η δημόσια τάξη και η εγκληματικότητα παραμένουν ανεπίλυτα προβλήματα. Το κράτος δικαίου είναι βασικό στοιχείο της φιλελεύθερης δημοκρατίας και ως εκ τούτου θεμελιώδης αξία της Ε.Ε, απαραίτητη για τη δημοκρατική σταθερότητα και προϋπόθεση για τη βελτίωση του κοινωνικοοικονομικού πλαισίου.

Όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες αυτά κατοχυρώνονται από τον αλβανικό νόμο και η Αλβανία έχει επικυρώσει ορισμένες συμβάσεις του ΟΗΕ και των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα το 1996. Παρά την τήρηση αυτών των συμβάσεων, ωστόσο, η εμπορία ανθρώπων, οι σοβαροί ισχυρισμοί για κακομεταχείριση από την αστυνομία και η παρέμβαση πολιτικών και οικονομικών λόμπι στα μέσα ενημέρωσης, εξακολουθούν να είναι πολύ συχνές για μια χώρα που φιλοδοξεί να γίνει κράτος μέλος της ΕΕ. Η βία και οι διακρίσεις εις βάρος γυναικών και παιδιών είναι επίσης σοβαρά προβλήματα.

Στα ανθρώπινα δικαιώματα περιλαμβάνονται επίσης, τα δικαιώματα πνευματικής, εμπορικής και ιδιοκτησίας. Παρόλο που το ζήτημα των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας βρίσκεται πλέον στην πολιτική ατζέντα της Αλβανίας, η τρέχουσα κατάσταση εξακολουθεί να κυριαρχείται από την έλλειψη σαφήνειας σχετικά με την ιδιοκτησία ακινήτων, η οποία αποτελεί σοβαρό εμπόδιο στη δημιουργία μιας λειτουργικής αγοράς ακινήτων, αποθαρρύνει τις επενδύσεις, εμποδίζει την ανάπτυξη στη γεωργία και στον τουρισμό και τροφοδοτεί την κοινωνική ένταση.

Επιπλέον το θέμα της διασφάλισης των δικαιωμάτων των μειονοτήτων στην Αλβανία αποτελεί μείζον ζήτημα για την διασφάλιση της ένταξης της στην Ε.Ε.

Στις δημοκρατικές χώρες τα Μ.Μ.Ε μερικές φορές θεωρούνται ως «η τέταρτη εξουσία» του κράτους (με τους τρεις άλλους κλάδους του: το νομοθετικό σώμα, το εκτελεστικό όργανο και το δικαστικό σώμα). Ωστόσο ένα τέτοιου είδους επαγγελματικό - ανεξάρτητο μέσο, δεν έχει ακόμη αναπτυχθεί πλήρως στην Αλβανία. Σε γενικές γραμμές, στερείται της σωστής αίσθησης ευθύνης, η οποία εκδηλώνεται με ελάχιστο σεβασμό στους κώδικες δεοντολογίας,

τα ανθρώπινα δικαιώματα και άλλες φιλελεύθερες-δημοκρατικές αξίες, οι οποίες δεν είναι ακόμη ενσωματωμένες στο έργο των δημοσιογράφων.

Η αξιοπιστία των μέσων ενημέρωσης βλέπεται συχνά από ανεύθυνες και μεροληπτικές αναφορές, κομματικούς τόνους συντακτικών άρθρων, τον υψηλό βαθμό χειραγώγησης και παραπληροφόρησης και την απουσία ισορροπημένης παρουσίασης απόψεων και γεγονότων. Ως εκ τούτου, ξένοι οργανισμοί όπως το "Human Rights Watch" προέτρεψαν την Ε.Ε να συμπεριλάβει το ζήτημα της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης στις συνομιλίες της με την Αλβανία.

Η χώρα συνεχίζει να παρουσιάζει σημαντικά εσωτερικά προβλήματα, τα οποία δείχνουν να αποτελούν τροχοπέδη στις προσπάθειές της για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μια πολύ σημαντική απαίτηση της Ε.Ε είναι η ενσωμάτωση του κοινοτικού κεκτημένου στην εθνική νομοθεσία διασφαλίζοντας επίσης την αποτελεσματική εφαρμογή του, δηλαδή αύξηση των ικανοτήτων εφαρμογής και επιβολής, μέσω κατάλληλων διοικητικών και δικαστικών δομών. Το κεκτημένο, το οποίο αποτελεί το σώμα των νόμων και κανονισμών που αναπτύχθηκαν από τις Ευρωπαϊκές Συνθήκες, αποτελείται από 35 κεφάλαια (με περίπου 80.000 ρήτρες!), καθένα από τα οποία επικεντρώνεται σε έναν συγκεκριμένο τομέα ή θέμα.¹ Οι διαπραγματεύσεις με την ΕΕ επικεντρώνονται στους όρους υπό τους οποίους οι υποψήφιας χώρες πρέπει να υιοθετήσουν, να εφαρμόσουν και να το επιβάλουν. Σχετικά με αυτό η Αλβανία αντιμετωπίζει δύο προκλήσεις: πρώτον, να διασφαλίσει την προσέγγιση της νομοθεσίας της με τους νόμους της Ε.Ε και δεύτερον, να τις εφαρμόσει αποτελεσματικά.

Οι αλβανικές δομές υπολείπονται του επιπέδου που απαιτείται για την επίτευξη του στόχου της νομοθετικής προσέγγισης με το ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Οι αντιρρήσεις της Γαλλίας τον Ιούνιο του 2019, για την εκκίνηση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Αλβανίας και της ΠΓΔΜ, όπου σύμφωνα με τις δηλώσεις του Γάλλου προέδρου Μακρόν δεν αφορούσαν τις συγκεκριμένες χώρες αλλά την αναμόρφωση της διαδικασίας διεύρυνσης, έτσι ώστε να επιτευχθεί σε βάθος μεταρρύθμιση κάθε κράτους

¹ Η έννοια του κοινοτικού κεκτημένου είναι αυτή που επιτρέπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να διατηρεί τη συνοχή της και να προχωρεί με το στόχο της για εμβάθυνση, παρά τον αυξανόμενο αριθμό των μελών της από τις διαδοχικές διευρύνσεις. Όλα όσα έχουν επιτευχθεί αναφορικά με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση μέχρι την ημέρα που ένα νέο κράτος εντάσσεται στην Ένωση αποτελούν ένα αδιαίρετο σύνολο, το κοινοτικό κεκτημένο, το οποίο κάθε νέο κράτος - μέλος είναι υποχρεωμένο να αποδεχθεί και να εφαρμόσει αποτελεσματικά.

μέλους, του τρόπου όπου λειτουργεί, κυρίως θεσμικά, οδήγησαν στην ενίσχυση της διαδικασίας προσχώρησης.²

Συγκεκριμένα, την 05-02-2020 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ενίσχυση της διαδικασίας προσχώρησης -Μια αξιόπιστη προοπτική της Ε.Ε για τα Δυτικά Βαλκάνια», με στόχο να αναζωογονηθεί η διαδικασία προσχώρησης, να καταστεί πιο προβλέψιμη, πιο αξιόπιστη, πιο δυναμική και να τεθεί υπό ισχυρότερη πολιτική καθοδήγηση, με βάση αντικειμενικά κριτήρια και αυστηρά θετικά και αρνητικά προαπαιτούμενα, και με αντιστρεψιμότητα. Σύμφωνα με αυτή την ανακοίνωση οι θεμελιώδεις δημοκρατικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις και μεταρρυθμίσεις για το κράτος δικαίου αποτελούν τον κύριο στόχο της διαδικασίας προσχώρησης.

Η Αλβανία αποτελεί μια χώρα όπου η κατάσταση που επικρατεί στο εσωτερικό της εγκυμονεί κινδύνους για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Απαιτείται η ενίσχυση της διαδικασίας του εκδημοκρατισμού και της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης προκειμένου να μπορέσει ως χώρα να αποτινάξει τα κατάλοιπα του ολοκληρωτικού καθεστώτος και της εθνικιστικής νοοτροπίας που βίωσε.

² Στο στόχαστρο της Γαλλίας βρίσκεται η πολιτική συμπεριφορά των χωρών της διεύρυνσης όπως η Πολωνία και η Ουγγαρία που διαμορφώνουν εμπλοκές στη δυνατότητα της Ένωσης να πάρει πρωτοβουλίες απέναντι σε ζητήματα όπως η κλιματική αλλαγή και η μετανάστευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

1.1 Η προϊστορία του θεσμού

Κατά τη διάρκεια του [Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου](#), το [Ναζιστικό](#) κόμμα στη [Γερμανία](#) επεξεργάστηκε ένα σχέδιο για την ενοποίηση της [Ευρώπης](#), έτσι ώστε να μπορεί να ελέγχει τους πόρους. Εμπνευστής του προγράμματος, ήταν ο υπουργός οικονομικών του [Χίτλερ](#), [Βάλτερ Φούνκ](#) που δημοσίευσε το [1942](#) τη μελέτη του, με τον τίτλο “Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα” .

Το τέλος του [Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου](#) άφησε την Ευρώπη κατεστραμμένη, διαιρεμένη και ελεγχόμενη από εξωευρωπαϊκά κέντρα ([ΗΠΑ](#), [ΕΣΣΔ](#)). ³Την ίδια περίοδο, η σταδιακή απώλεια των αποικιών περιόρισε την ήδη κλονισμένη οικονομική και πολιτική ισχύ των ευρωπαϊκών κρατών. Παράλληλα, οι εκατόμβες των θυμάτων των δύο [Παγκοσμίων Πολέμων](#) κλόνισαν ανεπανόρθωτα την ιδέα του εθνικού κράτους.⁴ Επίσης, μετά τον πόλεμο, το κράτος έχασε βαθμιαία το δεσπίζοντα ρόλο του στην οικονομία, της οποίας ο έλεγχος πέρασε σε πολυεθνικά κεφάλαια για τα οποία τα εθνικά σύνορα αποτελούσαν μόνο εμπόδιο στην διεύρυνση των δραστηριοτήτων τους. Οι τάσεις αυτές στην οικονομία, η οποία από εθνική μεταβαλλόταν σε διεθνή, επέβαλλαν την πολιτική και οργανωτική αναδιοργάνωσή της. Απάντηση σ’ αυτό το αίτημα της αγοράς ήταν η οικονομική συνεργασία των κυβερνήσεων σε διεθνές επίπεδο.

Στα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, με τις οικονομίες των ευρωπαϊκών κρατών εξαρθρωμένες, οι ΗΠΑ, βρέθηκαν αντιμέτωπες με την ανάγκη αναχαίτισης του κομμουνισμού. Έτσι άρχισαν να πιέζουν τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να αναζητήσουν μορφές οικονομικής και αμυντικής συνεργασίας για την ανάσχεση της εξ ανατολών απειλής. Πρώτο μέτρο τους ήταν το [Σχέδιο Μάρσαλ](#), για την αξιοποίηση του οποίου οι ευρωπαϊκές χώρες έπρεπε να επεξεργαστούν από

³[pdfThe European Economic Community – Berlin 1942 https://web.archive.org/web/20140806030624/http://homepage.ntlworld.com/lee.riley/Notices/EWG](https://web.archive.org/web/20140806030624/http://homepage.ntlworld.com/lee.riley/Notices/EWG). (ανακτήθηκε 12-08-2020)

⁴[Η ηθική απαξίωση της Ευρώπης», Επτά Ημέρες, 8 Μαΐου 2005 https://web.archive.org/web/20120203051821/http://www.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_kathglobal_2_08/05/2005_1284008Γεωργίου Μαργαρίτη, «1945: \(ανακτήθηκε 18-08-2020\)](https://web.archive.org/web/20120203051821/http://www.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_kathglobal_2_08/05/2005_1284008Γεωργίου Μαργαρίτη, «1945: (ανακτήθηκε 18-08-2020)»)

κοινού ένα πρόγραμμα οικονομικής ανάπτυξης.⁵ Αυτό το πρόγραμμα οδήγησε το [1948](#) στη σύσταση του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας (από το [1961 Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης](#)). Την ίδια περίοδο αρχίζουν να εκδηλώνονται και οι πρώτες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες. Έτσι το [1947](#) το [Βέλγιο](#), η [Ολλανδία](#) και το [Λουξεμβούργο](#) προχωρούν στην τελωνιακή τους ένωση «[Μπένελοϋξ](#)»⁶

Θα θεωρήσουμε ως ιστορική αφετηρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης το έτος 1951 όταν οι δύο επανειλημμένως ιστορικοί αντίπαλοι, η Γαλλία και η ομοσπονδιακή τότε Δυτική Γερμανία, συνυπογράφουν μαζί με την Ιταλία την Ολλανδία το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο την συνθήκη των Παρισίων με την οποία ιδρύθηκε , η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ), με στόχο την από κοινού χάραξη και εφαρμογή μιας ενιαίας πολιτικής της Κοινότητας των έξι , σε δύο πολύ σημαντικούς τομείς της βιομηχανίας τους.⁷

Σημαντικό στοιχείο ήταν η δημιουργία μιας κοινής Ανώτατης Αρχής για την εποπτεία της αγοράς, την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τους κανόνες ανταγωνισμού και τη διασφάλιση της διαφάνειας των τιμών.⁸ Εκτός από την Ανώτατη αρχή, τον θεσμικό μηχανισμό της ΕΚΑΧ συγκροτούσαν το Συμβούλιο Υπουργών, η Κοινή συνέλευση και το Δικαστήριο. Το Συμβούλιο των Υπουργών που δεν προβλεπόταν από το σχέδιο Schuman, αλλά θεσπίστηκε με την επιμονή των χωρών της «Benelux» οι οποίες ήθελαν ένα όργανο που θα μετρίαζε την υπερεθνικότητα της Ανώτατης Αρχής και θα προάσπιζε τα εθνικά συμφέροντα ιδιαίτερα των μικρών κρατών.⁹

Το 1957, με τη Συνθήκη της Ρώμης ιδρύεται η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) ή «Κοινή Αγορά». Οι «έξι» εγκαθιστούν δύο νέους θεσμούς , δύο νέους υπερεθνικούς διεθνείς οικονομικούς οργανισμούς : Την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (ΕΚΑΕ) που έχει ως σκοπό την ειρηνική χρήση της ατομικής ενέργειας για την βιομηχανική και οικονομική ανάπτυξη των «έξι», και την Ευρωπαϊκή Οικονομική Ενότητα (ΕΟΚ) που έχει πλέον ευρύτερα και όχι μόνο αντικείμενα στους σκοπούς της. Τα αντικείμενα αυτά αφορούν πιο γενικότερες οικονομικές σχέσεις των «έξι», όχι μόνο μεταξύ τους αλλά και των «έξι» ως συνόλου, με τις εκτός της ΕΟΚ χώρες που από τότε έχουν στην κοινοτική ορολογία τον

⁵ Ιωακείμης Π., «Ευρωπαϊκή Ένωση-Ευρωπαϊκή Κοινότητα», *Εγκυκλοπαίδεια Πάπυρος-Λαρούς-Μπριτάννικα*, 25, 148, Αθήνα 1996.

⁶ Θάνος Π. Ντόκος , «30 χρόνια ΕΟΚ», *Ιστορία*, 244 (Οκτώβριος 1988), 27. Για την ακρίβεια τότε τέθηκε σε εφαρμογή η συνθήκη τελωνιακής ένωσης που είχαν υπογράψει οι τρεις χώρες ήδη από το [1944](#) στο Λονδίνο.

⁷ Δημ. Ζαχαριάδη –Σούρα, «Διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί » Εκδόσεις ΑΘ. Σταμούλης, Αθήνα 2004 σελ.164.

⁸ Βλέπε παράρτημα Α

⁹ Θεόδωρος Χριστοδουλίδης Από την Ευρωπαϊκή ιδέα στην Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση » εκδόσεις Ι. Σιδέρης., 2010. σελ.54

προσδιορισμό «τρίτες χώρες». ¹⁰Οι «Ευρωπαϊκές κοινότητες» η απλά η «Ευρωπαϊκή Κοινότητα» είναι πλέον γεγονός.¹¹

Η δεκαετία του 1960 είναι μια καλή περίοδος για την οικονομία. Σ' αυτό συμβάλλει το γεγονός ότι οι χώρες της Ε.Ε παύουν να επιβάλλουν δασμούς στις μεταξύ τους εμπορικές συναλλαγές. Επίσης συμφωνούν να ελέγχουν από κοινού την παραγωγή τροφίμων, έτσι ώστε να υπάρχουν αρκετά τρόφιμα για όλους, σύντομα μάλιστα δημιουργείται πλεόνασμα αγροτικών προϊόντων.

Η Δανία, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Ιανουαρίου 1973, αυξάνοντας τον αριθμό των κρατών μελών από έξι σε εννέα ¹²Ο σύντομος, αλλά βίαιος, αραβοϊσραηλινός πόλεμος τον Οκτώβριο του 1973 οδηγεί σε ενεργειακή κρίση και οικονομικά προβλήματα στην Ευρώπη. Τα τελευταία δεξιά δικτατορικά καθεστώτα στην Ευρώπη εξαλείφονται με την ανατροπή του Σαλαζάρ στην Πορτογαλία το 1974 και τον θάνατο του στρατηγού Φράνκο στην Ισπανία το 1975. ¹³

Η περιφερειακή πολιτική της Ε.Ε αρχίζει να μεταφέρει τεράστια ποσά για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και υποδομών στις φτωχότερες περιφέρειες. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αυξάνει την επιρροή του στις υποθέσεις της Ε.Ε και το 1979 όλοι οι πολίτες μπορούν, για πρώτη φορά, να εκλέξουν άμεσα τους εκπροσώπους τους. Τη δεκαετία του 1970 εντείνεται η καταπολέμηση της ρύπανσης. Η Ε.Ε θεσπίζει κανόνες για την προστασία του περιβάλλοντος, εισάγοντας για πρώτη φορά την έννοια «ο ρυπαίνων πληρώνει».

Το 1981, η Ελλάδα γίνεται το 10ο μέλος της Ε.Ε, ενώ η Ισπανία και η Πορτογαλία ακολουθούν πέντε χρόνια αργότερα.

¹⁰⁹ Τρίτες χώρες ονομάζονται οι χώρες οι οποίες δεν ανήκουν στην Ε.Ε.

¹¹ Δημ.Ζαχαριάδη –Σούρα,«Διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί » Εκδόσεις ΑΘ. Σταμούλης, Αθήνα 2004 σελ.165.

¹² Η προσπάθεια ένταξης της Αγγλίας , Νορβηγίας, Ιρλανδίας και Δανίας στην Ε.Κ ξεκινάει από το 1961, ωστόσο οι δίχρονες διαπραγματεύσεις των έξι με τα τέσσερα αυτά κράτη διακόπτονται το 1963 όταν η Γαλλία προβάλλει την επίμονη άρνηση της στην ένταξη του Ηνωμένου Βασιλείου λόγω της αμφίθυμης στάσης των Βρετανών απέναντι στις προοπτικές της Ευρωπαϊκής ενοποίησης και στη διαφορετική μετεξέλιξη της σε κάτι πολύ πιο προχωρημένο από μια απλή ζώνη Ελεύθερου Εμπορίου που θα ήθελαν. Δημ.Ζαχαριάδη –Σούρα,«Διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί » Εκδόσεις ΑΘ. Σταμούλης, Αθήνα 2004 σελ.166.

¹³ Γλωσσάριο:Διευρύνσεις της ΕΕ

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:EU_enlargements/el

Στις 9 Νοεμβρίου 1989 σημειώνεται μια σημαντική πολιτική ανατροπή καθώς «πέφτει» το Τείχος του Βερολίνου και ανοίγουν τα σύνορα μεταξύ Ανατολικής και Δυτικής Γερμανίας για πρώτη φορά τα τελευταία 28 χρόνια. Αυτό οδηγεί στην επανένωση της Γερμανίας, καθώς η Ανατολική και η Δυτική Γερμανία γίνονται ένα κράτος τον Οκτώβριο του 1990. Με την κατάρρευση του κομμουνισμού στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, οι Ευρωπαίοι αναπτύσσουν στενότερες σχέσεις γειτνίασης.

Το 1993 η ενιαία αγορά ολοκληρώνεται με τις «τέσσερις ελευθερίες», δηλαδή την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, υπηρεσιών, προσώπων και κεφαλαίων. Τη δεκαετία του 1990 υπογράφονται επίσης δύο Συνθήκες: η Συνθήκη του Μάαστριχτ για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το 1993, και η Συνθήκη του Άμστερνταμ, το 1999. Οι Ευρωπαίοι ενδιαφέρονται για την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και για τη θέσπιση κοινών μέτρων σχετικά με την ασφάλεια και την άμυνα.

Το 1995 η Ε.Ε υποδέχεται τρία ακόμη νέα μέλη: την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία. Ένα μικρό χωριό του Λουξεμβούργου δίνει το όνομά του στις συμφωνίες του Σένγκεν, οι οποίες επιτρέπουν σταδιακά στους πολίτες να ταξιδεύουν χωρίς έλεγχο διαβατηρίων στα σύνορα. Εκατομμύρια νέοι σπουδάζουν σε άλλες χώρες με τη στήριξη της Ε.Ε.

Το 2000 -2010 το ευρώ είναι πλέον το νέο νόμισμα για πολλούς Ευρωπαίους. Αυτή τη δεκαετία ολοένα και περισσότερα κράτη υιοθετούν το ευρώ. Η επίσημη ημερομηνία χρήσης του ήταν η 1 Ιανουαρίου του 2002 με 12 από τα 15 μέλη της Ένωσης να υιοθετούν το ευρώ ως εθνικό τους νόμισμα.¹⁴ Η 11η Σεπτεμβρίου 2001 ταυτίζεται με τον «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας»: αεροσκάφη στα οποία έχει γίνει αεροπειρατεία προσκρούουν σε κτίρια της Νέας Υόρκης και της Ουάσιγκτον.

Οι χώρες της ΕΕ αρχίζουν να συνεργάζονται στενότερα για την καταπολέμηση του εγκλήματος. Οι πολιτικές αντιπαραθέσεις μεταξύ Ανατολικής και Δυτικής Ευρώπης εξαλείφονται τελικά με την προσχώρηση 10 νέων χωρών στην Ε.Ε. το 2004. Ακολουθούν το

¹⁴ Το ευρώ είναι το επίσημο νόμισμα των 19 από τις 27 χώρες μέλη της ΕΕ. Μια μακρά προπαρασκευαστική πορεία άνω των 40 ετών κατέληξε στην εισαγωγή του ευρώ το 2002. Η [Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα](#) και η [Ευρωπαϊκή Επιτροπή](#) είναι υπεύθυνες για τη διατήρηση της αξίας και της σταθερότητας του, καθώς και για τον καθορισμό των κριτηρίων που πρέπει να πληρούν οι χώρες της ΕΕ για να προσχωρήσουν στη [ζώνη του](#). Απτή απόδειξη της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, το ενιαίο νόμισμα έχει μια ιδιαίτερη ιστορία σχεδιασμού, υλοποίησης και πολιτικών. Μολονότι η μετάβαση στο ευρώ πραγματοποιήθηκε σχεδόν 20 χρόνια πριν, σε ορισμένες χώρες εξακολουθεί να είναι δυνατή η ανταλλαγή των παλαιών εθνικών χαρτονομισμάτων και κερμάτων με το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα.

2007, η Βουλγαρία και η Ρουμανία. Τον Σεπτέμβριο του 2008 η παγκόσμια οικονομία πλήττεται από χρηματοπιστωτική κρίση. Η Συνθήκη της Λισαβόνας κυρώνεται από όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε και τίθεται σε ισχύ το 2009. Παρέχει στην ΕΕ σύγχρονα θεσμικά όργανα και πιο αποτελεσματικές μεθόδους εργασίας.

Την δεκαετία 2010 -2020 η παγκόσμια οικονομική κρίση πλήττει σκληρά την Ευρώπη. Η Ε.Ε βοηθά ορισμένες χώρες να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες και θεσπίζει μια «τραπεζική ένωση» με σκοπό ένα ασφαλέστερο και πιο αξιόπιστο τραπεζικό τομέα. Τον Δεκέμβριο του 2012 απονέμεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση το Νόμπελ Ειρήνης. Η Κροατία γίνεται το 28ο μέλος της Ε.Ε το 2013 και ήδη υπάρχουν οι υποψήφιες χώρες που βρίσκονται στο στάδιο της «μεταφοράς» (ή αλλιώς της ενσωμάτωσης) της νομοθεσίας της Ε.Ε στο εθνικό τους δίκαιο .Αυτές οι χώρες είναι η Αλβανία, η Βόρεια Μακεδονία, το Μαυροβούνιο, η Σερβία και η Τουρκία καθώς και οι δυνάμει υποψήφιες χώρες οι οποίες δεν πληρούν ακόμη τους όρους προσχώρησης και είναι, η Βοσνία –Ερζεγοβίνη και το Κοσσυφοπέδιο. ¹⁵

1.2 Η πορεία προς την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Ιστορικά, η Ε.Ε υπήρξε μια σταθεροποιητική δύναμη στην Ευρώπη, υποστηρίζοντας την Ελλάδα, την Ισπανία και την Πορτογαλία για μετάβαση από τη δικτατορία στη δημοκρατία και ενθαρρύνοντας τις πρώην Σοβιετικές κατεχόμενες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης να κάνουν το ίδιο. Η Ε.Ε επεκτάθηκε κυρίως επειδή οι χώρες της περιφέρειάς της - οι περισσότερες από τις οποίες είναι σχετικά μικρές - ένιωσαν ότι εξυπηρετούνται καλύτερα τα συμφέροντά τους .

Ειδικά για τις σχετικά φτωχές χώρες, η ένταξη στην Ε.Ε προσέφερε επίσης την ώθηση στον εκσυγχρονισμό των οικονομιών τους, αποκτώντας πρόσβαση σε μια μεγάλη αγορά. Τα υποψήφια μέλη ελπίζουν να έχουν πρόσβαση σε πληρωμές από τον προϋπολογισμό της Ε.Ε για να υποστηρίξουν την ανάπτυξή τους, αν και αυτά τα κεφάλαια αντιπροσωπεύουν συχνά μόνο ένα μικρό ποσό σε σχέση με το μέγεθος των οικονομιών τους.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ θεωρούν ότι η διεύρυνση υποστηρίζει τα πολιτικά, οικονομικά και ασφαλή συμφέροντα της Ε.Ε. Δεδομένων των απαιτήσεων της ενταξιακής διαδικασίας,

¹⁵ Η ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

https://europa.eu/european-union/about-eu/history_el ανακτήθηκε 15-8-2020

θεωρείται ότι, ενθαρρύνετε η σταθερότητα στις γειτονικές χώρες της Ε.Ε και προωθείτε η μετάβαση στη φιλελεύθερη δημοκρατία μέσω της οικονομικής ανάπτυξης, διασφαλίζοντας έτσι μεγαλύτερη ασφάλεια στην ευρύτερη Ευρώπη.

Η διεύρυνση επεκτείνει επίσης το μέγεθος της Ε.Ε, προσφέροντάς της μεγαλύτερη πολιτική και οικονομική βαρύτητα παγκοσμίως, καθώς και μια μεγαλύτερη εσωτερική αγορά. Οι ενέργειες της διεύρυνσης της Ε.Ε εστιάζονται πλέον σχεδόν αποκλειστικά στα Δυτικά Βαλκάνια, όπου θεωρείται ότι η ένταξη τους στην Ε.Ε θα χρησιμεύσει ως κίνητρο για τη σταθεροποίηση της περιοχής.

Για την ένταξη μιας χώρας στην Ε.Ε. μεγάλη σημασία δίνεται στην οικονομική και πολιτική ολοκλήρωση. Για να επιτευχθεί αυτό προηγείται η εκτίμηση και από τις δύο πλευρές πως θα έχουν αμοιβαίο όφελος σε όρους ανάπτυξης αποτελεσματικότητας, εθνικού εισοδήματος και πολιτικής ισχύος. Το όφελος αυτό αναμένεται να προκύψει ως απότοκο του ελεύθερου εμπορίου, της ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίου και εργασίας και της αύξησης της συνολικής πολιτικής ισχύος όλων των κρατών που συμμετέχουν στις διαδικασίες αυτές.¹⁶

Η θεωρία της ολοκλήρωσης υποστηρίζει πως μπορεί να υπάρξουν πολλαπλές πηγές δυνητικών οφελών, ιδιαίτερα σε οικονομικό επίπεδο. Μπορεί να είναι άμεσα κέρδη, ξεκινώντας από την κατάργηση των φραγμών στο εσωτερικό εμπόριο αλλά και μακροπρόθεσμα κέρδη, όπως για παράδειγμα, οι αλλαγές που θα προκύψουν στις μορφές της εγχώριας παραγωγής. Εννοείτε πως τα κέρδη από την οικονομική ολοκλήρωση μπορούν να φτάσουν στο μέγιστο σημείο μόνο εάν οι οικονομικοί φορείς ανταποκριθούν στις διαθέσιμες ευκαιρίες.

Ως άμεσα αποτελέσματα μπορούμε να διακρίνουμε τα ακόλουθα :

- -Την δημιουργία μιας ευρύτερης αγοράς.
- -Την πραγματοποίηση μεγαλύτερης εξειδίκευσης.
- -Την εντατικοποίηση του ανταγωνισμού.
- -Την αύξηση της διαπραγματευτικής ισχύος της οικονομικής ολοκλήρωσης στο διεθνές πεδίο.
- -Την πολιτική ισχύ στο παγκόσμιο περιβάλλον.
- -Την οικονομική ασφάλεια.
- -Την πολιτική σταθερότητα.

¹⁶ Ναπολέον Μαραβέγιας «Ευρωπαϊκή Ένωση Δημιουργία , εξέλιξη προοπτικές »Εκδόσεις Κριτική Α.Ε 2016 σελ.521

Πέρα όμως από τα άμεσα έχουμε και τα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα – οφέλη από την ένταξη και την ολοκλήρωση, τα οποία έχουν να κάνουν με την πιο ολοκληρωμένη πραγμάτωση των δυνητικών ωφελημάτων μέσω της πληρέστερης ανταπόκρισης στις διαρκείς αλλαγές του οικονομικού και πολιτικού περιβάλλοντος.

Πιο συγκεκριμένα, στα μακροπρόθεσμα οφέλη συγκαταλέγονται τα εξής:

- Αυξημένη εμπορική βεβαιότητα.
- Μεγέθυνση των ροών των άμεσα ξένων επενδύσεων.
- Αποτελέσματα για την ανάπτυξη των επιμέρους περιφερειών.

Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση θεσπίζει τους όρους (άρθρο 49) και τις αρχές (άρθρο 6 παράγραφος 1) με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνεται κάθε χώρα που επιθυμεί να γίνει μέλος της ΕΕ. Πρέπει να πληρούνται ορισμένα κριτήρια για την εισδοχή. Αυτά τα κριτήρια (γνωστά ως κριτήρια της Κοπεγχάγης) καθιερώθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης το 1993 και ενισχύθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Μαδρίτης το 1995.

Τα κριτήρια είναι:

- σταθερότητα των θεσμών που εγγυώνται τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τα δικαιώματα του ανθρώπου και τον σεβασμό και την προστασία των μειονοτήτων·
- λειτουργούσα οικονομία της αγοράς και ικανότητα αντιμετώπισης των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς στο πλαίσιο της ΕΕ·

Για να ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης πρέπει η χώρα να πληροί το πρώτο κριτήριο.¹⁷

Τον Μάρτιο του 2020, το Συμβούλιο ενέκρινε την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ενίσχυση της διαδικασίας προσχώρησης -Μια αξιόπιστη προοπτική της Ε.Ε για τα Δυτικά Βαλκάνια», της 5^{ης} Φεβρουαρίου 2020, με στόχο να αναζωογονηθεί η διαδικασία προσχώρησης, να καταστεί πιο προβλέψιμη, πιο αξιόπιστη, πιο δυναμική και να τεθεί υπό ισχυρότερη πολιτική καθοδήγηση, με βάση αντικειμενικά κριτήρια και αυστηρά θετικά και αρνητικά προαπαιτούμενα, και με αντιστρεψιμότητα.¹⁸

¹⁷ Accession criteria [https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/accession_criteria_copenhagen.html?locale=el\(ανακτήθηκε 06-09-2020](https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/accession_criteria_copenhagen.html?locale=el(ανακτήθηκε 06-09-2020)

¹⁸ Ανακοίνωση της Επιτροπής, <https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/2bf63874-48d2-11ea-b81b-01aa75ed71a1 ανακτήθηκε 06-09-2020>

Οι θεμελιώδεις δημοκρατικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις και μεταρρυθμίσεις για το κράτος δικαίου εξακολουθούν να αποτελούν τον κύριο στόχο της διαδικασίας προσχώρησης. Έτσι αυξάνονται οι απαιτήσεις προς τις υποψήφιες χώρες από την άποψη των «θεμελιωδών αρχών» όπως το κράτος δικαίου και της λειτουργίας των δημοκρατικών θεσμών. Επίσης, καθιερώνεται μια πιο δομημένη διαπραγματευτική διαδικασία, αυξάνοντας τη συμμετοχή των κρατών μελών στις ενταξιακές συνομιλίες και εντείνοντας τον αριθμό και το εύρος των πολιτικών επαφών μεταξύ της Ε.Ε και των υποψηφίων χωρών.

Οι πιο ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις είναι διαδικαστικές. Τα τριάντα πέντε κεφάλαια διαπραγμάτευσης που είναι απαραίτητα για την ένταξη στην Ε.Ε αναδιοργανώθηκαν σε έξι θεματικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των θεμελιωδών αρχών και της εσωτερικής αγοράς.

Αντί να ελέγχουν κάθε κεφάλαιο ξεχωριστά, όπως πριν, οι θεματικές ομάδες πολλών κεφαλαίων λαμβάνονται υπόψη κάθε φορά. Η ομάδα των «βασικών θεμάτων» θα ανοίγει πρώτη και θα κλείνει τελευταία, τονίζοντας τη σημασία που δίνει η Ε.Ε σε πράγματα όπως το κράτος δικαίου και οι σταθεροί δημοκρατικοί θεσμοί. Υπάρχει ένας στόχος για την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για κάθε ομάδα κεφαλαίων εντός ενός έτους, υπονοώντας ένα ενδεικτικό εξαετές χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων.

Ο στόχος είναι να αποφευχθεί η στασιμότητα της διαδικασίας προσχώρησης, παρέχοντας στις υποψήφιες χώρες ένα σαφές σύνολο κριτηρίων που πρέπει να πληρούν προκειμένου να σημειώσουν πρόοδο, καθώς και σαφείς κυρώσεις εάν σταματήσουν ή υποχωρήσουν.

Την 1η Ιουλίου 2013 η Κροατία υπήρξε η πρώτη από τις επτά χώρες των Δυτικών Βαλκανίων που έγινε μέλος της ΕΕ, ενώ το Μαυροβούνιο, η Σερβία, η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας και η Αλβανία έχουν επίσημο καθεστώς υποψηφίων χωρών. Σε καμία δεν υπάρχει πιθανότητα ένταξης βραχυπρόθεσμα και σε ορισμένες περιπτώσεις οι συνομιλίες έχουν σταματήσει.¹⁹

¹⁹ Η Τουρκία συνέχισε να απομακρύνεται περαιτέρω από την Ευρωπαϊκή Ένωση με σοβαρή οπισθοδρόμηση στους τομείς της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης. Όπως δήλωσε το Συμβούλιο το 2019, οι διαπραγματεύσεις για την προσχώρηση της Τουρκίας έχουν ουσιαστικά αδρανήσει και δεν μπορεί να εξεταστεί το άνοιγμα ή το κλείσιμο άλλων κεφαλαίων.

Έχουν ανοίξει ενταξιακές διαπραγματεύσεις και κεφάλαια με το Μαυροβούνιο και τη Σερβία, ενώ η Βοσνία Ερζεγοβίνη και το Κοσσυφοπέδιο είναι επίσης εν δυνάμει υποψήφιες για ένταξη χώρες. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως οι χώρες που βρίσκονται ήδη σε ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Ε.Ε πριν από αυτές τις μεταρρυθμίσεις, θα μπορούν να επιλέξουν τη νέα διαδικασία εφόσον το επιθυμούν.

Ανέκαθεν, ένα από τα μεγάλα στοιχήματα της Ευρώπης ήταν η εδραίωση της επιρροής της στα Βαλκάνια. Και αυτή η τάση δεν είχε μόνο οικονομική διάσταση, αλλά κυρίως σχετιζόταν με την περιφερειακή ασφάλεια. Άλλωστε, δεν πρέπει να ξεχνάμε τον χαρακτηρισμό της Βαλκανικής ως πυριτιδαποθήκης της Ευρώπης, ούτε το γεγονός ότι ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος ξεκίνησε από το Σεράγεβο.²⁰

1.2 Τα κράτη μέλη της Ε.Ε.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν ήταν πάντα τόσο μεγάλη όσο είναι σήμερα. Όταν ξεκίνησε η οικονομική συνεργασία μεταξύ ευρωπαϊκών χωρών το 1951, οι μόνες χώρες που συμμετείχαν ήταν το Βέλγιο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και οι Κάτω Χώρες.²¹

Με την πάροδο του χρόνου, [όλο και περισσότερες χώρες αποφάσισαν να προσχωρήσουν](#). Η Ένωση έχει αυτή τη στιγμή είκοσι επτά (27) κράτη μέλη. Το Ηνωμένο Βασίλειο αποχώρησε από την Ευρωπαϊκή Ένωση στις 31 Ιανουαρίου 2020.

Τα κράτη μέλη και η ημερομηνία προσχώρησης:	
01/01/1958	Γαλλία
	Γερμανία
	Ιταλία
	Κάτω Χώρες

²⁰ Ευρωπαϊκή Ένωση και Δυτικά Βαλκάνια, υπάρχει προοπτική <https://www.skai.gr/news/opinions/ee-kai-dytika-valkania-yparxei-prooptiki> (ανακτήθηκε 6-09-2020)

²¹ Χώρες EU https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_el#tab-0-1 (ανακτήθηκε 7-9-2020)

	Λουξεμβούργο
1/1/1973	Δανία
	Ηνωμένο Βασίλειο (αποχώρησε στις 31 Ιανουαρίου 2020)
	Ιρλανδία
1/1/1981	Ελλάδα
1/1/1986	Ισπανία
	Πορτογαλία
1/1/1995	Αυστρία
	Σουηδία
	Φινλανδία
1/5/2004	Εσθονία
	Κύπρος
	Λετονία
	Λιθουανία
	Μάλτα
	Ουγγαρία
	Πολωνία
	Σλοβακία
	Σλοβενία
	Τσεχία
1/1/2007	Βουλγαρία
	Ρουμανία
1/7/2013	Κροατία

Πηγή: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_el

1.4 Η οργανωτική διάρθρωση της Ε.Ε. συνοπτικά

Οι πρωταγωνιστές της Ευρωπαϊκής οικοδόμησης είναι τα κύρια όργανα της Κοινότητας τα οποία αποκαλούνται «θεσμοί» μέσα στις συνθήκες καθώς και συμβουλευτικά όργανα, τα οποία παρεμβαίνουν στην διαδικασία λήψης αποφάσεων της Ένωσης²². Η ποικιλία των δράσεων και επιδιώξεων της Ε.Ε. όπως αυτές εξελίχθηκαν στο μισό αιώνα της Διαδικασίας της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, απαιτούσε πάντοτε την ύπαρξη και λειτουργία οργάνων που θα σχεδίαζαν, θα εκτιμούσαν, θα εφάρμοζαν και θα αξιολογούσαν τους επί μέρους στόχους και τα αναγκαία για την επίτευξη τους, μέσα πολιτικής.

Στην πορεία της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης τόσο ο αριθμός των Οργάνων όσο και το πλήθος των μελών του καθενός διευρύνθηκαν σημαντικά.²³ Τα όργανα της Ε.Ε. είναι συνοπτικά τα ακόλουθα :

- **Ευρωπαίος Επόπτης προστασίας Δεδομένων:** Διασφαλίζει ότι κατά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, τα όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ σέβονται το δικαίωμα των πολιτών για προστασία της ιδιωτικής ζωής. Τα όργανα και οργανισμοί της ΕΕ επεξεργάζονται τα προσωπικά δεδομένα των πολιτών - σε ηλεκτρονική, γραπτή ή οπτική μορφή - κατά τη διεκπεραίωση των εργασιών τους. Η επεξεργασία περιλαμβάνει τη συλλογή, την καταγραφή, την αποθήκευση, την ανάκτηση, την αποστολή, το κλείδωμα ή τη διαγραφή δεδομένων. Είναι καθήκον του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων να τηρεί τους αυστηρούς κανόνες περί προστασίας της ιδιωτικής ζωής οι οποίοι διέπουν τις δραστηριότητες αυτές.²⁴
- **Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:** Το ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνιστά την άμεσα εκλεγμένη δημοκρατική έκφραση της πολιτικής βούλησης των λαών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι το μεγαλύτερο πολυεθνικό κοινοβούλιο στον κόσμο.

²² Νίκος Μούσης «Ευρωπαϊκή Ένωση Δίκαιο –Οικονομία-Πολιτική» Εκδόσεις Παπαζήση Αθήνα 2001 σελ.32.

²³ Δημ.Ζαχαριάδη –Σούρα, «Διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί » Εκδόσεις ΑΘ. Σταμούλης, Αθήνα 2004 σελ.170

²⁴ EU institutions and bodies in brief
https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/interinstitutional-bodies_el
ανακτήθηκε 10-09-2020

- **Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο :** Είναι η σύνοδος Κορυφής, τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο, των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων των χωρών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης , όπου συζητούνται και χαράσσονται οι γενικοί πολιτικοί, οικονομικοί, κοινωνικοί, κτλ προσανατολισμοί και κατευθύνσεις της Ε.Ε.
- **Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης :** Γνωστότερο ως Συμβούλιο Υπουργών είναι το θεσμικό όργανο όπου τα κράτη μέλη νομοθετούν για την Ευρωπαϊκή Ένωση , εξειδικεύουν τους πολιτικούς της στόχους, συντονίζουν τις εθνικές πολιτικές και αποφασίζουν το περιεχόμενο και το εύρος των Κοινών πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- **Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή:** ο ρόλος και οι αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής την προσδιορίζουν όχι μόνο σαν αφετηρία της διαδικασίας χάραξης όλων των κοινών πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και ως κινητήριο μοχλό της εφαρμογής των πολιτικών αυτών. Κατά μια ευρέως χρησιμοποιούμενη έκφραση, η Επιτροπή λειτουργεί σαν «καρδιά της Ευρωπαϊκής Ένωσης» από την οποία τα υπόλοιπα θεσμικά όργανα αντλούν μεγάλο μέρος της δράσης τους και του λόγου της ύπαρξης τους.
- **Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο:** Η ύπαρξη και η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προϋποθέτει ότι τα κράτη μέλη της , τα κοινοτικά όργανα της αλλά και οι ίδιοι οι πολίτες της αναγνωρίζουν και αποδέχονται τον υποχρεωτικό χαρακτήρα των κανόνων της. Άρα όπως ακριβώς και στην εσωτερική έννομη τάξη κάθε ανεξάρτητου κράτους, είναι η ύπαρξη και δράση μια Δικαστικής εξουσίας – εν προκειμένω του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, αναγκαία που έχει ως αρμοδιότητα και αποστολή την εφαρμογή των κανόνων αυτών , όπως επίσης την επίλυση των αναφυόμενων διαφορών, μεταξύ των κρατών μελών, των κοινοτικών οργάνων και των μεμονωμένων πολιτικών ή επιχειρήσεων.²⁵
- **Το ελεγκτικό Συνέδριο:** Το ελεγκτικό Συνέδριο είναι αρμόδιο να ελέγχει εάν η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα όργανα της δαπανούν τους οικονομικούς πόρους της Ε.Ε. σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες του Κοινοτικού Προϋπολογισμού και

²⁵ Δημ.Ζαχαριάδη –Σούρα,«Διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί » Εκδόσεις ΑΘ. Σταμούλης, Αθήνα 2004 σελ.172

για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζονται όπως αυτοί καθορίζονται από τους χιλιάδες Κανονισμούς, αποφάσεις, ρυθμίσεις κτλ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- **Η ευρωπαϊκή τράπεζα επενδύσεων** :Η Ευρωπαϊκή τράπεζα επενδύσεων (ΕΤΕ) είναι το χρηματοδοτικό όργανο της Ευρωπαϊκής ένωσης το οποίο με την χορήγηση μακροπροθέσμων δανείων για δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις ή και την παροχή εγγυήσεων σε τέτοια δάνεια προωθεί μαζί με τις κοινές πολιτικές και τους πόρους των Διαρθρωτικών ταμείων την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη και ολοκλήρωση της Ένωσης, με ιδιαίτερη έμφαση στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και στην ανάπτυξη των παραγωγικών υποδομών.
- **Οικονομική και Κοινωνική επιτροπή**: Σύμφωνα με τις συνθήκες ,η οικονομική και Κοινωνική επιτροπή (ΟΚΕ) ασκεί συμβουλευτικά καθήκοντα έναντι της Επιτροπής, του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με βασικό εργαλείο της τις γνωμοδοτήσεις που καταρτίζει , δημοσιεύει και υποστηρίζει έναντι των άλλων οργάνων.
- **Η Επιτροπή των περιφερειών** : Η Επιτροπή των Περιφερειών είναι ένα από τα νεότερα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έχει καθήκοντα συνήθως συμβουλευτικά αλλά με αφετηρία και κίνητρο την προώθηση των συμφερόντων των περιφερειών της Ένωσης και διεκδίκησης για αυτές μεριδίου από την ανάπτυξη και την εφαρμογή των « Κοινών πολιτικών» της.
- **Ο Ευρωπαίος διαμεσολαβητής** :Πρόκειται επίσης για ένα πρόσφατο όργανο της Ε.Ε. Επειδή κάθε πολίτης ενός κράτους μέλους της Ε.Ε. είναι ταυτόχρονα και υπήκοος του κράτους αυτού αλλά και ευρωπαίος πολίτης , ένα από τα βασικά δικαιώματά του είναι να μπορεί να απευθύνεται στον Ευρωπαίο διαμεσολαβητή αν θεωρεί ότι θίγεται από την δράση η την μη δράση των διαφόρων οργάνων της Ε.Ε.
- **Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα**: Είναι το τρίτο πολύ πρόσφατο όργανο της Ε.Ε. , που έχει αποκλειστική ευθύνη για το «Κοινοτικό νόμισμα» το ευρώ, και για την άσκηση της Νομισματικής και Συναλλαγματικής πολιτικής της Ε.Ε. στα πλαίσια της Οικονομικής και Νομισματικής Ενοποίησης (ΟΝΕ)²⁶

²⁶ Δημ.Ζαχαριάδη –Σούρα,«Διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί » Εκδόσεις ΑΘ. Σταμούλης, Αθήνα 2004 σελ.172

- **Ευρωπαϊκή Υπηρεσία εξωτερικής δράσης (EYED):** Διαχειρίζεται τις διπλωματικές σχέσεις της ΕΕ με τρίτες χώρες και ασκεί την εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EYED) είναι η διπλωματική υπηρεσία της ΕΕ. Στοχεύει στη συνεκτικότερη και αποτελεσματικότερη άσκηση της εξωτερικής πολιτικής της Ε.Ε, ώστε να ενισχυθεί η θέση της Ευρώπης στην παγκόσμια σκηνή.
- **Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων :** διασφαλίζει ότι η ενωσιακή νομοθεσία στον τομέα αυτό – ειδικότερα, ο γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων (ΓΚΠΔ) και η οδηγία για την προστασία των δεδομένων στο πλαίσιο της επιβολής του νόμου – εφαρμόζονται με συνέπεια σε όλες τις χώρες που καλύπτει η εν λόγω νομοθεσία, και προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των [εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων](#)
- **Οι Διοργανικές υπηρεσίες :** αποτελούνται από την υπηρεσία εκδόσεων , την ευρωπαϊκή υπηρεσία επιλογής προσωπικού την Ευρωπαϊκή σχολή Δημόσιας Διοίκησης και την Ομάδα αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών στην πληροφορική (CERT)

1.5.Οι συνθήκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Θεμέλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το κράτος δικαίου. Αυτό σημαίνει ότι κάθε δράση της βασίζεται στις Συνθήκες που έχουν εγκριθεί εκούσια και με δημοκρατικές διαδικασίες από όλα τα κράτη μέλη της. ²⁷Για παράδειγμα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν μπορεί να προτείνει νομοθετικές ρυθμίσεις σε έναν τομέα πολιτικής που δεν αναφέρεται στις Συνθήκες.

Οι Συνθήκες είναι δεσμευτικές συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε. Ορίζουν τους στόχους της Ε.Ε, τους κανόνες που διέπουν τα θεσμικά της όργανα, τον τρόπο λήψης των αποφάσεων και τη σχέση της ΕΕ με τα κράτη μέλη της. Οι Συνθήκες τροποποιούνται, ώστε η Ε.Ε να γίνεται πιο αποτελεσματική και διαφανής, να προετοιμάζεται καλύτερα για τα νέα κράτη μέλη και να θεσπίζει νέες μορφές συνεργασίας, όπως για παράδειγμα η καθιέρωση του κοινού νομίσματος.

²⁷ Συνθήκες της Ε.Ε.

https://europa.eu/european-union/law/treaties_el ανακτήθηκε 15-10-2020

Με βάση τις Συνθήκες, τα θεσμικά όργανα της Ε.Ε μπορούν να εκδίδουν νομοθετικές πράξεις, τις οποίες εφαρμόζουν στη συνέχεια τα κράτη μέλη. Η πληθώρα από κανονισμούς οδηγίες αποφάσεις που θεσπίζονται στην πορεία του χρόνου μεταβάλλονται καταργούνται αντικαθίστανται από άλλα κ.κ. σε μια αέναη και σχεδόν καθημερινή διαδικασία.²⁸

Όλοι όμως αυτοί οι κανόνες βασίστηκαν σε ένα σύστημα Συνθηκών οι οποίες στην πορεία του χρόνου, αποτέλεσαν κατά κάποιο τρόπο τον Καταστατικό χάρτη της Ε.Ε. από τον οποίο απέρρεαν όλες οι δράσεις, οι πολιτικές παρεμβάσεις κτλ που αποτυπώνονται στο πολυδαίδαλο σύνολο του ονομαζόμενου «Κοινοτικού Κεκτημένου». Οι συνθήκες διακρίνονται σε ιδρυτικές, τροποποιητικές Συνθήκες, τις Συνθήκες προσχώρησης νέων κρατών μελών, καθώς και σε ορισμένα πρωτόκολλα. Με χρονολογική σειρά από την πλέον πρόσφατη έως την παλαιότερη, οι κυριότερες συνθήκες είναι:

Η συνθήκη της Ρώμης: υπογράφηκε την 25 Μαρτίου 1957 με έναρξη ισχύος την 1η Ιανουαρίου 1958. Σκοπός ήταν η ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ) και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ). Οι κυριότερες αλλαγές που προώθησε ήταν η επέκταση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, ώστε να συμπεριλαμβάνει και τη γενική οικονομική συνεργασία.

Η Συνθήκη ΕΚΑΧ : υπογράφηκε την 18 Απριλίου του 1951 με έναρξη ισχύος την 23 Ιουλίου 1952. Σκοπός της ήταν η δημιουργία αλληλεξαρτήσεων στον κλάδο του άνθρακα και του χάλυβα, έτσι ώστε να μην μπορεί μία χώρα να κινητοποιεί τις ένοπλες δυνάμεις της χωρίς να το γνωρίζουν οι υπόλοιπες. Με αυτόν τον τρόπο καλλιεργήθηκε ένα κλίμα εμπιστοσύνης και εκτονώθηκαν οι εντάσεις μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Η Συνθήκη ΕΚΑΧ έπαυσε να ισχύει το 2002.

Η Συνθήκη της Λισαβόνας : υπογράφηκε την 13 Δεκεμβρίου 2007 με έναρξη ισχύος την 1η Δεκεμβρίου 2009. Σκοπός: να γίνει η ΕΕ πιο δημοκρατική, πιο αποτελεσματική και πιο ικανή να αντιμετωπίζει "με μία φωνή" παγκόσμια προβλήματα, όπως η κλιματική αλλαγή. Οι κυριότερες αλλαγές είναι : πιο ισχυρό Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αλλαγή των διαδικασιών ψηφοφορίας στο Συμβούλιο, [πρωτοβουλία των πολιτών](#), μόνιμος πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, νέος Υπάτος Εκπρόσωπος για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής, νέο διπλωματικό σώμα της ΕΕ. Η Συνθήκη της Λισαβόνας αποσαφηνίζει ποιες εξουσίες ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση ποιες στα κράτη μέλη και ποιες είναι κοινές για την Ε.Ε. και τα κράτη μέλη της.²⁹

²⁸29 βλέπε παράρτημα Α

²⁹ Συνθήκες της Ε.Ε.

Η Συνθήκη της Νίκαιας :Υπογράφηκε την 26 Φεβρουαρίου 2001 με έναρξη ισχύος την 1η Φεβρουαρίου 2003 σκοπός της ήταν η μεταρρύθμιση των θεσμικών οργάνων, ώστε να μπορεί η Ε.Ε να λειτουργεί αποτελεσματικά μετά την αύξηση των κρατών μελών της σε 25. Οι κυριότερες αλλαγές αφορούσαν τις μεθόδους τροποποίησης της σύνθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τον επανακαθορισμό του συστήματος ψηφοφορίας στο Συμβούλιο.

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ: υπογράφηκε την 2 Οκτωβρίου 1997 με έναρξη ισχύος την 1η Μαΐου 1999. Είχε ως σκοπό της την μεταρρύθμιση των θεσμικών οργάνων της Ε.Ε εν όψει της προσχώρησης νέων κρατών μελών στην Ένωση. Οι κυριότερες αλλαγές που επέφερε ήταν η τροποποίηση , νέα αρίθμηση και ενοποίηση των Συνθηκών Ε.Ε. και της ΕΟΚ και μεγαλύτερη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων.

Η συνθήκη τους Μάαστριχτ: υπογράφηκε την 7 Φεβρουαρίου 1992 με έναρξη ισχύος την 1η Νοεμβρίου 1993.Σκοπός της ήταν η προετοιμασία της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης και θέσπιση ορισμένων στοιχείων της πολιτικής ένωσης (ιθαγένεια, κοινή πολιτική εξωτερικών και εσωτερικών υποθέσεων).Οι κυριότερες αλλαγές ήταν η ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θέσπιση της διαδικασίας συναπόφασης που ενισχύει τον ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη λήψη των αποφάσεων καθώς και νέες μορφές συνεργασίας μεταξύ των κυβερνήσεων της ΕΕ, π.χ. στους τομείς της άμυνας, της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων.

Η Ενιαία Ευρωπαϊκή πράξη: υπογράφηκε την 17 Φεβρουαρίου 1986 στο Λουξεμβούργο με έναρξη ισχύος την 1η Ιουλίου 1987 .Σκοπός της ήταν η μεταρρύθμιση των θεσμικών οργάνων εν όψει της προσχώρησης της Πορτογαλίας και της Ισπανίας και επίσπευση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων εν όψει της ενιαίας αγοράς. Οι κυριότερες αλλαγές ήταν η επέκταση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία στο Συμβούλιο (ώστε να είναι πιο δύσκολη η επιβολή βέτο από μία χώρα σε προτεινόμενη νομοθετική πράξη), η θέσπιση διαδικασιών συνεργασίας και σύμφωνης γνώμης που ενισχύουν τον ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Η Συνθήκη των Βρυξελλών : Υπογράφηκε την Απριλίου 1965 με έναρξη ισχύος την 1η Ιουλίου 1967 και είχε ως σκοπό της τον εξορθολογισμό της λειτουργίας των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων. Προέβη στην δημιουργία μιας ενιαίας Επιτροπής και ενός ενιαίου

Συμβουλίου και για τις τρεις -την εποχή εκείνη- Ευρωπαϊκές Κοινότητες (ΕΟΚ, Ευρατόμ, ΕΚΑΧ).Καταργήθηκαν με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ.

Η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ανθρακα και Χάλυβα.

1973 (Δανία, Ιρλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο).

Η Συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος .Η Συνθήκη για την θέσπιση του Συντάγματος της Ευρώπης υπογράφηκε στην Ρώμη την 29 Οκτωβρίου του 2004 εφόσον εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 18 Ιουνίου 2004, παρουσία του Προέδρου του Ε Κ, Josep Borrell Fontelles. Ενώ είχε εγκριθεί από το Ε.Κ (έκθεση Méndez de Vigo-Leinen), η Συνθήκη απορρίφθηκε στη συνέχεια από τη Γαλλία (29 Μαΐου 2005) και τις Κάτω Χώρες (1 Ιουνίου 2005) στα αντίστοιχα εθνικά δημοψηφίσματα. Μετά την απόρριψη της Συνταγματικής Συνθήκης, τα κράτη μέλη ξεκίνησαν τη διαδικασία κατάρτισης της **Συνθήκης της Λισαβόνας**. Οπότε δεν έχει κυρωθεί από τα 27 κράτη μέλη.³⁰

Κάθε φορά που προσχωρούν νέες χώρες στην ΕΕ, τροποποιούνται οι ιδρυτικές Συνθήκες:

2013 (Κροατία)

2007 (Βουλγαρία, Ρουμανία)

2004 (Τσεχία, Κύπρος, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Πολωνία, Σλοβακία, Σλοβενία).

1995 (Αυστρία, Φινλανδία, Σουηδία)

1986 (Ισπανία, Πορτογαλία)

1981 (Ελλάδα)

1.5 Η νομική διάσταση της Ε.Ε.

Η ΕΕ έχει νομική υπόσταση και προσωπικότητα από ιδρύσεώς της, με δικαίωμα να υπογράφει διεθνείς συνθήκες και συμφωνίες. Οι συνθήκες πάνω στις οποίες βασίστηκε το ευρωπαϊκό οικοδόμημα είναι αυτές που κατοχυρώνουν τη νομική της εξουσία, τους απαραίτητους θεσμούς για την άσκησή της και τους ευρύτερους στόχους της Ένωσης.

³⁰ Σχέδιο συνθήκης για την θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/el/in-the-past/the-parliament-and-the-treaties/draft-treaty-establishing-a-constitution-for-europe/> (ανακτήθηκε 15-09-2020)

Σύμφωνα με την αρχή της υπεροχής του ευρωπαϊκού δικαίου, τα εθνικά δικαστήρια οφείλουν να επιβάλουν τις συνθήκες που τα κράτη-μέλη τους έχουν επικυρώσει και να εφαρμόσουν τους νόμους που εκδόθηκαν βάσει αυτών, ακόμη και αν κάτι τέτοιο έρχεται σε αντίθεση με το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών.

1.5.1 Το δικαστικό Σύστημα.

Το δικαστικό σύστημα της Ε.Ε διασφαλίζει την ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης. Η δικαστική της διάρθρωση - που αποκαλείται στο σύνολό της ως [Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) - αποτελείται από τρία επιμέρους δικαστήρια: το καθεαυτό [Ευρωπαϊκό Δικαστήριο](#), το [Γενικό Δικαστήριο](#) και το [Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης](#).³¹

Συγκεκριμένα:

- Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ασχολείται κυρίως με υποθέσεις που αφορούν τα ίδια τα κράτη μέλη, τα θεσμικά όργανα καθώς και με υποθέσεις των εθνικών δικαστηρίων των κρατών μελών μετά από παραπομπή τους σε αυτό.
- Το Γενικό Δικαστήριο αναλαμβάνει υποθέσεις που αφορούν ιδιώτες, επιχειρήσεις και εταιρείες, ενώ το Δικαστήριο Δημόσιας Διοίκησης αποφαινεται σε διενέξεις μεταξύ της Ε.Ε και του προσωπικού διοίκησής της. Οι αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου είναι εφέσιμες, μέχρι ενός σημείου, στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.
- Τέλος, το ειδικό [Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων](#) που όμως δεν έχει άμεση σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς αποτελεί όργανο του [Συμβουλίου της Ευρώπης](#) έχει ως έργο του τον έλεγχο της εφαρμογής της [Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου](#) και την εκδίκαση προσφυγών από τους πολίτες με θέμα την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τα κράτη μέλη.³²

31

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(ΔΕΕ) https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/court-justice_el (ανακτήθηκε 14-09-2020)

³² Accession of the European Union

<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=basictexts/accessioneu&c=> ανακτήθηκε 17-9-2020)

1.5.2 Η Αστυνομική και Δικαστική συνεργασία

Η Ε.Ε ασκεί τις αρμοδιότητές της σε έναν ενιαίο χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης, πολύτιμων για τη δημοκρατική της λειτουργία. Για τη διατήρησή της, έχουν θεσμοθετηθεί τα κατάλληλα όργανα, τα οποία είναι τα εξής:

- η [Ευρωπόλ](#) (Europol), η ευρωπαϊκή αστυνομία για τον εύρυθμο συντονισμό των επιμέρους αστυνομικών δυνάμεων των μελών της Ένωσης,
- η [Μονάδα Δικαστικής Συνεργασίας της Ε.Ε](#) (Eurojust), για τη συνεργασία μεταξύ των εισαγγελικών αρχών, και
- η [Φρόντεξ](#) (Frontex), για την αποτελεσματική συνεργασία των συνοριακών αρχών ελέγχου έτσι ώστε να προστατεύονται τα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης από απειλές όπως η παράνομη μετανάστευση, η παράνομη διακίνηση και εμπορία αγαθών και ανθρώπων και η διείσδυση της τρομοκρατίας.

Επίσης, πολύτιμο εργαλείο για την ομαλή λειτουργία του χώρου ασφάλειας, αποτελεί το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, το οποίο εντάσσεται στα πλαίσια της [Συνθήκης Σένγκεν](#) και παρέχει μια ενιαία βάση δεδομένων για τη διευκόλυνση του έργου των αστυνομικών και μεταναστευτικών αρχών.³³

1.6 Η πολιτική διάσταση της Ε.Ε.

Η Ε.Ε λειτουργεί στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται από τις υφιστάμενες Συνθήκες και σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας (η οποία υπαγορεύει ότι «η ΕΕ στο σύνολό της μπορεί να προβεί σε ενέργειες, μόνο όταν ένας συγκεκριμένος στόχος δεν μπορεί

³³ Η Συνθήκη Σένγκεν (γνωστή και ως Συμφωνία Σένγκεν) υπεγράφη το 1985, όταν πέντε κράτη μέλη της ΕΕ (Βέλγιο, Γερμανία, Γαλλία, Λουξεμβούργο και Ολλανδία) αποφάσισαν να καταργήσουν τους ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, δημιουργώντας το χώρο Σένγκεν. Ο χώρος Σένγκεν αποτελεί έδαφος όπου εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, αλλά και εμπορευμάτων, υπηρεσιών και κεφαλαίων.

να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη»). Οι ευρωπαϊκοί νόμοι θεσπίζονται ποικιλοτρόπως. Μιλώντας γενικά, μπορούν να χωρισθούν σε δυο μεγάλες κατηγορίες:

- Νόμοι οι οποίοι θεσπίζονται χωρίς την ανάγκη λήψης επιμέρους εθνικών μέτρων, για την εφαρμογή τους
- Νόμοι οι οποίοι θεσπίζονται αφού ληφθούν μέτρα για την εφαρμογής σε κάθε επιμέρους κράτος-μέλος.³⁴

1.6.1 Ο Συνταγματικός χαρακτήρας της Ένωσης

Η σαφής πολιτική κατηγοριοποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με βάση τους νόμους που τη διέπουν (δηλαδή για το αν πρόκειται για ένα συνταγματικό ή ένα υπερεθνικό όργανο) έχει αποτελέσει αντικείμενο έντονων συζητήσεων και αντιπαράθεσεων. Ιστορικά τουλάχιστον, η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί έναν υπερεθνικό, διεθνή οργανισμό ενώ αν ληφθούν υπ' όψιν ορισμένα κριτήρια θα μπορούσε να θεωρηθεί και ως μια Συνομοσπονδία.³⁵

Ωστόσο, έχοντας αρκετά χαρακτηριστικά ενός ομόσπονδου οργάνου, θεωρείται από πολλούς ως ντε φάκτο ομοσπονδία ανεξάρτητων κρατών. Για τον λόγο αυτό, της έχει αποδοθεί και ο όρος «*sui generis*» (που σημαίνει, «μοναδικό στο είδος του») παρ' όλο που τα τελευταία χρόνια έχει αρχίσει να αμφισβητείται καθώς αρχίζουν και θεσπίζονται νόμοι που υπονοούν ότι αποτελεί ενιαία κρατική οντότητα.

Οι δυσκολίες κατηγοριοποίησης έγκεινται στην ίδια τη φύση των εθνικών και των διεθνών νόμων, καθώς το Ευρωπαϊκό Δίκαιο αποτελείται από συνδυασμούς και των δυο κατηγοριών.

Όσον αφορά όμως την καθαρά συνταγματική ορολογία και το Διεθνές Δίκαιο, ο όρος

³⁴ The political dimension of european

<https://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2013/html/sp131123.en.html> ανακτήθηκε 13-09-2020

³⁵ Η συνομοσπονδία είναι ένωση κυρίαρχων ομάδων ή κρατών, τα οποία έχουν ενωθεί με στόχο την κοινή δράση. Οι συνομοσπονδίες ιδρύονται συνήθως μετά από την υπογραφή μιας [συνθήκης](#). Τα κράτη τείνουν να σχηματίζουν συνομοσπονδίες για να αντιμετωπίσουν κρίσιμα ζητήματα, όπως είναι αυτά της άμυνας, των εξωτερικών σχέσεων, του εσωτερικού εμπορίου ή του νομίματος. Η γενική κυβέρνηση είναι υποχρεωμένη να παρέχει υποστήριξη για όλα τα μέλη της. Ο συνομοσπονδισμός εκπροσωπεί μια κύρια μορφή διακυβερνητισμού, ο οποίος ορίζεται ως μια οποιαδήποτε μορφή αλληλεπίδρασης μεταξύ πολιτειών ή κρατών η οποία λαμβάνει χώρα στην βάση της κυρίαρχης ανεξαρτησίας ή διακυβέρνησης.

«ομοσπονδία» προσδιορίζει ένα ανεξάρτητο κυρίαρχο κράτος το οποίο συγκροτείται από τη συνένωση επιμέρους κρατών-μελών, βάσει συνταγματικών διατάξεων.

Έχοντας αυτό κατά νου, η Ε.Ε δε μπορεί να χαρακτηριστεί ως ομοσπονδιακό κράτος, χωρίς να έχει κατοχυρωθεί συνταγματικώς κάτι τέτοιο, παρ όλο που η φύση της είναι ομοσπονδιακή. Πολιτικοί αναλυτές υποστηρίζουν ότι κάτι τέτοιο δε πρόκειται να συμβεί (τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον) καθώς θα απαιτούσε την κατάργηση των συνταγμάτων των κρατών μελών.

1.6.2 Νομοθετικές πράξεις

- **Κανονισμοί:** Με την έναρξη της ισχύος τους εφαρμόζονται ως νόμοι σε όλα τα κράτη-μέλη ταυτόχρονα, χωρίς την ανάγκη επιπρόσθετων μέτρων από αυτά. Επίσης, υπερισχύουν αυτομάτως όλων των αντικρουόμενων διατάξεων του εσωτερικού δικαίου των κρατών-μελών.³⁶
- **Οδηγίες:** Απαιτούν την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων από τα κράτη-μέλη, μέσα σε ένα ορισμένο χρονοδιάγραμμα, αφήνοντας στη διακριτική τους ευχέρεια τα μέσα με τα οποία θα τους πετύχουν. Αν εκπνεύσουν τα χρονικά περιθώρια για την εφαρμογή τους, τότε τα κράτη-μέλη ενδέχεται, υπό ορισμένες συνθήκες, να υποστούν άμεσες κυρώσεις.
- **Αποφάσεις:** Αποτελούν ένα εναλλακτικό είδος νομοθετικής ενέργειας, καθώς εκδίδονται και εφαρμόζονται μόνο σε συγκεκριμένα άτομα, εταιρείες ή σε ένα συγκεκριμένο κράτος-μέλος. Η πιο συνηθισμένη χρήση τους είναι στο δίκαιο του ανταγωνισμού ή για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων. Επίσης συχνά, χρησιμοποιούνται και για ποικίλα διαδικαστικά και διοικητικά θέματα των θεσμικών οργάνων.

1.6 Στόχοι και αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

³⁶ Κανονισμοί οδηγίες και άλλες νομοθετικές πράξεις
https://europa.eu/european-union/law/legal-acts_el ανακτήθηκε 15-09-2020

Με την τεράστια ποικιλία πολιτικών , των οργάνων των επιδιώξεων και των δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης , μια απόπειρα καταγραφής των επιμέρους στόχων της θα κατέληγε σε έναν πολύ μακρύ κατάλογο.³⁷

Οι στόχοι της Ε.Ε. μπορούν να συνοψισθούν σε πολύ γενικό επίπεδο και σε κάποιες πολύ γενικές κατευθυντήριες γραμμές όπως αυτές προκύπτουν από τις κατά καιρούς υπογραφείσες συνθήκες και με την επιφύλαξη και την προειδοποίηση ότι οι τεθειμένοι στις συνθήκες στόχοι μπορούν να είναι αλλά και μπορεί να μην είναι συμβατοί με τις ακολουθούμενες κατά καιρούς δράσεις της Ε.Ε. είτε μέσα στην Ένωση είτε εκτός αυτής.³⁸

- να προάγει την ειρήνη, τις αξίες της καθώς και την ευημερία των πολιτών της.
- να προσφέρει ελευθερία, ασφάλεια και δικαιοσύνη χωρίς την ύπαρξη εσωτερικών συνόρων.
- να προάγει τη βιώσιμη ανάπτυξη με βάση την ισόρροπη οικονομική μεγέθυνση και τη σταθερότητα των τιμών, μια ανταγωνιστική οικονομία της αγοράς με πλήρη απασχόληση και κοινωνική πρόοδο, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος.
- να αγωνίζεται κατά του κοινωνικού αποκλεισμού και των διακρίσεων.
- να προωθεί την επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο.
- να ενισχύει την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή καθώς και την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών.
- να σέβεται την πλούσια πολιτιστική και γλωσσική της πολυμορφία.
- να δημιουργήσει μια οικονομική και νομισματική ένωση με νόμισμα το ευρώ.³⁹
- να διατηρήσει και να αναπτύξει το κοινοτικό κεκτημένο .
- να εδραιώσει την ευρωπαϊκή ταυτότητα στην διεθνή σκηνή.

³⁷ Στόχοι και αξίες της Ε.Ε.

https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_el ανακτήθηκε 15-09-2020

³⁸ Δημ. Ζαχαριάδη –Σούρα, «Διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί » Εκδόσεις ΑΘ. Σταμούλης, Αθήνα 2004 σελ.169

³⁹ Η Ευρωπαϊκή Ένωση με λίγα λόγια

https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_el (ανακτήθηκε 20-09-2020)

- Να καθιερώσει την ευρωπαϊκή ιθαγένεια που συμπληρώνει την εθνική ιθαγένεια, χωρίς να την υποκαθιστά.
- να αναπτύξει έναν χώρο ελευθερίας, ασφάλειας, δικαιοσύνης.⁴⁰

Οι αξίες της ΕΕ είναι κοινές με εκείνες των κρατών μελών σε μια κοινωνία όπου επικρατεί η κοινωνική ένταξη, η ανεκτικότητα, η δικαιοσύνη, η αλληλεγγύη και η μη διακριτική μεταχείριση. Οι αξίες αυτές αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής.⁴¹

Αυτοί οι στόχοι και αξίες αποτελούν τη βάση της ΕΕ και καθορίζονται στη [Συνθήκη της Λισαβόνας](#)⁴² και τον [Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ](#).⁴³

- **Ανθρώπινη αξιοπρέπεια** ανθρώπινη αξιοπρέπεια είναι απαραβίαστη. Πρέπει να γίνεται σεβαστή και να προστατεύεται, αποτελεί δε την ίδια τη βάση των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

➤ **Ελευθερία**

Η ελεύθερη κυκλοφορία εξασφαλίζει στους πολίτες το δικαίωμα να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα εντός της Ένωσης. Οι ατομικές ελευθερίες, όπως ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής, η ελευθερία της σκέψης, της θρησκείας, του συνέρχεσθαι, της έκφρασης και της ενημέρωσης προστατεύονται από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

⁴⁰ Δημ.Ζαχαριάδη –Σούρα, «Διεθνείς οικονομικοί οργανισμοί » Εκδόσεις ΑΘ. Σταμούλης, Αθήνα 2004 σελ.171.

⁴¹ Η Ευρωπαϊκή Ένωση με λίγα λόγια https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_el (ανακτήθηκε 20-09-2020)

⁴² Η Συνθήκη της Λισαβόνας διόρθωσε την προϋπάρχουσα κατάσταση με την εισαγωγή του άρθρου 6 παράγραφος 2, που κατέστησε την προσχώρηση της ΕΕ στην ΕΣΔΑ υποχρεωτική. Αυτό σήμαινε ότι η ΕΕ, όπως ίσχυε ήδη για τα κράτη μέλη της, θα υπόκειται, όσον αφορά τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, σε έλεγχο από εξωτερικό δικαιοδοτικό όργανο, ήτοι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ).

⁴³ Παράλληλα με τον «εξωτερικό» μηχανισμό ελέγχου που προβλέπει η προσχώρηση της ΕΚ στην ΕΣΔΑ προκειμένου να διασφαλίζεται η συμμόρφωση της νομοθεσίας και των πολιτικών με τα θεμελιώδη δικαιώματα, χρειαζόταν ένας «εσωτερικός» μηχανισμός ελέγχου σε επίπεδο ΕΚ για να επιτρέπεται ο προκαταρκτικός και αυτόνομος δικαστικός έλεγχος από το ΔΕΕ. Για να γίνει αυτό, ήταν αναγκαία η ύπαρξη μιας διακήρυξης δικαιωμάτων ειδικά για την ΕΕ, και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 1999 στην Κολωνία, αποφασίστηκε να συγκληθεί συνέλευση για την κατάρτιση ενός Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Η πανηγυρική διακήρυξη του Χάρτη από το Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή έγινε στην Νίκαια το 2000. Μετά την τροποποίησή του, ο Χάρτης διακηρύχθηκε εκ νέου το 2007. Ο [Χάρτης](#) απέκτησε άμεση ισχύ μόνο με τη θέσπιση της Συνθήκης της Λισαβόνας, την 1η Δεκεμβρίου 2009, όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 παράγραφος 1 της ΣΕΕ, και, κατ' αυτόν τον τρόπο, κατέστη δεσμευτική πηγή πρωτογενούς δικαίου.

- **Δημοκρατία.** Η λειτουργία της Ένωσης στηρίζεται στην αντιπροσωπευτική δημοκρατία. Το να είναι κάποιος Ευρωπαίος πολίτης σημαίνει επίσης ότι απολαύει πολιτικών δικαιωμάτων. Κάθε ενήλικος πολίτης της ΕΕ έχει το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Οι πολίτες της ΕΕ έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στη χώρα κατοικίας τους, ή στη χώρα καταγωγής τους.
- **Ισότητα.** Η ισότητα σημαίνει ότι όλοι οι πολίτες έχουν ίσα δικαιώματα ενώπιον του νόμου. Η αρχή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών διέπει όλες τις ευρωπαϊκές πολιτικές και αποτελεί τη βάση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Ισχύει για όλους τους τομείς. Η αρχή της ίσης αμοιβής για ίση εργασία συμπεριλήφθηκε στη Συνθήκη του 1957. Αν και εξακολουθούν να υπάρχουν ανισότητες, η ΕΕ έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο.⁴⁴
- **Κράτος δικαίου.** Η ΕΕ στηρίζεται στο κράτος δικαίου. Όλες οι ενέργειές της βασίζονται στις Συνθήκες, τις οποίες τα κράτη μέλη έχουν εγκρίνει αυτοβούλως και δημοκρατικά. Η προάσπιση του δικαίου και της δικαιοσύνης εξασφαλίζεται από ένα ανεξάρτητο δικαστικό σώμα. Τα κράτη μέλη παραχώρησαν την τελική δικαιοδοσία στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, οι αποφάσεις του οποίου πρέπει να γίνονται σεβαστές από όλους.
- **Ανθρώπινα δικαιώματα.** Τα ανθρώπινα δικαιώματα προστατεύονται από τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Αυτά καλύπτουν το δικαίωμα σε μη διακριτική μεταχείριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού, το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, και/ή το δικαίωμα πρόσβασης στη δικαιοσύνη.⁴⁵

Αυτοί οι στόχοι και αξίες αποτελούν τη βάση της ΕΕ και καθορίζονται στη [Συνθήκη της Λισαβόνας](#) και τον [Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ](#).

⁴⁴ Στόχοι και αξίες της Ε.Ε.

https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_el ανακτήθηκε 15-09-2020

⁴⁵ Η Ευρωπαϊκή Ένωση με λίγα λόγια

https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_el (ανακτήθηκε 29-09-2020)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. Η Οργάνωση μιας Ολοκληρωμένης Ευρώπης

. 2.1. Η Διαδικασία της Διεύρυνσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, της οποίας οι έξι χώρες έθεσαν τα θεμέλια για σήμερα με την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, έχει περάσει από μια σειρά διαδοχικών διαδικασιών διεύρυνσης και εμβάθυνσης, και μετατράπηκε σε μια ένωση εικοσιεπτα (27) κρατών μελών με διακρατική δομή, όπου εφαρμόζει κοινές πολιτικές σε πολλούς τομείς. Στα πλαίσια αυτής της διαδικασίας, η Ε.Ε έχει γίνει μια πολύ ισχυρότερη Ένωση από πολιτική, οικονομική και γεωπολιτική άποψη, ενσωματώνοντας νέα κράτη μέλη, καθένα από τα οποία έχει διαφορετική φύση, και έτσι επιτεύχθηκε η αύξηση της αποτελεσματικότητάς της στο διεθνές σύστημα.⁴⁶

Ιστορικά, η πολιτική διεύρυνσης συχνά αναφέρεται ως το πιο σημαντικό και πιο επιτυχημένο μέσο εξωτερικής πολιτικής στη ατζέντα της Ε.Ε, τόσο όσον αφορά τη διάδοση της μετασχηματιστικής δύναμης της Ε.Ε στο περιβάλλον της, όσο στον εσωτερικό μετασχηματισμό της.

Η πολιτική διεύρυνσης της Ε.Ε, παράλληλα με τη διαδικασία εμβάθυνσης της Ένωσης, έχει λάβει τη σημερινή της μορφή αναδιαμορφώνοντας κάθε νέο κύμα διεύρυνσης. Συγκεκριμένα, η τελευταία διεύρυνση των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης αποτέλεσε ηγετικό βήμα για την πολιτική της διεύρυνσης για να φθάσει στην τρέχουσα θέση και θεσμοθέτηση της αρχής «υπό όρους».

Οι προϋποθέσεις προσχώρησης μπορούν να οριστούν εν συντομία ως το άθροισμα των υποχρεώσεων που πρέπει να αναλάβουν οι χώρες που υποβάλλουν αίτηση για να γίνουν μέλη της Ε.Ε πριν από την προσχώρησή τους.

Τα κριτήρια που καθορίστηκαν στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη Κορυφής της Κοπεγχάγης το 1993, γνωστά ως «Κριτήρια της Κοπεγχάγης», χρησιμεύουν ως βασικός οδηγός για τις χώρες που επιθυμούν να γίνουν μέλη της Ένωσης. Η Ε.Ε αποφασίζει να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις με υποψήφιες χώρες μόνο εάν πληρούν τις προϋποθέσεις, οι οποίες είναι επίσης γνωστές ως «Πολιτικά» Κριτήρια της Κοπεγχάγης συμπεριλαμβανομένης της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ύπαρξης θεσμών που εγγυώνται τα δικαιώματα των μειονοτήτων.

Από την άλλη πλευρά, στη σύνοδο κορυφής της Μαδρίτης που πραγματοποιήθηκε στις 15-16 Δεκεμβρίου 1995, δηλώθηκε ότι τα υποψήφια κράτη για την Ένωση δεν είναι μόνο υπεύθυνα

⁴⁶ Enlargement of the European Union
https://www.ab.gov.tr/enlargement_109_en.html ανακτήθηκε 30-09-2020

για τη μεταφορά του κεκτημένου της Ε.Ε στο εσωτερικό τους δίκαιο, αλλά είναι επίσης υπεύθυνοι για τη δημιουργία των διοικητικών και νομικών δομών που είναι επιφορτισμένες με την εξασφάλιση εφαρμογής της νομοθεσίας και αυτό παρουσιάστηκε ως νέα προϋπόθεση για την ένταξη. Αυτή η συνθήκη, που ονομάζεται κριτήρια διοικητικής ικανότητας, ονομάζεται επίσης, Κριτήρια της Μαδρίτης.⁴⁷

Εκτός από τα κριτήρια της Κοπεγχάγης και τα κριτήρια της Μαδρίτης, στην Ατζέντα 2000, η καθιέρωση σχέσεων καλής γειτονίας παρουσιάστηκε ως όρος προσχώρησης. Κατά συνέπεια, όλες οι υποψήφιες χώρες θα πρέπει να επιλύσουν τις συνοριακές διαφορές μεταξύ τους και με τρίτες χώρες πριν από την ένταξή τους στην Ένωση και εάν είναι απαραίτητο, να υποβάλουν αίτηση στο Διεθνές Δικαστήριο.

Επιπλέον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισήγαγε « τεχνικά κριτήρια » για το άνοιγμα και το κλείσιμο των τίτλων των διαπραγματεύσεων γνωστών ως « κεφάλαια », καθένα από τα οποία αντιπροσωπεύει τους διαφορετικούς τομείς πολιτικής της ΕΕ. Οι διαδικασίες για τη μεταφορά των σημείων αναφοράς για το άνοιγμα και το κλείσιμο στις υποψήφιες χώρες και για την αξιολόγηση του κατά πόσον έχουν εκπληρωθεί ήταν επίσης ένα σημαντικό βήμα για τη σημερινή μορφή της διαδικασίας προσχώρησης.

Την 5 Φεβρουαρίου 2020 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε ανακοίνωση με τίτλο «Ενίσχυση της διαδικασίας προσχώρησης - Μια αξιόπιστη προοπτική της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια» όπου έχει πραγματοποιήσει σημαντικές μεθοδολογικές αλλαγές στην πολιτική της διεύρυνσης. Αυτές οι μεθοδολογικές αλλαγές αφορούσαν κυρίως τη διαδικασία ένταξης της Βόρειας Μακεδονίας και της Αλβανίας, ωστόσο η Σερβία και το Μαυροβούνιο θα μπορούσαν επίσης να αποτελέσουν μέρος αυτής της νέας μεθόδου εφόσον το επιθυμούν.

Έτσι στη διαδικασία διαπραγμάτευσης των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέπτυξε μια νέα προσέγγιση στο Κεφάλαιο 23 - Δικαιοσύνη και Θεμελιώδη Δικαιώματα και στο Κεφάλαιο 24 - Δικαιοσύνη, Ελευθερία και Ασφάλεια. Στο πλαίσιο της « νέας προσέγγισης », συμφωνήθηκε ότι τα κεφάλαια 23 και 24 πρέπει να αντιμετωπιστούν το συντομότερο δυνατό και να παραμείνουν ανοιχτά καθ 'όλη τη διάρκεια της διαδικασίας διαπραγμάτευσης προκειμένου να παρασχεθεί στην υποψήφια χώρα ο απαραίτητος χρόνος για τη θέσπιση του απαραίτητου προγράμματος

⁴⁷ Enlargement of the European Union
https://www.ab.gov.tr/enlargement_109_en.html ανακτήθηκε 30-09-2020

μεταρρυθμίσεων. Εάν η πρόοδος σε αυτά τα κεφάλαια είναι πίσω από την πρόοδο της γενικής διαπραγματευτικής διαδικασίας, ενδέχεται να επηρεαστεί το άνοιγμα και το κλείσιμο των άλλων κεφαλαίων.

Βλέπουμε λοιπόν πως η Ε.Ε όχι μόνο έχει παράσχει στις υποψήφιες χώρες τους όρους που αναμένει να πληρούν πριν από την ένταξη, αλλά καθοδηγεί συστηματικά και αξιολογεί τις μεταρρυθμίσεις που πρέπει να προβούν οι υποψήφιες χώρες προκειμένου να πληρούν τους όρους ένταξης μέσω διαφόρων συναντήσεων, εγγράφων και μηχανισμών παρακολούθησης.

2.2 Η Ιστορία της διεύρυνσης

Η διαδικασία διεύρυνσης, βασικά μπορεί να χωριστεί σε έξι (6) περιόδους:⁴⁸

➤ **Πρώτη διεύρυνση** (Βρετανία, Ιρλανδία, Δανία - 1973)

Η Βρετανία, η Ιρλανδία και η Δανία υπέβαλαν αίτηση για ένταξη στην ΕΕ το 1961. Ενώ άλλες χώρες, εκτός από τη Γαλλία, πλησίασαν θετικά την ένταξη της Βρετανίας, ο Γάλλος πρόεδρος, Charles De Gaulle, αντιτάχθηκε σε αυτήν την ένταξη με το επιχείρημα ότι η Βρετανία ήταν αρκετά διαφορετική από την ηπειρωτική Ευρώπη, υπέφερε από οικονομικές δυσκολίες, εξαρτιόταν από τις Ηνωμένες Πολιτείες σε στρατιωτικές και διπλωματικούς όρους και, επομένως, θα εμπόδιζε την ανάπτυξη της Ένωσης. Η Βρετανία υπέβαλε εκ νέου αίτηση το 1967 και δεν έγινε δεκτή ξανά για τους ίδιους λόγους. Η διαδικασία διεύρυνσης για αυτές τις χώρες ξεκίνησε μετά την παραίτηση του De Gaulle από τη γαλλική Προεδρία το 1969 και έληξε την 1η Ιανουαρίου 1973, με την προσχώρηση στην ΕΕ.

➤ **Η δεύτερη διεύρυνση** (Ελλάδα - 1981)

⁴⁸ Η ιστορία της Ε.Ε.

https://europa.eu/european-union/about-eu/history_el ανακτήθηκε 01-11-2020

Οι σχέσεις με την Ελλάδα, οι οποίες υπέγραψαν τη Συμφωνία Σύνδεσης με την ΕΕ το 1961, διακόπηκαν όταν η Στρατιωτική Χούντα κατέλαβε την εξουσία το 1967. Η Ελλάδα έγινε δημοκρατική κυβέρνηση αφού η στρατιωτική χούντα άφησε τη διοίκηση στους πολίτες το 1974 και υπέβαλε αίτηση στην ΕΕ για πλήρη ένταξη το 1975. Στην ΕΕ, η αίτηση αντιμετωπίστηκε με ανησυχίες ότι η Ελλάδα δεν ήταν έτοιμη να γίνει μέλος πολιτικά και οικονομικά και δεν μοιράστηκε κοινές αξίες με άλλα κράτη μέλη. Μετά από μια εξαετή διαδικασία διαπραγματεύσεων, τα κράτη μέλη άρχισαν να υποστηρίζουν ότι αντί να αποκλείσουν την Ελλάδα, ο εκδημοκρατισμός και η οικονομική της ανάπτυξη θα μπορούσαν να επιτευχθούν πιο αποτελεσματικά εντός της Ένωσης και η Ελλάδα έγινε μέλος της ΕΕ την 1η Ιανουαρίου 1981.

➤ **Τρίτη διεύρυνση (Ισπανία, Πορτογαλία - 1986)**

Η τρίτη διεύρυνση, γνωστή και ως Ιβηρική Διεύρυνση, πραγματοποιήθηκε όταν η Ισπανία και η Πορτογαλία προσχώρησαν στην ΕΕ την 1η Ιανουαρίου 1986. Όταν αυτές οι δύο χώρες υπέβαλαν αίτηση για ένταξη, έγιναν πολλές συζητήσεις σχετικά με το εάν θα γίνουν δεκτές για ένταξη λόγω της διαφοράς στην πολιτική και οικονομική ανάπτυξη μεταξύ αυτών και της Ένωσης. Η ανησυχία ότι η Ισπανία και η Πορτογαλία θα μπορούσαν να δημιουργήσουν οικονομική επιβάρυνση για τα κράτη μέλη τόσο από την άποψη της γεωργίας όσο και από την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, απασχόλησε για πολύ καιρό με την ατζέντα της ΕΕ. Ωστόσο, η γεωπολιτική σημασία της Μεσογείου για την ΕΕ και η επιτυχία της πολιτικής διεύρυνσης που εφαρμόστηκε εκείνη τη στιγμή βοήθησαν να ξεπεραστούν όλες αυτές οι συζητήσεις.

➤ **Τέταρτη διεύρυνση (Αυστρία, Φινλανδία, Σουηδία - 1995)**

Η τέταρτη διεύρυνση της ΕΕ σχετίζεται στενά με τον Ψυχρό Πόλεμο και οι εξελίξεις πραγματοποιήθηκαν μετά. Η Αυστρία, η Φινλανδία και η Σουηδία, που επιδίωξαν την ουδετερότητα κατά τη διάρκεια του πολέμου, αποφάσισαν να ενταχθούν στην ΕΕ όταν τελείωσε ο Ψυχρός Πόλεμος. Αυτή η διαδικασία διεύρυνσης προχώρησε ομαλά, καθώς αυτές οι χώρες ήταν πολιτισμικά μέρος της Ευρώπης και είχαν δημιουργήσει στενούς οικονομικούς δεσμούς με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα πριν από την υποψηφιότητα. Η

Αυστρία, η Φινλανδία και η Σουηδία έγιναν μέλη της ΕΕ την 1η Ιανουαρίου 1995.

- **Η Πέμπτη Διεύρυνση** (Ουγγαρία, Πολωνία, Τσεχία, Σλοβακία, Σλοβενία, Λετονία, Λιθουανία, Εσθονία, Μάλτα, Ελληνοκυπριακή Διοίκηση της Νότιας Κύπρου - 2004) (Ρουμανία, Βουλγαρία - 2007)⁴⁹
- **Έκτη διεύρυνση** (Κροατία - 2013) αίτηση υποψηφιότητας το 2003, η Κροατία, καθώς και ξεκίνησε τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις στις 3 Οκτωβρίου 2005. Η Κροατία υπέγραψε τη Συνθήκη Προσχώρησης στις 9 Δεκεμβρίου 2011. Με την ένταξη της Κροατίας το 2013, η Ε.Ε είχε 28 μέλη. Ωστόσο, μετά την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ την 31 Ιανουαρίου 2020, σήμερα η Ένωση έχει 27 κράτη μέλη.

2.3 Οι χώρες που βρίσκονται στο στάδιο της προσχώρησης

Η προσχώρηση μιας χώρας στην ΕΕ είναι μια περίπλοκη διαδικασία που απαιτεί χρόνο. Από τη στιγμή που μια αιτούσα χώρα πληροί τους όρους προσχώρησης, οφείλει να εφαρμόζει τους κανόνες και τους κανονισμούς της ΕΕ σε όλους τους τομείς.⁵⁰

Λόγω του τεράστιου αριθμού των κανόνων και κανονισμών της ΕΕ που κάθε υποψήφια χώρα πρέπει να ενσωματώσει στο εθνικό της δίκαιο, χρειάζεται χρόνος για την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων. Οι υποψήφιες χώρες λαμβάνουν [οικονομική](#), διοικητική και [τεχνική](#) στήριξη κατά τη διάρκεια αυτής της [προενταξιακής περιόδου](#).

➤ Υποψήφιες χώρες

Οι χώρες αυτές βρίσκονται ήδη στο στάδιο της «μεταφοράς» (ή αλλιώς της ενσωμάτωσης) της νομοθεσίας της Ε.Ε στο εθνικό δίκαιο:

- [Αλβανία](#)
- [Βόρεια Μακεδονία](#)
- [Μαυροβούνιο](#)
- [Σερβία](#)
- [Τουρκία](#)

⁴⁹ Η Ιστορία της Ε.Ε. https://europa.eu/european-union/about-eu/history_el ανακτήθηκε 01-10-2020

⁵⁰ Χώρες/ Ε.Ε. Europa EU https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_el ανακτήθηκε 30-09-2020

➤ Δυνάμει υποψήφιες χώρες

Οι δυνάμει υποψήφιες χώρες δεν πληρούν ακόμη τους [όρους προσχώρησης στην ΕΕ](#)

- [Βοσνία-Ερζεγοβίνη](#)
- [Κοσσυφοπέδιο](#)

2.2.1 Πόσο διαρκεί η διαδικασία ένταξης

Καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας της Ε.Ε, η ένταξη χρειάστηκε διαφορετικά χρονικά διαστήματα για κάθε χώρα. Η ταχύτερη διαπραγμάτευση ένταξης ήταν της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας, σε λιγότερο από δύο χρόνια, ενώ η Κροατία χρειάστηκε οκτώ χρόνια από την έναρξη των διαπραγματεύσεων για να γίνει κράτος μέλος. Κατά μέσο όρο, χρειάζονται μόλις πέντε χρόνια από την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, αλλά το χρονοδιάγραμμα εξαρτάται από την ικανότητα της υποψήφιας χώρας να επιτύχει τις απαραίτητες εσωτερικές μεταρρυθμίσεις, καθώς και από το επίπεδο πολιτικής βούλησης από όλες τις πλευρές για να περάσουν την διαδικασία.⁵¹

2.4 Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Δυτικά Βαλκάνια.

Η Ε.Ε έχει αναπτύξει μια πολιτική για τη στήριξη της βαθμιαίας ενσωμάτωσης των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στην Ένωση.⁵² Η ταραχώδης ιστορία της περιοχής είναι ο λόγος που οδήγησε την Ευρωπαϊκή Ένωση να θεωρεί την ένταξη των δυτικών Βαλκανίων ύψιστης σημασίας πρωτίστως, για την διασφάλιση της ειρήνης και της σταθερότητας στην περιοχή.⁵³

⁵¹ Χώρες/ Ε.Ε.Europa
[EU https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_el](https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_el) ανακτήθηκε την 06-09-2020

⁵² Τα Δυτικά Βαλκάνια – Europa EU
https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/el/FTU_5.5.2.pdf ανακτήθηκε την 06-09-2020

⁵³ Υπήρχε η ανάγκη πλήρους «εκδυτικοποίησης των περιοχών». Από την στιγμή που το δυτικό μοντέλο οικονομικής και πολιτικής ανάπτυξης είχε επικρατήσει του σοσιαλιστικού αντιπάλου του

2.4.1 Οι ενέργειες της Ε.Ε. για την προσχώρηση των Δυτικών Βαλκανίων

Η πολιτική της Ε.Ε. για την προσχώρηση των δυτικών βαλκανίων βασίζεται σε διμερείς συμβατικές σχέσεις, χρηματοδοτική βοήθεια, πολιτικό διάλογο, εμπορικές σχέσεις και περιφερειακή συνεργασία. Οι συμβατικές σχέσεις λαμβάνουν τη μορφή Συμφωνιών Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ/SAA-stabilization and association agreement). Οι συμφωνίες αυτές προβλέπουν πολιτική και οικονομική συνεργασία και τη δημιουργία ζωνών ελευθέρων συναλλαγών με τις ενδιαφερόμενες χώρες.

Με βάση τις κοινές δημοκρατικές αρχές, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου, κάθε ΣΣΣ θεσπίζει μόνιμες δομές συνεργασίας. Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, το οποίο συνέρχεται ετησίως σε υπουργικό επίπεδο, εποπτεύει την υλοποίηση και εφαρμογή της συμφωνίας. Επικουρείται από την επιτροπή σταθεροποίησης και σύνδεσης.

Τέλος, μια κοινοβουλευτική επιτροπή σταθεροποίησης και σύνδεσης (ΚΕΣΣ) εξασφαλίζει τη συνεργασία μεταξύ των κοινοβουλίων των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Μετά την έναρξη της ισχύος της ΣΣΣ με το Κοσσυφοπέδιο, τον Απρίλιο 2016, συμφωνίες ΣΣΣ ισχύουν πλέον με όλες τις υποψήφιες και εν δυνάμει υποψήφιες για ένταξη στην ΕΕ χώρες των Δυτικών Βαλκανίων. Στην περίπτωση του Κοσσυφοπεδίου, η ΣΣΣ αποτελεί μια συμφωνία αποκλειστικά με την ΕΕ, που τα κράτη μέλη δεν χρειάζεται να επικυρώσουν (πέντε κράτη μέλη δεν αναγνωρίζουν το Κοσσυφοπέδιο ως ανεξάρτητο κράτος).

Το εμπόριο και οι εμπορικές πτυχές της ΣΣΣ περιλαμβάνονται σε ενδιάμεσες συμφωνίες. Οι συμφωνίες αυτές αρχίζουν να ισχύουν γενικά γρήγορα μετά την υπογραφή τους, εφόσον το εμπόριο είναι αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ.⁵⁴

ήταν αναμενόμενο να επιδιώξει και την διάχυση του στα Δυτικά Βαλκάνια , Ναπολέον Μαραβέγιας «Ευρωπαϊκή Ένωση Δημιουργία , εξέλιξη προοπτικές »Εκδόσεις Κριτική Α.Ε 2016.σελ.62

⁵⁴Τα Δυτικά Βαλκάνια – Europa EU
https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/el/FTU_5.5.2.pdf ανακτήθηκε 10-09-2020

Ένας από τους βασικούς στόχους της Σ.Σ.Σ είναι να ενθαρρύνει τις χώρες της περιοχής να συνεργάζονται μεταξύ τους σε ένα ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής, όπως η δίωξη εγκλημάτων πολέμου, τα συνοριακά ζητήματα, οι πρόσφυγες και η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Μια ιδιαίτερη συνιστώσα του αφορά την περιφερειακή συνεργασία και τα διασυνοριακά προγράμματα είναι το Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας (ΣΠΣ), που έχει την έδρα του στο Σαράγεβο, λειτουργεί υπό την καθοδήγηση της Διαδικασίας για τη Συνεργασία στη Νοτιοανατολική Ευρώπη (SEECF –South east European cooperation process).

Το ΣΠΣ έχει σκοπό να στηρίζει της ευρωπαϊκές και ευρωατλαντικές προσδοκίες των εκτός ΕΕ μελών του και να αναπτύξει συνεργασία σε τομείς όπως η οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, η ενέργεια και οι υποδομές, η δικαιοσύνη και οι εσωτερικές υποθέσεις, η συνεργασία για την ασφάλεια, η δημιουργία ανθρώπινου κεφαλαίου και να ενδυναμώσει τις κοινοβουλευτικές σχέσεις. Η ΕΕ και πολλά επιμέρους κράτη μέλη της στηρίζουν το ΣΠΣ και συμμετέχουν σε αυτό.

Μια άλλη σημαντική περιφερειακή πρωτοβουλία είναι η Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών της Κεντρικής Ευρώπης (CEFTA -Central European free trade agreement). Χώρες των Δυτικών Βαλκανίων συμμετέχουν επίσης σε περιφερειακά πλαίσια.

Επιπλέον η απαλλαγή από τη θεώρηση διαβατηρίου για ταξίδια στη ζώνη Σένγκεν όπου χορηγήθηκε αρχικά στους πολίτες της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, του Μαυροβουνίου και της Σερβίας ενώ από τον Δεκέμβριο του 2009 στους πολίτες της Αλβανίας και από τον Νοέμβριο του 2010 στους πολίτες Βοσνίας Ερζεγοβίνης αποτελεί άλλη μια ευρωπαϊκή πολιτική προσέγγισης αυτών των κρατών.

Τον Ιανουάριο του 2012 άρχισε διάλογος για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων με το Κοσσυφοπέδιο. Τον Ιούλιο του 2018, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι το Κοσσυφοπέδιο πληρούσε το τελευταίο κριτήριο οπότε το Κοινοβούλιο κατόπιν τούτου, αποφάσισε να ξεκινήσει διοργανικές διαπραγματεύσεις οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη.⁵⁵

Το οικονομικό μοντέλο που εφαρμόζεται στα Δυτικά Βαλκάνια, το οποίο μπορούμε να αναφέρουμε ως μοντέλο «συναίνεσης της Ουάσινγκτον», έχει υπολείψει των απαιτήσεων της περιοχής. Το προσχέδιο μετάβασης της ταχείας απελευθέρωσης και ιδιωτικοποίησης της αγοράς, σε συνδυασμό με την προοδευτική μεταφορά της νομοθεσίας της ΕΕ, η οποία ήταν

⁵⁵ Τα Δυτικά Βαλκάνια – Europa EU
https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/el/FTU_5.5.2.pdf ανακτήθηκε 10-09-2020

τουλάχιστον εν μέρει επιτυχής στην Κεντρική Ανατολική Ευρώπη και βοήθησε τις οικονομικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις να προχωρήσουν μαζί, απέτυχε να παράσχει πιο συγκεκριμένα αποτελέσματα στα Δυτικά Βαλκάνια .⁵⁶

2.4.2. Η σημασία της ένταξης των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σήμερα, αν και για διαφορετικούς λόγους, η ενσωμάτωση των Βαλκανίων αποτελεί μια από τις στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΕ. Οι λόγοι που υποχρεώνουν την ΕΕ ή έστω μια ομάδα ισχυρών χωρών της να επιδιώκει την ένταξη των φτωχών και προβληματικών Δυτικών Βαλκανίων είναι οι ακόλουθοι :⁵⁷

Ο πρώτος και κύριος λόγος είναι η επιρροή της Ρωσίας. Ιδιαίτερα στις ορθόδοξες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, η ρωσική επιρροή είναι πολύ ισχυρή και εκδηλώνεται με ποικίλους τρόπους, όπως προπαγάνδα μέσω ραδιοτηλεοπτικών σταθμών και εντύπων, στήριξη φιλικών προς τη Μόσχα κυβερνήσεων και οικονομικών παροχών. Σε αυτές τις χώρες περιλαμβάνονται η Σερβία, το Μαυροβούνιο, η Σερβική Δημοκρατία της Βοσνίας (Republika Srpska) και ο σλαβικός πληθυσμός των Σκοπίων.

Ένας άλλος εξίσου σημαντικός λόγος είναι η ανάσχεση της οικονομικής επιρροής της Κίνας. Έχει τεθεί άλλωστε το ερώτημα: Ποιος θα φτάσει συντομότερα στο Βελιγράδι, η Κίνα ή η ΕΕ; Είναι γνωστό ότι τα Δυτικά Βαλκάνια αποτελούν τμήμα του “Νέου Δρόμου του Μεταξιού”, του κινεζικού δηλαδή μεγαλεπήβολου σχεδίου “Belt and Road Initiative”, που αποσκοπεί στην ταχεία μεταφορά φθηνών κινεζικών προϊόντων στις ευρωπαϊκές χώρες. Στο πλαίσιο αυτό, το Πεκίνο προβαίνει στην εξαγορά ή κατασκευή έργων υποδομής (λιμάνια, σιδηροδρομικά – οδικά δίκτυα κ.λπ.), με απώτερο σκοπό την προώθηση του κινεζικού εμπορίου. Η ένταξη αυτών, λοιπόν, των χωρών στην ΕΕ εκτιμάται ότι θα δυσχεράνει την κινεζική επέκταση.

⁵⁶ The EU and the Western Balkans: A region of opportunities
<https://doc-research.org/2018/06/eu-western-balkans-region-opportunities-risks/> ανακτήθηκε 13-09-2020)

⁵⁷ Ευρωπαϊκή Ένωση και Δυτικά Βαλκάνια, υπάρχει προοπτική
<https://www.skai.gr/index.php/news/opinions/ee-kai-dytika-valkania-yparxei-prooptiki> ανακτήθηκε 20-09-2020

Επιπλέον η ανάγκη για τον περιορισμό της τουρκικής πολιτικής και οικονομικής επιρροής. Η Τουρκία, στο πλαίσιο της υλοποίησης των νεο-οθωμανικών οραμάτων του Ταγίπ Ερντογάν, έχει προβεί στην πραγματοποίηση επενδύσεων σε μεγάλο αριθμό χωρών, με έμφαση σε εκείνες που υπερτερεί το μουσουλμανικό στοιχείο (Αλβανία, Κόσοβο, Βοσνία – Ερζεγοβίνη). Όμως, ακόμα και σε χώρες όπως η Σερβία, είναι ορατή η τουρκική επιρροή επί των μουσουλμανικών μειονοτήτων (περιοχή Σαντζάκ).

Ο έλεγχος των μεταναστευτικών ροών, αφού ένα μεγάλο μέρος τους διέρχεται μέσω των Βαλκανίων. Ο περιορισμός της τρομοκρατίας. Είναι διαπιστωμένο ότι η τουρκική και αραβική επιρροή στα Βαλκάνια είναι μια από τις βασικές παραμέτρους της ριζοσπαστικοποίησης νεαρών μουσουλμάνων, οι οποίοι ενισχύουν τα δίκτυα τρομοκρατίας στην Ευρώπη. Η ενσωμάτωση των χωρών αυτών στην ΕΕ, θα αποδυναμώσει αυτή την πρακτική.

Τέλος, η προσαρμογή των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στο κράτος δικαίου, θα μειώσει τη διακίνηση ναρκωτικών, ανθρώπινων οργάνων και το «trafficking» προς την Ευρώπη.

Το ερώτημα όμως που δημιουργείται είναι κατά πόσον η Ε.Ε είναι έτοιμη να δεχτεί στους κόλπους της τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων; Πράγματι, η Ευρώπη είναι διχασμένη απέναντι σε μια τέτοια προοπτική. Ιδιαίτερα σήμερα, που η Ε.Ε έχει να αντιμετωπίσει τα αποτελέσματα του Brexit, αλλά και σε μια εποχή που υπάρχει έντονος ευρωσκεπτικισμός μεταξύ πολλών κρατών – μελών.

Η πρόφαση για τη μη διεύρυνση είναι το γεγονός ότι πολλές από τις χώρες που εισήλθαν τα τελευταία χρόνια στην Ε.Ε, δεν έχουν δημιουργήσει ένα κράτος δικαίου σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πρότυπο, ούτε έχουν προβεί στις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις των κρατικών δομών.

Το σημαντικότερο πρόβλημα είναι οι τεταμένες σχέσεις μεταξύ των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων που ανάγονται στη δεκαετία του '90. Τα μίσση, οι εφιαλτικές μνήμες, η αναβίωση των εθνικισμών και των μεγαλοϊδεατισμών, οι εκκρεμείς διαφορές, αλλά και η μη οριοθέτηση των συνόρων αποτελούν μερικές από τις βασικές αιτίες για την απροθυμία των Ευρωπαίων να δεχτούν αυτές τις χώρες καθότι κανένας Ευρωπαίος δεν επιθυμεί τα τοπικά προβλήματα να γίνουν και δικά του προβλήματα. Από την άλλη πλευρά, οι χώρες αυτές παρουσιάζουν σημαντική οικονομική υστέρηση σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Το μεγάλο όμως πρόβλημα είναι ότι οι πολιτικές ηγεσίες δεν είναι διατεθειμένες να προβούν σε ριζικές μεταρρυθμίσεις, λόγω πολιτικού κόστους. Επιπλέον υπάρχει και το μεγάλο πρόβλημα της διαφθοράς σε πολλές από αυτές τις χώρες, το οποίο δεν είναι δυνατόν να εκριζωθεί με τη θέσπιση διαταγμάτων. Η εκτεταμένη διαφθορά στις κυβερνήσεις και τις κρατικές δομές και το πελατειακό κράτος αποτελούν τα μεγαλύτερα προβλήματα στην προοπτική της πλήρους ενσωμάτωσης.⁵⁸

2.4.3 Τα προβλήματα ένταξης των χωρών των δυτικών Βαλκανίων.

Ωστόσο, ενώ στην Κεντρική Ανατολική Ευρώπη, το γρήγορο άνοιγμα της αγοράς, η ελευθέρωση, η ιδιωτικοποίηση και η ένταξη με την ΕΕ ευνόησε την άφιξη ξένων επενδυτών, τη μεταφορά κεφαλαίων, την τεχνογνωσία και τις σύγχρονες τεχνολογίες, διευκολύνοντας επίσης την εκ νέου βιομηχανοποίηση οικονομική σύγκλιση με τα πιο ανεπτυγμένα μέρη της Ευρώπης, οι περισσότερες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων έχουν βιώσει μια διαδικασία συνεχούς αποβιομηχάνισης, μεγάλες ανισοροπίες εξωτερικών λογαριασμών, υψηλή ανεργία, πτώση του βιοτικού επιπέδου, αυξανόμενη ανισότητα και μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Αρκεί να πούμε ότι, η Σερβία και η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, παρά την σχεδόν εικοσαετία εξευρωπαϊσμού και ενίσχυσης των οικονομικών δεσμών με την ΕΕ, βρίσκονται στη χειρότερη ομάδα οικονομιών μετάβασης σε σχέση με την ανάκαμψη τόσο του προενταξιακού ΑΕΠ όσο και του επιπέδου εισοδηματικής ανισότητας. Αυτές οι δύο χώρες δεν έχουν ακόμη φτάσει το επίπεδο του πραγματικού ΑΕΠ τους το 1989, που αντιστοιχεί στο 73% και το 90% των επιπέδων πριν από τη μετάβαση, ενώ το Μαυροβούνιο αντιστοιχούσε μόνο στο επίπεδο του πραγματικού ΑΕΠ του 1989 το 2016.

Η εικόνα του αναπτυξιακού μοντέλου που προτάθηκε στα Δυτικά Βαλκάνια έγινε ιδιαίτερα εμφανής μετά τις έντονες επιπτώσεις της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης κατά την περίοδο 2008-2009. Η κρίση είχε πλήξει δυσανάλογα τις χώρες της περιοχής, κυρίως λόγω της εξάρτησης τους από την Ε.Ε.

Ως αποτέλεσμα, η ανάπτυξη έχει ακυρωθεί τα τελευταία δέκα χρόνια. Επιπλέον αυτές οι χώρες έχουν επίσης συσσωρεύσει ένα τεράστιο εμπορικό έλλειμμα με την Ε.Ε. ύψους 97

⁵⁸ Ευρωπαϊκή Ένωση και Δυτικά Βαλκάνια, υπάρχει προοπτική

<https://www.skai.gr/news/opinions/ee-kai-dytika-valkania-yparxei-prooptiki ανακτήθηκε 25-9-2020>

δισεκατομμυρίων ευρώ κατά την περίοδο 2005-2016 , παράλληλα με την αύξηση του εξωτερικού τους χρέους. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι ένα σημαντικό μέρος των χρηματοοικονομικών πόρων των Δυτικών Βαλκανίων μεταφέρεται ετησίως σε βασικές χώρες της Ε.Ε, κυρίως στη Γερμανία και την Ιταλία που αποτελούν τις βασικούς εμπορικούς τους εταίρους.⁵⁹

Ταυτόχρονα, οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, σε αντίθεση με τα νέα μέλη της ΕΕ, δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ, τα οποία θα μπορούσαν να ανακουφίσουν τον αντίκτυπο των οικονομικών κρίσεων και θα προωθήσουν την ανάπτυξη τους. Η υποστήριξη που προέρχεται από την ΕΕ αν και τα κεφάλαια του IPA (Μέσο προενταξιακής βοήθειας) κυμαίνεται από περίπου 40 εκατομμύρια ευρώ ετησίως για το Μαυροβούνιο έως 200 εκατομμύρια ευρώ για τη Σερβία, δεν επαρκούν για να εξισορροπήσουν τις σημαντικές νομισματικές εκροές από την περιοχή προς την ΕΕ ή να βοηθήσουν στη μείωση του τεράστιου αναπτυξιακού χάσματος μεταξύ των Δυτικών Βαλκανίων και της ΕΕ.

Συνολικά, μετά από σχεδόν δύο δεκαετίες οικονομικής ολοκλήρωσης ΕΕ-Βαλκανίων, η περιοχή εμφανίζεται όλο και πιο εύθραυστη και πιο εξαρτώμενη από την ΕΕ. Από κοινωνικοοικονομική σκοπιά, οι χώρες των Βαλκανίων εμφανίζονται ήδη ως μέρος του ευρωπαϊκού συλλόγου - αλλά με πολλά μειονεκτήματα, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ και των δικαιωμάτων ψήφου.

Μέσα σε ένα σχεδόν πλήρως απελευθερωμένο εμπορικό καθεστώς και χάρη στις Συμφωνίες Σταθεροποίησης και Σύνδεσης που υπογράφηκαν με την ΕΕ, τα Δυτικά Βαλκάνια έχουν ήδη 73% του συνολικού εμπορίου αγαθών τους με την Ε.Ε.

Μεταξύ 75-90% των τραπεζικών τους συστημάτων ανήκουν στο εξωτερικό (κυρίως από γερμανικές, ιταλικές, γαλλικές, αυστριακές και ελληνικές τράπεζες). Σχεδόν όλες οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων έχουν υιοθετήσει ένα σταθερό καθεστώς συναλλαγματικής ισοτιμίας, που συνδέει τα νομίσματά τους είτε επίσημα είτε de facto με το ευρώ, ή χρησιμοποιούν το ευρώ. (όπως στο Κοσσυφοπέδιο και το Μαυροβούνιο).⁶⁰

⁵⁹ Ευρωπαϊκή Ένωση και Δυτικά Βαλκάνια, υπάρχει προοπτική

<https://www.skai.gr/news/opinions/ee-kai-dytika-valkania-yparxei-prooptiki> ανακτήθηκε 25-9-2020

⁶⁰The EU and the Western Balkans: A region of opportunities

<https://doc-research.org/2018/06/eu-western-balkans-region-opportunities-risks/> ανακτήθηκε 26-09-2020

Ωστόσο, οι στενοί οικονομικοί δεσμοί με την ΕΕ δεν συνέβαλαν στην ενοποίηση του οικονομικού εκσυγχρονισμού ή στη στήριξη της ικανότητας των Δυτικών Βαλκανίων να επιταχύνουν την ανάπτυξη. Παρά τη γειτνίαση με την ΕΕ, η περιοχή παραμένει πολύ μακριά από την επίτευξη σταθερότητας και ευημερίας και από την σταθερή πορεία προς την επιτυχή ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Κεφάλαιο 3 : Η ευρωπαϊκή προοπτική της Αλβανίας

3.1 Η Αλβανία

Η Αλβανία , γνωστή επισήμως ως Δημοκρατία της Αλβανίας είναι [βαλκανική](#) χώρα της Ν.Α Ευρώπης. Συνορεύει βόρεια και βορειοδυτικά με το [Μαυροβούνιο](#), βορειοανατολικά με το [Κοσσυφοπέδιο](#), ανατολικά με τη [Βόρεια Μακεδονία](#) και νότια με την [Ελλάδα](#). Βρέχεται από την [Αδριατική θάλασσα](#) δυτικά, και το [Ιόνιο πέλαγος](#) νοτιοδυτικά. Απέχει λιγότερο από 72 χλμ. από την [Ιταλία](#) μέσω του [Πορθμού του Οτράντο](#) που συνδέει την [Αδριατική](#) με το [Ιόνιο Πέλαγος](#).⁶¹

⁶¹ Βλέπε Παράρτημα Γ

Επίσημο νόμισμα της χώρας είναι το λεκ

Η σημαία της Αλβανίας:

Η σημαία της Αλβανίας: είναι ένας δικέφαλος αετός, χρώματος μαύρου στη μέση της σημαίας με φόντο το κόκκινο χρώμα το οποίο συμβολίζει το αίμα που χύθηκε για την ανεξαρτησία της χώρας. Ο δικέφαλος αετός προέρχεται από το θυρεό του εθνικού ήρωα της χώρας, Γεωργίου Σκεντέρμπεη ή Καστριώτη.⁶²

Συγκεκριμένα ο δικέφαλος αετός πριν γίνει σύμβολο στη σημαία της Αλβανίας ήταν σύμβολο των πιο γνωστών οικογενειών της περιοχής κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα. Έγινε επισήμως σημαία του Αλβανικού κράτους στις 28 Νοεμβρίου 1912. Ο σχηματισμός του αετού με τα χέρια από τους Αλβανούς είναι σύμβολο εθνικής υπερηφάνειας. Τα δύο κεφάλια συμβολίζουν την κυριαρχία σε Ανατολή και Δύση.⁶³

Ο πληθυσμός της Αλβανίας ανέρχεται σε 2.862.427 (1.1.2019), 2.870.324 (1.1.2018) και 2.876.591 (1.1.2017) ⁶⁴. Όσον αφορά τα φύλα του πληθυσμού της, οι άνδρες κατέχουν το ποσοστό του 50,12% ενώ οι γυναίκες το 49,88%. Η ανεργία στο εσωτερικό της χώρας σημείωσε πτώση το έτος 2018 και κυμάνθηκε στο ποσοστό της τάξης του 12,3% σε σχέση με το έτος 2017 που ήταν 13,7%. Ο μέσος μηνιαίος μισθός ανέρχεται στον ιδιωτικό τομέα σε 378 ευρώ ενώ στον δημόσιο τομέα σε 506 ευρώ. Το επίδομα ανεργίας που δίνεται μηνιαίως ανέρχεται στο ποσό των 80 ευρώ.⁶⁵

⁶² Ani Kokobobo (2 Ιουλίου 2018). «For Albanians, it's not just an eagle. Here's the deeper story on those World Cup fines» ανακτήθηκε 27-10-2020

⁶³ Βλέπε Παράρτημα Γ

⁶⁴ Πρεσβεία της Ελλάδας στα Τίρανα Οδηγός επιχειρίν στην Αλβανία το 2019

⁶⁵ Οδηγός Επιχειρίν στην Αλβανία <https://www.agora.mfa.gr/infofiles/%CE%9F%CE%94%CE%97%CE%93%CE%9F%CE%A3%20%CE%95%CE%A0%CE%99%CE%A7%CE%95%CE%99%CE%A1%CE%95%CE%99%CE%9D%20%CE%A3%CE%A4%CE%97%CE%9D%20%CE%91%CE%9B%CE%92%CE%91%CE%9D%CE%99%CE%91%202019%20a1.pdf> ανακτήθηκε 01-11-2020

Στην τομεακή κατανομή του ΑΕΠ της χώρας για το έτος 2018, ο αγροτικός τομέας έχει ποσοστό 20% , η βιομηχανία ποσοστό 12, 24% , οι υπηρεσίες υπερτερούν με ποσοστό 46,5 % ενώ οι κατασκευές έχουν μόλις 8,9% .

Η Αλβανία έχει συνολική έκταση 28.748 τετραγωνικών χιλιομέτρων. Το μήκος της ακτογραμμής της Αλβανίας είναι 476 χλμ., που εκτείνεται κατά μήκος της Αδριατικής και του Ιονίου. Προς τα νότια παράλια της χώρας δεσπόζει ο [κόλπος του Αυλώνα](#), ονομασμένος από την [ομόνομη πόλη](#). Στην είσοδο του κόλπου βρίσκεται το μεγαλύτερο νησί της χώρας, η νήσος [Σάσων](#).

Πόλεις της Αλβανίας. Εκτός της [πρωτεύουσας](#) των Τιράνων που έχει 420.000 κατοίκους,⁶⁶ οι μεγαλύτερες πόλεις είναι το [Δυρράχιο](#) (Durrës), το [Ελμπασάν](#) (Elbasan), η [Σκόδρα](#) (Shkodër), το [Αργυρόκαστρο](#) (Gjirokastrë), η [Αυλώνα](#) (Vlorë), η [Κορυτσά](#) (Korçë), το Κουκές (Kukës) και το Φιέρι (Fier).

Το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού είναι αλβανικής εθνικότητας (82,6% σύμφωνα με το CIA World Factbook, 2015). Υπάρχει επίσης [ελληνική μειονότητα](#) στο νότιο τμήμα της χώρας (200.000-300.000 άτομα). Πληθυσμοί αλβανικής εθνικότητας ζουν επίσης στις γειτονικές χώρες: [Σερβία](#) (περ. 100.000) [Κόσοβο](#) (περ. 2.000.000), [Μαυροβούνιο](#) περίπου 50.000) και στη Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (περ. 500,000).⁶⁷ Από το 1991, μεγάλος αριθμός Αλβανών, που αντιστοιχεί συνολικά στο 1/5 του συνολικού πληθυσμού, μετανάστευσε στην Ελλάδα, την Ιταλία, τη Γερμανία, την [Ελβετία](#) και άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Ειδικά στην Ελλάδα υπάρχουν σήμερα περί τους 442.000 Αλβανοί μετανάστες, από τους οποίους οι 189.000 είναι μέλη της ελληνικής μειονότητας.

Η κυρίαρχη γλώσσα είναι η [αλβανική](#), αν και η [ελληνική](#) ομιλείται επίσης από την ελληνική μειονότητα στις νότιες περιοχές της χώρας και από Αλβανούς μετανάστες στην Ελλάδα. Οι Αλβανοί είναι στην πλειονότητά τους [Μουσουλμάνοι](#) (45%), αλλά κατά τη διάρκεια της κομμουνιστικής εποχής η [θρησκεία](#) είχε απαγορευτεί .Ακόμη και σήμερα οι πολλοί Αλβανοί δεν μπορούν να θεωρηθούν ως «ενεργοί πιστοί», δηλαδή δεν προσεύχονται, δεν πάνε σε εκκλησίες κ.λπ. Πάντως οι Χριστιανοί Ορθόδοξοι της χώρας αποτελούν το 20% του συνολικού πληθυσμού, ενώ οι καθολικοί το 15%, ενώ το υπόλοιπο 20% ανήκει σε διάφορα δόγματα (κυρίως Διαμαρτυρόμενοι) και σε άθεους.

⁶⁶ Βλέπε Παράρτημα Γ

⁶⁷ [Census of Population, Households and Dwellings in the Republic of Macedonia, 2002](http://www.stat.gov.mk/pdf/kniga_13.pdf)
http://www.stat.gov.mk/pdf/kniga_13.pdf ανακτήθηκε 01-11-2020

Παρ'όλο τον μουσουλμανικό πληθυσμό της, η Αλβανία δεν μπορεί να θεωρηθεί αυθεντική μουσουλμανική χώρα, καθώς η διαφορά του μουσουλμανικού με τον ορθόδοξο πληθυσμό είναι σχετικά μικρή. Το κομμουνιστικό καθεστώς που έλεγχε την Αλβανία μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο απαγόρευσε πλήρως τη θρησκεία και κατάργησε κάθε μορφή λατρείας και εκκλησίας με αποτέλεσμα η Αλβανία να θεωρείται το πρώτο [αθεϊστικό](#) κράτος σε όλο τον κόσμο.

Η ελευθερία της θρησκείας επανήλθε με την αλλαγή του καθεστώτος το 1992. Αλβανικοί μουσουλμανικοί πληθυσμοί, κυρίως πιστοί στο [σουνιτικό](#) δόγμα, υπάρχουν σε όλη τη χώρα, ενώ χριστιανοί ορθόδοξοι καταγράφονται στο νότιο τμήμα, και ρωμαιοκαθολικοί στο βορρά της χώρας. Ο θρησκευτικός φανατισμός φαίνεται πως δεν έχει θέση στην αλβανική κοινωνία, καθώς άνθρωποι διαφορετικών θρησκευτικών πεποιθήσεων ζουν αρμονικά μεταξύ τους.

Η εκπαίδευση στην Αλβανία είναι δημόσια αλλά από το 2002 επετράπη η ίδρυση και ιδιωτικών [πανεπιστημίων](#). Τα κύρια ανώτατα κρατικά εκπαιδευτικά ιδρύματα είναι το [Πανεπιστήμιο Τιράνων](#) με όλες τις σχολές του, και τα Πανεπιστήμια Σκόδρων, Δυρραχίου, Αυλόνας, Κορυτσάς, Αργυροκάστρου και Ελμπασάν.⁶⁸

Ιδιωτικά πανεπιστήμια είναι το [Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης Τιράνων](#), το Πανεπιστήμιο Kristal, το Πανεπιστήμιο Marin Barleti και η Νομική Σχολή Luarai.

Η χώρα διαιρείται σε δώδεκα περιφέρειες, θεωρείται ένα από τα μέτρια κράτη (Οικονομικά) της Ευρώπης με κατά κεφαλήν εισόδημα μικρότερο από εκείνο της [Βουλγαρίας](#) και σχεδόν 4/10 από εκείνο του Ηνωμένου Βασιλείου. Το οδικό και το σιδηροδρομικό δίκτυο είναι φτωχό σε διεθνές και τοπικό επίπεδο. Το μισό του [οικονομικά](#) ενεργού πληθυσμού απασχολείται με την [γεωργία](#), εισαγωγές και εξαγωγές και το 1/5 εργάζεται στο εξωτερικό.

Η ακτογραμμή της Αλβανίας στο [Ιόνιο Πέλαγος](#), ιδιαίτερα κοντά στην [Κέρκυρα](#) είναι αξιοποιήσιμη τουριστικά εξαιτίας του σχετικά αδιατάρακτου φυσικού περιβάλλοντος και των παραλιών της. Η τουριστική βιομηχανία βρίσκεται ακόμη στα σπάργανα, αλλά παρουσιάζει αυξητικές τάσεις.

Το πολίτευμα της Αλβανίας σήμερα, είναι Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία. Από το 1991, οπότε εισήχθη ο [πολυκομματισμός](#), η εξουσία μονοπωλείται από δύο πολιτικά

⁶⁸ Βλέπε παράρτημα Β

κόμματα, το Δημοκρατικό Κόμμα της Αλβανίας και το Σοσιαλιστικό Κόμμα της Αλβανίας (σοσιαλιστικό, μετακομμουνιστικό).⁶⁹

Με βάση το πολίτευμα της χώρας, η εκτελεστική εξουσία ασκείται από την κυβέρνηση της οποίας αρχηγός είναι ο πρωθυπουργός όπου σήμερα είναι ο Εντι Ράμα, και η νομοθετική εξουσία από το Κοινοβούλιο και την Κυβέρνηση. Αρχηγός κράτους είναι ο [Πρόεδρος της Αλβανικής Δημοκρατίας](#), ο οποίος εκλέγεται από τη συνέλευση για πενταετή θητεία με μυστική ψηφοφορία. Για την εκλογή του προέδρου απαιτούνται τα δύο τρίτα των ψήφων όλων των βουλευτών. Σημερινός Πρόεδρος της Δημοκρατίας της Αλβανίας είναι ο Ιλίρ Μέτα.

Η νομοθετική εξουσία ασκείται από την Βουλή. Η Βουλή στην Αλβανία αποτελείται από 140 μέλη, τα οποία εκλέγονται για τετραετή θητεία. Οι εκατό εξ αυτών εκλέγονται απευθείας σε μονοεδρικές περιφέρειες με κατά προσέγγιση ανάλογο αριθμό ψηφοφόρων.⁷⁰ Οι σαράντα εκλέγονται από λίστες πολιτικών κομμάτων με πολλά ονόματα ή συνασπισμούς κομμάτων με βάση την κατάταξή τους. Ο συνολικός αριθμός των βουλευτών ενός κόμματος ή κομματικού συνασπισμού θα πρέπει να προσεγγίζει όσο γίνεται περισσότερο την αναλογία σε έγκυρες ψήφους που κέρδισαν τα κόμματα αυτά στον πρώτο γύρο των εκλογών.⁷¹

Κόμματα που λαμβάνουν ποσοστό λιγότερο από το 4 % των έγκυρων ψηφοδελτίων σε εθνικό επίπεδο στον πρώτο γύρο των εκλογών δεν απολαμβάνουν οφέλη από την αντίστοιχη λίστα με τα πολλά ονόματα. Ο πρόεδρος εκλέγεται από τη Βουλή.

Η Αλβανία είναι μέλος των κάτωθι διεθνών οργανισμών: [NATO](#), [ΟΟΣΕΠ](#), [Συμβούλιο της Ευρώπης](#), [Κεντρική Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία](#), [ΣΤΣ](#), [ΕΣΣ](#), [ΕΤΑΑ](#), [Κοινότητα Ενέργειας](#), [Διεθνής Οργάνωση Τροφίμων και Γεωργίας](#), [Διεθνής Οργάνωση Ατομικής Ενέργειας](#), [Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης](#), [Διεθνής Οργανισμός Πολιτικής Αεροπορίας](#), [Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο](#), [Διεθνές Κίνημα Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου](#), [Διεθνής Ένωση Ανάπτυξης](#), [Ισλαμική Τράπεζα Ανάπτυξης](#), [Διεθνές Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης](#), [Διεθνής Οργανισμός Χρηματοδότησης](#), [Διεθνής Ομοσπονδία Ερυθρού Σταυρού & Ερυθράς Ημισελήνου](#), [Διεθνής Οργάνωση Εργασίας](#), [Διεθνές Νομισματικό Ταμείο](#), [Διεθνής Οργανισμός Ναυσιπλοΐας](#), [Ιντερπόλ](#), [Διακοινοβουλευτική Ένωση](#), [Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης](#), [Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης](#), [Διεθνής Ένωση Τηλεπικοινωνιών](#), [Διεθνής Συνδικαλιστική Συνομοσπονδία](#), [Πολυμερής Υπηρεσία](#)

⁶⁹ Αλβανία , <http://www.hellenicaworld.com/Albania/Geo/gr/Albania.html> ανακτήθηκε 13-10-2020

⁷⁰ Το σύνταγμα της Αλβανίας <http://www.greeklaws.com/pubs/uploads/609.pdf> ανακτήθηκε 16-10-2020

⁷¹ Αλβανία , <http://www.hellenicaworld.com/Albania/Geo/gr/Albania.html> ανακτήθηκε 13-10-2020

[Εγγύησης Επενδύσεων](#), [Διεθνής Οργανισμός Γαλλοφωνίας](#), [Οργανισμός για την Απαγόρευση των Χημικών Όπλων](#), [Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη](#), [Διεθνές Μόνιμο Δικαστήριο Διαιτησίας](#), [Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη](#), [ΟΥΝΕΣΚΟ](#), [Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες](#), [Οργανισμός Βιομηχανικής Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών](#), [Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού](#), [Παγκόσμια Ταχυδρομική Ένωση](#), [Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων](#), [Παγκόσμια Ομοσπονδία Συνδικάτων](#), [Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας](#), [Παγκόσμιος Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας](#), [Παγκόσμιος Μετεωρολογικός Οργανισμός](#) και [Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου](#).⁷²

Εξωτερική πολιτική: Οι κυριότεροι παράγοντες που καθορίζουν την αλβανική εξωτερική πολιτική είναι η γεωπολιτική θέση, ο πληθυσμός, η οικονομική κρίση και οι δεσμοί της με την [αλβανική διασπορά](#) σε ολόκληρο τον κόσμο.⁷³ Η Αλβανία διατηρεί διπλωματικές σχέσεις με 115 χώρες στον κόσμο.⁷⁴ Οι κύριοι στόχοι της αλβανικής εξωτερικής πολιτικής είναι η προσχώρηση της Αλβανίας στην [Ευρωπαϊκή Ένωση](#), η διεθνής αναγνώριση του [Κοσόβου](#), η αναγνώριση της απέλασης των [Τσάμηδων](#), η προστασία των δικαιωμάτων των Αλβανών στο [Μαυροβούνιο](#), τη [Βόρεια Μακεδονία](#), την [Ελλάδα](#), τη νότια [Σερβία](#), την [Ιταλία](#) και την υπόλοιπη αλβανική διασπορά.⁷⁵

3.1 Το καθεστώς της Αλβανίας πριν το 1991.

Σε σύγκριση με άλλες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, η Αλβανία γνώρισε ένα από τα σκληρότερα και ιδιосуγκρασιακά κομμουνιστικά καθεστώτα: Απομονώθηκε για μισό αιώνα, ακόμη και από άλλες χώρες του κομμουνιστικού μπλοκ, υπονομεύοντας έτσι τις τρέχουσες και μελλοντικές αναπτυξιακές της προσπάθειες.⁷⁶

Μερικά από τα κύρια χαρακτηριστικά του καθεστώτος την περίοδο εκείνη ήταν η παρανοϊκή χρήση από την κυβέρνηση, προπαγάνδας εναντίον εξωτερικών δυνάμεων - κρατών, η χρήση

⁷² The world fact book

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/al.html> ανακτήθηκε 26-09-2020

⁷³ Η Αλβανική διασπορά ζητά ενσωμάτωση ελληνικών εδαφών στην Αλβανία https://www.echedoros-a.gr/2016/09/blog-post_556.html ανακτήθηκε 26-09-2020

⁷⁴ Βλέπε Παράρτημα Β

⁷⁵ Εκλογές Αλβανία: Αυτοδυναμία Ράμα δείχνουν τα πρώτα αποτελέσματα

<https://www.cnn.gr/kosmos/story/116493/enti-rama-oi-tsamides-exoyn-to-dikaioma-na-diekdikisoyn-perioysies> ανακτήθηκε 27-09-2020

⁷⁶ Consolidation of Democracy: Albania

<http://www.jpinyu.com/wp-content/uploads/2015/01/consolidation-of-democracy-albania...najada-tafili1.pdf> ανακτήθηκε 2-10-2020

πατριωτισμού και εθνικιστικής ρητορικής για να καταστεί δυνατή η απομόνωση του κράτους, η εξάλειψη κάθε πιθανής πολιτικής αντιπολίτευσης καθώς και των διανοουμένων και των αντιφρονούντων. Επίσης χαρακτηριστικό της εποχής ήταν η κατάργηση των θρησκευτικών πρακτικών .

Σε μια χώρα με μόλις τρία εκατομμύρια κατοίκους, εκατοντάδες χιλιάδες υπέφεραν από πολιτική δίωξη. Το καθεστώς και οι πρακτικές που εφαρμόστηκαν δημιούργησαν μια βαθιά διαιρεμένη κοινωνία και ένα μονοκομματικό κράτος. Η Αλβανία παρέμεινε ένα μυστήριο για τον εξωτερικό κόσμο μέχρι την πτώση του κομμουνισμού το 1991, όπου υπήρξε ο πολιτικός πλουραλισμός και επιτρέπονταν οι δημοκρατικές εκλογές. Η ιδιωτική ιδιοκτησία, μαζί με τη θρησκεία, ήταν απαγορευμένες εντελώς.

Πολλές μεγάλες δημόσιες υποδομές, όπως σιδηρόδρομοι, συστήματα άρδευσης και φυτείες, εκτελέστηκαν με εξαναγκασμό στο όνομα της « εθελοντική εργασίας» από τον πληθυσμό ή τη νεολαία. Με κατάργηση της ιδιωτικής ιδιοκτησίας, το κράτος επέκτεινε τον τομέα του στην ιδιωτική σφαίρα του ατόμου, που έτσι τοποθετήθηκε σχεδόν τελείως υπό τον έλεγχο του κράτους. Ωστόσο, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η Αλβανία λίγο πριν το 1990 ήταν η φτωχότερη χώρα στην Ευρώπη, χωρίς οικονομία και υποδομές.⁷⁷

Η κύρια διαφορά μεταξύ της Αλβανίας και των άλλων κομμουνιστικών χωρών της Ανατολικής Ευρώπης ήταν το γεγονός ότι η Αλβανία δεν ελευθερώθηκε προς το τέλος της δεκαετίας του 1970 και του 1980. Αντιθέτως, κατά τη διάρκεια αυτής της χρονικής περιόδου, ο ολοκληρωτικός ηγέτης, ο Ενβέρ Χότζα εφάρμοσε ακόμη περισσότερο ακραία απομόνωση της χώρας .Το κόμμα του με την ονομασία, Κόμμα Εργασίας, δεν άφησε περιθώρια για την δημιουργία οποιασδήποτε φιλελεύθερης πολιτικής αφήνοντας την Αλβανία στις δικές του πρακτικές πολιτικές κατά τη διάρκεια της θητείας του. Κατά τη διακυβέρνησή του, ο Χότζα δήμεινε τις περιουσίες μεγάλων γαιοκτημόνων και οργάνωσε «[κολχός](#)» κατά τα σοβιετικά πρότυπα.⁷⁸ .Η προπαγάνδα του καθεστώτος του Χότζα μιλούσε για μια Αλβανία με πλήρη αυτάρκεια γεωργικών προϊόντων. Το ίδιο συνέβη και στον τομέα της [βιομηχανίας](#).

Ο Ενβέρ Χότζα παρέμεινε γενικός γραμματέας του κομμουνιστικού κόμματος μέχρι το θάνατό του το 1985. Έπειτα ανέλαβε ο [Ραμίζ Αλία](#), ο τελευταίος κομμουνιστής ηγέτης, ενώ η

⁷⁷ Conclusions of Democracy: Albania

Conclusions of democracy : Albania

<http://www.jpinyu.com/wp-content/uploads/2015/01/consolidation-of-democracy-albania...najada-tafili1.pdf> (ανακτήθηκε 2-10-2020)

⁷⁸ A Coming of Age: Albania under Enver Hoxha

[https://espressostalinist.files.wordpress.com/2010/12/ A Coming of Age: Albania under Enver Hoxha. James S. O'Donnell, New York 1999, p. 193.\(ανακτήθηκε 5-10-2020\)](https://espressostalinist.files.wordpress.com/2010/12/ A Coming of Age: Albania under Enver Hoxha. James S. O'Donnell, New York 1999, p. 193.(ανακτήθηκε 5-10-2020))

χήρα του Χότζα, [Νεζμιγιέ Χότζα](#), αναλαβε επικεφαλής του Δημοκρατικού Μετώπου. Στις [βουλευτικές εκλογές του 1991](#), τις πρώτες πολυκομματικές εκλογές, σαράντα και πλέον χρόνια από την εγκαθίδρυση του κομμουνιστικού καθεστώτος, το Κόμμα Εργασίας τις κερδίζει και αυτοδιαλύεται τον Ιούνιο του ίδιου χρόνου για να ιδρυθεί το [Σοσιαλιστικό Κόμμα της Αλβανίας](#).⁷⁹ Το κόμμα παραμένει στην εξουσία μέχρι τον Μάρτιο του 1992, όταν στις [πρώρες εκλογές](#) που διεξήχθησαν υπό το βάρος πολιτικών σκανδάλων, η αντιπολίτευση αναδείχθηκε η νικήτρια του εκλογικού αποτελέσματος.⁸⁰

Ο Ραμίζ Αλία παραιτήθηκε τον επόμενο μήνα από την θέση του [Προέδρου της Δημοκρατίας](#). Ο ίδιος και πολλά άλλα μέλη του τότε κομμουνιστικού κόμματος, συμπεριλαμβανομένου της Νετζμιέ Χότζα, συνελήφθησαν λίγους μήνες αργότερα για διαφθορά και για κατασπατάληση δημοσίου χρήματος.⁸¹

Η πτώση του [κομμουνιστικού καθεστώτος](#) έδειξε μια παντελώς διαφορετική εικόνα: η Αλβανία όχι μόνο δεν ήταν αυτάρκης και βιομηχανική χώρα, αλλά ήταν οπισθοδρομική ακόμα και σε σύγκριση με άλλες ανατολικοευρωπαϊκές χώρες. Ένα από τα έργα που άφησε πίσω το καθεστώς του Χότζα είναι τα περίπου 600.000 πολυβολεία (τα αποκαλούμενα bunker) διάσπαρτα σε όλη την Αλβανία για τον φόβο ξένων επιδρομών.⁸²

3.3 Διπλωματικές και πολιτικές σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Αλβανία μετά την πτώση του Κομμουνιστικού καθεστώτος και την σαραντάχρονη απομόνωση την οποία υπέστη, έστρεψε το βλέμμα της προς την Ε.Ε. σε μια προσπάθεια θέρμανσης των σχέσεων της με την Δύση, οικοδομώντας με αυτήν διπλωματικές σχέσεις.

Την 11 Μαΐου του 1992 ένα από τα πιο σημαντικά γεγονότα στις σχέσεις τους σηματοδοτήθηκε με την υπογραφή της Συμφωνίας Εμπορίου και Συνεργασίας (Trade and Cooperation Agreement) που τέθηκε σε ισχύ την 01 Δεκεμβρίου του 1992 και επέτρεψε στην Αλβανία να καταστεί επιλέξιμη για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος EU PHARE.⁸³

⁷⁹ Βλέπε Παράρτημα Β

⁸⁰ Όταν τα [κομμουνιστικά](#) καθεστώτα της [Ανατολικής Ευρώπης](#) άρχισαν να καταρρέουν, ο Αλία προσπάθησε να κάνει κάποια δημοκρατικά ανοίγματα. Ωστόσο, οι διαδηλώσεις των φοιτητών στο Πανεπιστήμιο «Ενβέρ Χότζα» (σημερινό [Πανεπιστήμιο των Τιράνων](#)) τον Δεκέμβριο του 1990, καθώς και η φυγή χιλιάδων Αλβανών μεταναστών προς την [Ελλάδα](#) και την [Ιταλία](#), προκάλεσαν την πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος της χώρας.

⁸¹ <http://www.albanian.com/information/history/chronolo.html>

⁸² <https://espressostalinist.files.wordpress.com/2010/12/ A Coming of Age: Albania under Enver Hoxha, James S. O'Donnell, New York 1999, ανακτήθηκε 22-09-2020>

Την περίοδο αυτή η Αλβανία συμπεριλήφθηκε στο Γενικό σύστημα Προτιμήσεων το οποίο αντιπροσώπευε ένα συνολικό καθεστώς εμπορικών προτιμήσεων που πρόσφερε η Ε.Ε. σε ένα ευρύ φάσμα χωρών με τις οποίες είχε συμβατικές σχέσεις. Στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος μεταξύ των ετών 1992 και 2000 η Αλβανία έλαβε σημαντική βοήθεια.

Το 1996 η Αλβανία ήταν πολύ κοντά στην υπογραφή με την Ε.Ε. μιας νέας συμβατικής συμφωνίας η οποία θα άνοιγε τον δρόμο για μια κλασική συμφωνία σύνδεσης, αλλά αμφισβητήθηκαν οι εκλογές του Μαΐου του 1996 και σε συνδυασμό με την βαθιά οικονομική και κοινωνική κρίση στις αρχές του 1997 που προκλήθηκε από την πτώση των πυραμίδων οδήγησε στην αποτυχία οποιασδήποτε πρωτοβουλίας προς αυτήν την κατεύθυνση.

Ωστόσο οι πολιτικές εξελίξεις κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου σε διάφορες χώρες της περιοχής, όπως η διάλυση της Πρώην Γιουγκοσλαβίας και η δημιουργία ενός συνόλου νέων κρατών των οποίων οι παράμετροι διέφεραν από εκείνες της Κεντρικής Ευρώπης, οδήγησαν την Ευρωπαϊκή Ένωση να υιοθετήσει μια βαλκανική πολιτική που ονομάστηκε περιφερειακή προσέγγιση.(Regional Approach).⁸⁴

Σε αντίθεση με την προηγούμενη, η νέα αυτή πρωτοβουλία διατύπωνε με σαφήνεια τους στόχους της, λαμβάνοντας υπόψη την διαφορετικότητά της κάθε χώρας. Το μεγάλο μειονέκτημα της όμως ήταν ότι δεν υποσχόταν σημαντικά οφέλη για τα κράτη από τη στιγμή που η πιθανότητα μίας μελλοντικής ένταξης τους στους κόλπους της δεν ήταν ορατή.

Η πρωτοβουλία αυτή περιλάμβανε θέματα που αφορούσαν τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την δικαιοσύνη, την προστασία των μειονοτήτων, καθώς επίσης και μεταρρυθμίσεις στην κατεύθυνση της οικονομίας της αγοράς και την περιφερειακή συνεργασία.⁸⁵

⁸³ Το πρόγραμμα PHARE δημιουργήθηκε το 1989 από την Ε.Ε. (τότε Ε.Ο.Κ.) με σκοπό την ενίσχυση των νέων δημοκρατιών της Ουγγαρίας και της Πολωνίας και στη συνέχεια επεκτάθηκε και στις υπόλοιπες χώρες της Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Η Αλβανία μέχρι το 1995 είχε λάβει οικονομική βοήθεια πάνω από 520 εκατομ £

⁸⁴ Το συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων παρείχε μια σειρά πολιτικών και οικονομικών συνθηκών που πρέπει να δημιουργήσουν οι βαλκανικές χώρες για να αναπτύξουν και να ενισχύσουν τις σχέσεις τους με την Ε.Ε. Τα κριτήρια αυτά αφορούσαν τις δημοκρατικές αρχές, τις ελευθερίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα, την οικοδόμηση και την ενίσχυση του κράτους δικαίου, την προστασία των μειονοτήτων, την ανάπτυξη της οικονομίας της αγοράς και την περιφερειακή συνεργασία.

⁸⁵ European Commission Enlargement, "The Western Balkan Countries on the road to the European Union", European Commission,

Τον Μάιο του 1999, η Ευρωπαϊκή Ένωση ενέκρινε μια νέα πρωτοβουλία για τις πέντε βαλκανικές χώρες, Αλβανία, πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Κροατία, Βοσνία Ερζεγοβίνη και Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας που ονομάστηκε, Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (Stabilization and Association Process -SAP).

Η Αλβανία ήταν μέρος αυτής της νέας πρωτοβουλίας από την έναρξή της. Η διαδικασία στόχευε στην δημιουργία στενότερων σχέσεων μεταξύ της Ε.Ε. και των χωρών που αναφέρονται παραπάνω μέσω της Συμφωνίας Σταθεροποίησης οι οποίες ήταν συμφωνίες που δέσμευαν τις συγκεκριμένες χώρες όσον αφορά τις πολιτικές, οικονομικές και εμπορικές μεταρρυθμίσεις και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με έμφαση στο λεγόμενο « κοινοτικό κεκτημένο ».

Τον Νοέμβριο του 1999 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε έκθεση σχετικά με την μελέτη σκοπιμότητας για την έναρξη διαπραγματεύσεων με την Αλβανία για την υπογραφή της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης καταλήγοντας ωστόσο στο συμπέρασμα ότι η Αλβανία δεν πληρούσε τους όρους μιας τέτοιας συμφωνίας.

Η προοπτική των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων για την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση ενισχύθηκε μετά την σύγκληση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Φέιρα τον Ιούνιο του 2000, όπου αποφασίστηκε ότι όλες οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων που συμμετέχουν στην διαδικασία Σταθεροποίησης και σύνδεσης είναι «δυναμικά υποψήφιες για ένταξη στην Ε.Ε».⁸⁶

Η δήλωση αυτή έγινε δεκτή με ενθουσιασμό στα Τίρανα, τα οποία το έτος 2000 στο Ζάγκρεμπ δεσμεύτηκαν ως προς την επίτευξη ενός συνόλου στόχων στο πλαίσιο της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κριτηρίων της Κοπεγχάγης. Ο μηχανισμός και τα εργαλεία για την επίτευξη των στόχων αυτών θα αποτελέσουν οι Συμφωνίες Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (Stabilization and Association Agreements) μεταξύ της Αλβανίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες υπογράφηκαν τον Ιούνιο του 2006.

http://ec.europa.eu/enlargement/enlargement_process/accesion_process/how_does_a_country_join_the_eu/sap/history_en.htm ανακτήθηκε_15-10-20

⁸⁶ European Commission Enlargement, "The Western Balkan Countries on the road to the European Union", European Commission, http://ec.europa.eu/enlargement/enlargement_process/accesion_process/how_does_a_country_join_the_eu/sap/history_en.htm ανακτήθηκε_15-10-20

Τον Δεκέμβριο του 2001, η επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο σχέδιο εντολής διαπραγμάτευσης Συμφωνίας σταθεροποίησης και Σύνδεσης με την Αλβανία και δημιουργήθηκε μια συμβουλευτική ομάδα Ε.Ε./Αλβανίας. Έπειτα το Συμβούλιο Γενικών υποθέσεων της Ε.Ε. κατά την σύνοδο του στις 21 Οκτωβρίου 2002, αποφάσισε να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις με την Αλβανία. Οι διαπραγματεύσεις ξεκίνησαν επίσημα από τον Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Ρομάνο Πρόντι, την 31-01-2003.

Η Σύνοδος Κορυφής της Θεσσαλονίκης το λεγόμενο Ζάγκρεμπ II, που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2003 επιβεβαίωσε τις προοπτικές ένταξης των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στην Ε.Ε.

Τον Ιούνιο του 2006 η Αλβανία υπέγραψε τη Συμφωνία Σταθεροποίησης και σύνδεσης με την Ε.Ε. η οποία επικυρώθηκε τον Ιανουάριο του 2009 από τα 25 κράτη μέλη της Ε.Ε. Η εν λόγω Συμφωνία τέθηκε σε ισχύ την 01-04-2009. Το 2009, η Αλβανία εντάσσεται στο Νάτο και την 28-04-2009 μέσω του πρωθυπουργού της Σαλί Μπερίσα, υπέβαλε επίσημη αίτησή για ένταξη στην Ε.Ε στην Πράγα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όμως και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έκριναν ότι οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις δεν μπορούσαν να ξεκινήσουν καθώς η Αλβανία δεν ήταν έτοιμη για την Ευρώπη.

Η αίτησή αυτή, θεωρήθηκε περισσότερο πως έγινε ως κίνηση εντυπωσιασμού, προκειμένου να κερδίσει τις εκλογές ο Σαλί Μπερίσα καθότι η χώρα του βρισκόταν εν μέσω προεκλογικής περιόδου. Καμία από τις ευρωπαϊκές γνωμοδοτήσεις δεν ήταν θετικές για μία άμεση ένταξή της. Άλλωστε, μέχρι εκείνη την στιγμή η Αλβανία είχε σημειώσει μικρή πρόοδο στην ανάπτυξη της δημοκρατίας.

Ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια ήταν η βαθιά πόλωση μεταξύ τα δύο μεγάλων κομμάτων - του Δημοκρατικό Κόμματος και του Σοσιαλιστικού Κόμματος και η έντονη προσωπική διαμάχη μεταξύ των ηγετών τους, του Σαλί Μπερίσα και του Εντι Ράμα . Η πολιτική ένταση εμπόδιζε την αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των κομμάτων και ως εκ τούτου οποιαδήποτε ταχεία πρόοδο για την εφαρμογή των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων. Επιπλέον η σύγκρουση αυτή άγγιζε όλα τα επίπεδα κοινωνίας.

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ήταν σε μεγάλο βαθμό κομματικά-πολιτικά η κοινωνία των πολιτών ήταν επίσης διχασμένη και μόνο ελάχιστοι οργανισμοί ήταν πραγματικά ανεξάρτητοι. Οι αιτίες αυτής της ισχυρής πόλωσης στην Αλβανία οφείλονταν στην πολιτική κουλτούρα της χώρας - που ιστορικά δεν είχε καμία εμπειρία δημοκρατίας.

Εκτός από την ακραία πολιτική πόλωση, τα εμπόδια για ένταξη στην Ε.Ε παρέμεναν και έπρεπε να ξεπεραστούν, συμπεριλαμβανομένου της έλλειψης του κράτους δικαίου, του ανεξέλεγκτου οργανωμένου εγκλήματος, της διαφθοράς, και μιας οικονομίας που δύσκολα μπορεί να ανταγωνιστεί με εκείνες των άλλων χωρών της ΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιέγραψε δώδεκα βασικές προτεραιότητες όπως προσδιορίστηκαν στη γνωμοδότηση της Ε.Ε το 2010, σχετικά με την αίτηση προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση της Αλβανίας, προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί προκειμένου να γίνει αποδεκτή ως υποψήφια για ένταξη χώρα στην Ε.Ε.⁸⁷

Τον Οκτώβριο του 2012, η Επιτροπή συνέστησε να δοθεί στην Αλβανία καθεστώς υποψήφιας χώρας για την Ε.Ε, με την επιφύλαξη ολοκλήρωσης βασικών μέτρων στους τομείς της μεταρρύθμισης της δικαστικής και δημόσιας διοίκησης και της αναθεώρησης των κοινοβουλευτικών κανόνων.⁸⁸

Τον Ιούνιο του 2014, η Αλβανία έλαβε καθεστώς υποψήφιας χώρας από την ΕΕ.⁸⁹ Τον Απρίλιο του 2018, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε σύσταση για την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Αλβανία. Τον Ιούνιο του 2018, το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα στα οποία συμφώνησε να ανταποκριθεί θετικά στην πρόοδο που σημείωσε η Αλβανία και καθόρισε την πορεία προς την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων τον Ιούνιο του 2019, ανάλογα με την σημειωθείσα πρόοδο σε ορισμένους βασικούς τομείς, όπως η δικαστική μεταρρύθμιση και η καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος.⁹⁰

Τον Ιούνιο του 2019, το Συμβούλιο συζήτησε την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 29ης Μαΐου 2019, σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ και την έκθεση για την Αλβανία. Λόγω του περιορισμένου διαθέσιμου χρόνου και της σημασίας του θέματος, το Συμβούλιο αποφάσισε να επανεξετάσει, το αργότερο τον Οκτώβριο του 2019, το θέμα της

⁸⁷ Albanians long road into the European Union

https://dgap.org/system/files/article_pdfs/2012-11_DGAPanalyse_Stern_Wohlfeld_Albania_EN.pdf
ανακτήθηκε 03-10-2020

⁸⁸ Council conclusions on enlargement and stabilisation and association process - Albania and the Republic of North Macedonia

<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/enlargement/albania/ανακτήθηκε> 02-11-20

⁸⁹ Βλέπε παράρτημα Γ

⁹⁰ Βλέπε παράρτημα Γ

έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Αλβανία με σκοπό την λήψη μιας σαφούς και ουσιαστικής απόφασης.⁹¹

Στις 15 Οκτωβρίου 2019, το Συμβούλιο συζήτησε για τη διεύρυνση και τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης όσον αφορά την Αλβανία και τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας. Μετά τη συζήτηση, η Προεδρία εξέδωσε διαδικαστικά συμπεράσματα, σημειώνοντας ότι το Συμβούλιο θα συζητήσει το θέμα μετά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Οκτωβρίου.

Στις 24 Μαρτίου 2020, οι υπουργοί Ευρωπαϊκών Υποθέσεων έδωσαν την πολιτική τους συμφωνία για την έναρξη διαπραγματεύσεων προσχώρησης με την Αλβανία και τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας. Στις 25 Μαρτίου, τα συμπεράσματα σχετικά με τη διεύρυνση και τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης εγκρίθηκαν επίσημα με γραπτή διαδικασία και στις 26 Μαρτίου 2020 τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου προσυπέγραψαν τα συμπεράσματα αυτά.

3.4. Ο Ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Αλβανία

Η Αλβανία ήταν ένα άγνωστο κράτος για την Ευρώπη και αυτό εξαιτίας της πολιτικής κατάστασης που την οδήγησε στην απομόνωση. Μετά την αλλαγή του πολιτεύματος η οποία άνοιξε τον δρόμο στην δημοκρατία, η Ευρωπαϊκή Ένωση ενδιαφέρθηκε έντονα για την μέχρι πρότινος άγνωστη χώρα της νότιας περιφέρειάς της.

Οι σχέσεις της Αλβανίας και της Ευρωπαϊκής ένωσης τέθηκαν σε νέα βάση το 1992 όταν υπογράφηκε μια συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ε.Ε. και της Αλβανίας που αποσκοπούσε στη διευκόλυνση και προώθηση των οικονομικών σχέσεων και της συνεργασίας μεταξύ των δύο μερών, παρέχοντας τη μεταχείριση του πλέον ευνοουμένου έθνους και εφαρμόζοντας πλεονεκτικά μέτρα που θα βοηθούσαν την Αλβανία να αναδιαρθρώσει την οικονομία της.⁹²

⁹¹ Council conclusions on enlargement and stabilisation and association process - Albania and the Republic of North Macedonia

<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/enlargement/albania/ανακτήθηκε> 02-11-2020

⁹² Relations of Albania with the Eu

<http://idmalbania.org/wp-content/uploads/2014/10/relations-of-albania-with-the-eu-june-2008.pdf> ανακτήθηκε 05-11-2020

Η οικονομική συνεργασία ενισχύθηκε το 1999, όταν η Αλβανία άρχισε να τυγχάνει των αυτόνομων εμπορικών προτιμήσεων από την ΕΕ, και τα αλβανικά προϊόντα άρχισαν να εξάγονται στην αγορά της Ε.Ε άνευ δασμών.⁹³ Το 2000 η Ε.Ε. έδωσε στην χώρα την δυνατότητα να επωφεληθεί από τα γενναιόδωρα αυτόνομα εμπορικά μέτρα βάσει των οποίων επέτρεψε την ελεύθερη πρόσβαση στην αγορά της Ε.Ε. για όλα τα βιομηχανικά προϊόντα και την βελτιωμένη πρόσβαση στα γεωργικά προϊόντα συμπεριλαμβανομένων και των γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων ως μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

Τον Απρίλιο του 2009 υπογράφηκε η Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ της Ε.Ε και της Αλβανίας που αντικατέστησε την ενδιάμεση συμφωνία για το εμπόριο και τα εμπορικά θέματα η οποία είχε τεθεί σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2006. ⁹⁴Σε γενικές γραμμές, η Αλβανία εφάρμοσε απρόσκοπτα τις υποχρεώσεις που απέρρεαν από την Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, καθώς και τις διατάξεις που αφορούσαν το εμπόριο. Κάθε φορά που ανέκυπταν προβλήματα, η Αλβανία όριζε τα μέσα για την αντιμετώπισή τους με ανοιχτό και εποικοδομητικό τρόπο.

Από 2001 άρχισαν να πραγματοποιούνται συνεδριάσεις πολιτικού διαλόγου σε επίπεδο υπουργών μεταξύ της ΕΕ και της Αλβανίας. Η μικτή επιτροπή που συγκροτήθηκε δυνάμει της ενδιάμεσης συμφωνίας συνεδρίασε τρεις φορές μεταξύ του 2006 και του 2008. Οι συνεδριάσεις του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης πραγματοποιήθηκαν τον Μάιο του 2009 και του 2010. Η πρώτη συνεδρίαση του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 2010. Συνεδριάσεις υποεπιτροπών πραγματοποιήθηκαν μεταξύ του 2009 και του 2010.

Το 2004, το Συμβούλιο ενέκρινε την πρώτη ευρωπαϊκή εταιρική σχέση με την Αλβανία. Τον Φεβρουάριο του 2008, το Συμβούλιο ενέκρινε νέα ευρωπαϊκή εταιρική σχέση με την Αλβανία.

Η Αλβανία έγινε πλήρες μέλος της Ενεργειακής Κοινότητας της Ν.Α Ευρώπης μετά την υπογραφή της Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα, τον Οκτώβριο του 2005, και την επακόλουθη έναρξη ισχύος της εν λόγω συνθήκης την 1η Ιουλίου 2006. Τον Ιούνιο του 2006, η Αλβανία υπέγραψε τη συμφωνία για έναν Κοινό Ευρωπαϊκό Αεροπορικό Χώρο (ΚΕΑΧ).

⁹³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Κοινοβούλιο - Γνώμη της Επιτροπής σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?uri=CELEX:52010DC0680> (ανακτήθηκε 05-11-2020)

⁹⁴Το ίδιο το προηγούμενο.

Την 28 -04-2009 η Αλβανία υπέβαλε αίτηση για να γίνει υποψήφια χώρα της Ε.Ε. ωστόσο την 09-11-2010 στην Ετήσια έκθεση η Επιτροπή δήλωσε πως η Αλβανία δεν ήταν έτοιμη να γίνει υποψήφια για ένταξη στην Ε.Ε. Χώρα.

Στο πλαίσιο του διαλόγου για την ελευθέρωση των θεωρήσεων, η Αλβανία σημείωσε σημαντική πρόοδο στους διάφορους τομείς του χάρτη πορείας της. Επομένως, στις 27 Μαΐου 2010, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση σχετικά με την άρση της υποχρέωσης θεώρησης για τους πολίτες της Αλβανίας, η οποία εξαρτιόταν από την εκπλήρωση των εκκρεμούντων κριτηρίων. Η πρόταση εγκρίθηκε στις 7 Οκτωβρίου από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στις 8 Νοεμβρίου 2010 από το Συμβούλιο ενώ από το 2006 ισχύει συμφωνία επανεισδοχής μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Αλβανίας.

Στις 23 Ιουνίου 2014, υπό την Ελληνική Προεδρία, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμφώνησε να χορηγήσει το καθεστώς υποψηφίου κράτους στην Αλβανία, όπου εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο λίγες ημέρες αργότερα.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέστησε στην Ε.Ε να ανοίξει συνομιλίες για την ένταξη με την Αλβανία στην αξιολόγηση της Νοεμβρίου 2016. Τον Ιούνιο του 2018, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε για την έναρξη των ενταξιακών συνομιλιών με την Αλβανία μέχρι το τέλος του 2019.⁹⁵

Η ένταξη της Αλβανίας στην Ε.Ε συνοδεύεται από την ένταξη της Βόρειας Μακεδονίας στην ΕΕ. Στην Αλβανία παρέχονται ορισμένες προϋποθέσεις για την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων, όπως η μεταρρύθμιση στο σύστημα δικαιοσύνης, ένας νέος εκλογικός νόμος, η έναρξη δίκης για διεφθαρμένους δικαστές και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για την Ελληνική μειονότητα.⁹⁶

Τον Μάιο του 2019, ο Ευρωπαίος Επίτροπος Johannes Hahn, επανέλαβε αυτήν τη σύσταση.⁹⁷ Ωστόσο, τον Ιούνιο, το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της Ε.Ε αποφάσισε να αναβάλει την

⁹⁵ ["European Council conclusions, 28 June 2018".](https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/06/29/20180628-euco-conclusions-final/)

[2018https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/06/29/20180628-euco-conclusions-final/](https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/06/29/20180628-euco-conclusions-final/) ανακτήθηκε 07-11-2020

⁹⁶ *Τσίπρας σε Ράμα: Η ένταξη της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση περνά από τον σεβασμό της Ελληνικής μειονότητας.*

<https://www.cnn.gr/politiki/story/172706/tsipras-se-rama-h-entaxi-tis-alvanias-stin-ee-perna-apo-ton-sevasmo-tis-ellinikis-meionotitas> ανακτήθηκε 10-11-2020

⁹⁷ *Albania and North Macedonia to open the negotiations*

<https://europeanwesternbalkans.com/2019/05/29/ec-albania-north-macedonia-open-negotiations> ανακτήθηκε 11-11-2020

απόφασή του για την έναρξη διαπραγματεύσεων έως τον Οκτώβριο, λόγω αντιρρήσεων από διάφορες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των Κάτω Χωρών και της Γαλλίας.

Στις 25 Μαρτίου 2020, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισε να ξεκινήσει ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Αλβανία, οι οποίες εγκρίθηκαν από το Ε.Σ. την επόμενη ημέρα.⁹⁸

3.5 Χρονολογικά οι σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Αλβανία

1992 Υπογράφηκε μια συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και της Αλβανίας και η Αλβανία έγινε επιλέξιμη για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος EU Phare.⁹⁹

1997 Το Συμβούλιο Υπουργών της ΕΕ καθόρισε πολιτικούς και οικονομικούς όρους για την ανάπτυξη διμερών σχέσεων μεταξύ της Αλβανίας και της ΕΕ.

1999 Η ΕΕ πρότεινε τη νέα Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (SAP) για πέντε χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης της Αλβανίας. Από το 1999, η Αλβανία επωφελήθηκε από τις Αυτόνομες Εμπορικές Προτιμήσεις με την ΕΕ.

2000 Παραχωρήθηκε αφορολόγητη πρόσβαση στην αγορά της ΕΕ για προϊόντα από την Αλβανία.

Ιούνιος 2000 Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δήλωσε ότι όλες οι χώρες SAP είναι "πιθανοί υποψήφιοι" για ένταξη στην ΕΕ.

⁹⁸ Council conclusions on enlargement and stabilisation and association process - Albania and the Republic of North Macedonia

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/03/25/council-conclusions-on-enlargement-and-stabilisation-and-association-process/>

ανακτήθηκε 12-11-2020

⁹⁹ European Neighbourhood Policy And Enlargement Negotiations

https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/countries/detailed-country-information/albania_en

ανακτήθηκε 12-11-2020

Νοέμβριος 2000 Στη Σύνοδο Κορυφής του Ζάγκρεμπ, η SAP εγκρίθηκε επίσημα από την ΕΕ και τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (συμπεριλαμβανομένης της Αλβανίας).

2001 Το πρώτο έτος του νέου προγράμματος CARDS ειδικά σχεδιασμένο για τις χώρες SAP.

Ιούνιος 2001 Η Επιτροπή συνέστησε την έναρξη διαπραγματεύσεων για συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης (ΣΣΣ) με την Αλβανία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Γκέτεμποργκ κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει σχέδια διαπραγματευτικών οδηγιών για τη διαπραγμάτευση μιας ΣΣΣ.

31 Ιανουαρίου 2003 Εγκρίθηκαν οι οδηγίες για τη διαπραγμάτευση μιας ΣΣΣ με την Αλβανία. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Πρόντι ξεκινά επίσημα τις διαπραγματεύσεις για μια ΣΣΣ μεταξύ της ΕΕ και της Αλβανίας.

Ιούνιος 2003 Στη Σύνοδο Κορυφής της Θεσσαλονίκης, το SAP επιβεβαιώθηκε ως επιβεβαίωση της πολιτικής της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια και η προοπτική της ΕΕ για αυτές τις χώρες (χώρες που συμμετέχουν στη SAP άρχισαν να είναι επιλέξιμες για ένταξη στην ΕΕ και θα ενταχθούν στην ΕΕ μόλις γίνουν έτοιμοι).

Δεκέμβριος 2005 Το Συμβούλιο έλαβε την απόφαση σχετικά με τις αρχές μιας αναθεωρημένης ευρωπαϊκής εταιρικής σχέσης για την Αλβανία.

12 Ιουνίου 2006 Η ΣΣΣ υπεγράφη στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και Εξωτερικών Σχέσεων στο Λουξεμβούργο.

9 Νοεμβρίου 2006. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις για τη διευκόλυνση των θεωρήσεων με την Αλβανία.

13 Απριλίου 2007 Η συμφωνία διευκόλυνσης των θεωρήσεων υπογράφηκε στο Ζάγκρεμπ. Ο υπογραφομένος Επίτροπος της Ε.Ε Φράνκο Φρατίνι αναφέρθηκε λέγοντας ότι αυτό είναι το πρώτο βήμα προς την πλήρη κατάργηση των απαιτήσεων θεώρησης και την ελεύθερη κυκλοφορία Αλβανών πολιτών στην ΕΕ.

1η Ιανουαρίου 2008 Η συμφωνία διευκόλυνσης θεώρησης τέθηκε σε ισχύ.

1η Απριλίου 2009 Η συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης (SAA) τέθηκε σε ισχύ.

28 Απριλίου 2009 Η Αλβανία υπέβαλε επίσημη αίτηση για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

16 Νοεμβρίου 2009 Το Συμβούλιο της ΕΕ ζήτησε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εκπονήσει αξιολόγηση σχετικά με την ετοιμότητα της Αλβανίας να ξεκινήσει ενταξιακές διαπραγματεύσεις. Η Επιτροπή υπέβαλε το ερωτηματολόγιο για την προετοιμασία προσχώρησης στην αλβανική κυβέρνηση.

14 Απριλίου 2010 Η Αλβανία υπέβαλε απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά το Δεκέμβριο του 2010 δεν χορηγήθηκε καθεστώς υποψηφιότητας από την ΕΕ λόγω μιας μακράς διάρκειας πολιτικής διαμάχης στη χώρα.

27 Μαΐου 2010 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε ταξίδια χωρίς βίζα για την Αλβανία. Η εγκριθείσα πρόταση επέτρεψε στους πολίτες της Αλβανίας να ταξιδέψουν σε χώρες Σένγκεν χωρίς να χρειάζονται θεώρηση βραχείας διάρκειας.

8 Νοεμβρίου 2010 Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενέκρινε ταξίδια χωρίς βίζα στον Χώρο Σένγκεν για Αλβανούς πολίτες.

15 Δεκεμβρίου 2010 Η ελεύθερη βίζα για τους Αλβανούς στον χώρο Σένγκεν τέθηκε σε ισχύ.

10 Οκτωβρίου 2012 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνέστησε να δοθεί στην Αλβανία καθεστώς υποψήφιας για ένταξη στην ΕΕ, με την επιφύλαξη της λήψης βασικών μέτρων σε ορισμένους τομείς.

Αύγουστος 2012 Το αλβανικό κοινοβούλιο απέρριψε πρόταση για κατάργηση της ασυλίας για τα μέλη του κοινοβουλίου, τους υπουργούς και τους ανθρώπους σε ορισμένες άλλες επίσημες θέσεις. Η Ε.Ε ζήτησε να καταργηθεί αυτό μαζί με άλλα έντεκα βασικά ζητήματα, επομένως το καθεστώς υποψηφιότητας της καθυστέρησε περαιτέρω.

Ωστόσο, τον Σεπτέμβριο του 2012 ψηφίστηκε ομόφωνα μια συνταγματική τροποποίηση που περιόρισε την ασυλία των βουλευτών.

Οκτώβριος 2012 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αξιολόγησε την πρόοδο της Αλβανίας για

συμμόρφωση με δώδεκα βασικούς όρους για την επίτευξη επίσημου καθεστώτος υποψηφίου και την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων. Η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι εάν η Αλβανία κατάφερε να διεξαγάγει δίκαιες και δημοκρατικές κοινοβουλευτικές εκλογές τον Ιούνιο του 2013, και εφάρμοσε επίσης τις υπόλοιπες αλλαγές προκειμένου να συμμορφωθεί με τις οκτώ βασικές προτεραιότητες που δεν εκπληρώθηκαν ακόμη, τότε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα συνιστούσε τη χορήγηση επίσημου υποψηφίου κράτους στην Αλβανία.

23 Ιουνίου 2013 Η Αλβανία διεξήγαγε γενικές εκλογές, οι οποίες θεωρούνται γενικά ελεύθερες και δίκαιες.

16 Οκτωβρίου 2013 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τις ετήσιες εκθέσεις της σχετικά με τα μελλοντικά κράτη μέλη, οι οποίες κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι εκλογές της Αλβανίας διεξήχθησαν «ομαλά» και ότι σημειώθηκε πρόοδος στην εκπλήρωση άλλων προϋποθέσεων ως εκ τούτου συνέστησε τη χορήγηση καθεστώτος υποψηφίου στην Αλβανία.

Δεκεμβρίου 2013 Το Ε. Σ αναγνώρισε την πρόοδο που σημείωσε η Αλβανία, συστήνοντας να παραχωρηθεί η θέση του υποψήφιου προς ένταξη κράτους χωρίς περαιτέρω αδικαιολόγητη καθυστέρηση." Ωστόσο, πολλά κράτη, συμπεριλαμβανομένης της Δανίας και των Κάτω Χωρών, παρέμειναν αντίθετα στη χορήγηση της υποψηφιότητας στην Αλβανία έως ότου αποδειχθεί πως η πρόοδος που επεδείξε θα μπορούσε να διατηρηθεί. Κατά συνέπεια, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά τη σύνοδό του τον Δεκέμβριο του 2013, συμφώνησε να αναβάλει την απόφαση για το καθεστώς του υποψηφίου μέχρι τον Ιούνιο του 2014.

24 Ιουνίου 2014 Υπό την ελληνική Προεδρία της ΕΕ, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμφώνησε να χορηγήσει στην Αλβανία υποψήφιο καθεστώς, το οποίο εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο λίγες ημέρες αργότερα. Αυτό συνέπεσε με τη 10η επέτειο της «Ατζέντας 2014», που πρότεινε η ελληνική κυβέρνηση το 2004, στο πλαίσιο της συνόδου κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων στη Θεσσαλονίκη, για την ενίσχυση της ένταξης όλων των κρατών των Δυτικών Βαλκανίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Μάρτιος 2015 Κατά την πέμπτη "Διάσκεψη υψηλού επιπέδου" μεταξύ Αλβανίας και ΕΕ, ο Επίτροπος Διεύρυνσης της ΕΕ (Johannes Hahn) ενημέρωσε την Αλβανία ότι ο καθορισμός ημερομηνίας έναρξης για την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων απαιτούσε ακόμη τις ακόλουθες δύο προϋποθέσεις: 1) Η κυβέρνηση πρέπει να ανοίξει εκ νέου τον πολιτικό

διάλογο με την κοινοβουλευτική αντιπολίτευση, 2) Η Αλβανία πρέπει να πραγματοποιήσει ποιοτικές μεταρρυθμίσεις και για τους πέντε βασικούς τομείς που έχουν προσδιοριστεί νωρίτερα και δεν έχουν ακόμη συμμορφωθεί (δημόσια διοίκηση, κράτος δικαίου, διαφθορά, οργανωμένο έγκλημα, θεμελιώδη δικαιώματα).

Αυτή η επίσημη στάση, υποστηρίχθηκε πλήρως από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μέσω του ψηφίσματος του, τον Απρίλιο του 2015, το οποίο συμφώνησε με όλα τα συμπεράσματα που συνήχησαν από την τελευταία έκθεση προόδου της Επιτροπής για την Αλβανία το 2014. Ο Αλβανός πρωθυπουργός περιέγραψε το επόμενο βήμα της κυβέρνησής του θα να υποβάλει λεπτομερή έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή των πέντε βασικών μεταρρυθμίσεων στην Επιτροπή το φθινόπωρο του 2015 και στη συνέχεια ανέμενε ότι οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις θα ξεκινήσουν λίγο αργότερα - πριν από το τέλος του 2015.

22 Ιουλίου 2016 Το Αλβανικό κοινοβούλιο ενέκρινε συνταγματικές τροποποιήσεις για μεταρρυθμίσεις στη δικαιοσύνη.

9 Νοεμβρίου 2016 Η Επιτροπή συνέστησε την έναρξη διαπραγματεύσεων. 26 Νοεμβρίου 2016. Η Γερμανία ανακοίνωσε ότι θα ασκήσει βέτο στις ενταξιακές συνομιλίες έως το 2018.

2017 Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο προειδοποίησε τους κυβερνητικούς ηγέτες ότι οι κοινοβουλευτικές εκλογές τον Ιούνιο πρέπει να είναι "ελεύθερες και δίκαιες" προτού αρχίσουν οι διαπραγματεύσεις για την ένταξη της χώρας στην Ένωση. Οι ευρωβουλευτές εξέφρασαν επίσης ανησυχία για την «επιλεκτική δικαιοσύνη, τη διαφθορά, τη συνολική διάρκεια των δικαστικών διαδικασιών και την πολιτική παρέμβαση σε δικαστικές υποθέσεις και δικαστικές υποθέσεις της χώρας», αλλά το Δελτίο Τύπου της ΕΕ εξέφρασε κάποια αισιοδοξία: «Είναι σημαντικό για την Αλβανία να διατηρήσει τη σημερινή δυναμική των μεταρρυθμίσεων και πρέπει να είμαστε έτοιμοι να το υποστηρίξουμε όσο το δυνατόν περισσότερο σε αυτή την διαδικασία .»

Δεκέμβριος 2018 Ο Έλληνας πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας δήλωσε ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία αποτελεί προϋπόθεση για την ένταξη της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ιούνιος 2019 Ο Ευρωπαίος Επίτροπος Johannes Hahn συνέστησε στην ΕΕ να ανοίξει συνομιλίες για την ένταξη με την Αλβανία. Την 1η Ιουνίου 2019, το Συμβούλιο έθεσε το

δρόμο για την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων, με τις συνομιλίες να αρχίσουν λίγο αργότερα.

Σεπτέμβριος 2019 Το γερμανικό Ομοσπονδιακό Κοινοβούλιο έθεσε ως προϋποθέσεις για τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Αλβανίας στην ΕΕ τις μεταρρυθμίσεις στο σύστημα δικαιοσύνης, τη συνέχιση της καταπολέμησης της διακίνησης ναρκωτικών, έναν νέο εκλογικό νόμο, τη δημιουργία SPAK, τη λειτουργία του Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανώτατου Δικαστηρίου, διορίζει τον νέο Εισαγγελέα. Γενικά, δίκες για τους διεφθαρμένους δικαστές, αλλά και για κάποιες φιλοδοξίες της Μεγάλης Αλβανίας.

24 Μαρτίου 2020 Οι υπουργοί της ΕΕ κατέληξαν σε πολιτική συμφωνία για την έναρξη ενταξιακών συνομιλιών με την Αλβανία και τη Βόρεια Μακεδονία.

Η Αλβανία συμμετέχει ενεργά στην οικονομική και δημοσιονομική εποπτεία και στην κοινοποίηση των ρυθμίσεων που εφαρμόζονται από το 2006 για τις εν δυνάμει υποψήφιες χώρες. Η εθνική στρατηγική ανάπτυξης και ενσωμάτωσης (2007-2013) αποτελεί βασικό έγγραφο στρατηγικής πολιτικής της αλβανικής κυβέρνησης που σκιαγραφεί τη μακροπρόθεσμη εθνική της ανάπτυξη και τους στόχους ενσωμάτωσης στην ΕΕ.¹⁰⁰

3.6 Οικονομικές σχέσεις της Αλβανίας με την Ε.Ε

Οι οικονομικές και εμπορικές σχέσεις της Αλβανίας με την Ε.Ε. ήταν οι πρώτες που τέθηκαν σε ισχύ. Η Συμφωνία Εμπορικής και Οικονομικής Συνεργασίας που τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 1992 αποσκοπούσε στην διευκόλυνση και προώθηση των οικονομικών σχέσεων και της συνεργασίας μεταξύ των μερών.¹⁰¹

Τον Σεπτέμβριο του 2000 η Ευρωπαϊκή Ένωση έδωσε στην χώρα τη δυνατότητα να επωφεληθεί από τα γενναιόδωρα αυτόνομα εμπορικά μέτρα βάσει των οποίων επέτρεψε την ελεύθερη πρόσβαση στην αγορά της Ε.Ε. για όλα τα βιομηχανικά προϊόντα και την βελτιωμένη πρόσβαση για τα γεωργικά προϊόντα συμπεριλαμβανομένων και των αλιευτικών προϊόντων.

¹⁰⁰ European Neighbourhood Policy And Enlargement Negotiations https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/countries/detailed-country-information/albania_en ανακτήθηκε 12-11-2020

¹⁰¹ Relations of Albania with the EU http://idmalbania.org/wp-content/uploads/2014/10/relations_of_albania_-_with_the_eu_-_june-2008.pdf ανακτήθηκε 15-11-20

Ωστόσο παρά την προτιμησιακή μεταχείριση στο πλαίσιο των οικονομικών σχέσεων της Αλβανίας με την Ε.Ε. και την συνεχή υποστήριξη σχεδόν σε όλους τους προβληματικούς τομείς (δημοκρατία, οικονομία, υποδομές κτλ) η απόδοση της Αλβανίας σε αυτό το θέμα φάνηκε μειωμένη. Σύμφωνα με τις εκθέσεις της Ε.Κ αυτό θεωρήθηκε κυρίως ως συνέπεια των ανεπαρκών εμπορικών δικτύων και της αδυναμίας εκπλήρωσης των ποιοτικών απαιτήσεων των αγορών της Ε.Ε.

Η Αλβανία είναι μέρος μιας περιφερειακής ζώνης ελευθέρων συναλλαγών (CEFTA) που ισχύει στα πλαίσια της προσπάθειας περιφερειακής ολοκλήρωσης του εμπορίου που έχει σχεδιαστεί από την Ε.Ε. με σκοπό να ενισχύσει τους οικονομικούς δεσμούς της με τα βαλκανικά κράτη έτσι ώστε να τα προετοιμάσει για να ενταχθούν στους κόλπους της.

Από την προοπτική των οικονομικών σχέσεων, η υπογραφή της (ΣΣΣ) σήμαινε επιπλέον την ύπαρξη καλύτερων δυνατοτήτων της αλβανικής οικονομίας για την αντιμετώπιση της ανταγωνιστικότητας της ενιαίας αγοράς και την πλήρη αξιοποίηση των διευκολύνσεων που προσφέρονται σε αυτήν. Η οικονομία της Αλβανίας δεν ήταν προετοιμασμένη για τέτοια μέτρα που προωθούν μια ανοικτή αγορά με την Ε.Ε. και με τις γειτονικές χώρες μέλη της.

3.6.1. Το εξωτερικό εμπόριο με την Ε.Ε.

Η ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει μακράν ο κύριος εμπορικός εταίρος της Αλβανίας με την Ελλάδα και την Ιταλία να κατέχουν τις δύο πρώτες θέσεις των εμπορικών εταίρων. Τα μέτρα ανοίγματος του εμπορίου έχουν εντείνει τις επιπτώσεις τους ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια με την σταθεροποίηση της οικονομίας της Αλβανίας και την ενίσχυση των ανταλλαγών με τις γειτονικές αγορές.

Ωστόσο παρόλο που οι κυβερνητικές ενέργειες για την διασφάλιση της οικονομίας ανοικτής αγοράς έχουν οδηγήσει σε μια θετική τάση αύξησης του όγκου των αλβανικών εξαγωγών σε κάποιο βαθμό, ο όγκος των εξαγωγών παραμένει σε χαμηλά επίπεδα σε σύγκριση με τον αντίστοιχο των εισαγωγών. Κατά συνέπεια ένα μεγάλο εμπορικό έλλειμμα αντιπροσωπεύει μια μόνιμη ανησυχία στην αλβανική οικονομία η οποία εξακολουθεί να είναι μια αγορά

προσανατολισμένη στις εισαγωγές όπου οι εισαγωγές υπερβαίνουν κατά πολύ τον όγκο των εξαγωγών.¹⁰²

Μέχρι το έτος 1994 η Αλβανική οικονομία δεν μπόρεσε να κάνει χρήση της προτιμησιακής μεταχείρισης που της έδωσε η Ευρωπαϊκή Ένωση. Αν και κατά την περίοδο 1994-1997 ο όγκος των εξαγωγών με την Ε.Ε. σημείωσε μικρή αλλά σταθερή ανάπτυξη το γεγονός αυτό δεν επηρέασε το εμπορικό έλλειμμα λόγω των μεγάλων επιπέδων εισαγωγών από χώρες της Ε.Ε. Η δομή της Αλβανικής οικονομίας διαμορφώθηκε έκτοτε ως αγορά προσανατολισμένη στις εισαγωγές με αρκετά μέτρια παραγωγική ικανότητα.¹⁰³

Η Ιταλία και η Ελλάδα εκπροσωπούν τους κύριους εμπορικούς εταίρους της Αλβανίας και ο όγκος των συναλλαγών με αυτές τις χώρες ανερχόταν συνεχώς σε περισσότερο από το 50% του όγκου των συναλλαγών με μέλη της Ε.Ε.¹⁰⁴

Όσον αφορά τις γενικές τάσεις στις εμπορικές σχέσεις με την Ε.Ε. η τελευταία έκθεση προόδου της Ε.Κ. αποκαλύπτει πως την τελευταία δεκαετία υπάρχει μια τάση σταθερής μείωσης του όγκου των εισαγωγών (αν και μικρής) της Αλβανίας από τις χώρες της Ευρώπης. Ωστόσο αυτό δεν συνοδεύεται από την ίδια τάση στο όγκο των εξαγωγών των αλβανικών αγαθών προς τα κράτη της Ε.Ε. Αυτό σημαίνει την αύξηση των εμπορικών σχέσεων με τις γειτονικές, τρίτες χώρες οπότε υπάρχει μείωση των εισαγωγών με την Ε.Ε.

3.6.2.Αμεσες ξένες επενδύσεις στην Αλβανία.

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας το ύψος του συνόλου των αποθεμάτων των ΑΞΕ αυξήθηκε ραγδαία. Από €382,33 εκ. το 2003, εκτοξεύθηκε στα € 4,2 δισ. 2013. Ο ρυθμός ανάπτυξης των ΑΞΕ στην Αλβανία μολονότι, είναι αυξητικός, παρουσιάζει αυξομειώσεις, ανάλογα με τη διεθνή και την εσωτερική οικονομική συγκυρία.¹⁰⁵ Οι χώρες από τις οποίες προέρχονται, κατά κύριο λόγο, τα ξένα κεφάλαια στην Αλβανία είναι η Ελλάδα, η Ιταλία, η Ολλανδία η Τουρκία, η Γερμανία και η Γαλλία.

¹⁰² Relations of Albania with the EU
http://idmalbania.org/wp-content/uploads/2014/10/RELATIONS-OF-ALBANIA-WITH-THE-EU_-JUNE-2008.pdf ανακτήθηκε 23-11-20

¹⁰³ Βλέπε Παράρτημα Δ

¹⁰⁴ Βλέπε Παράρτημα Δ

¹⁰⁵ Ετήσιες Εκθέσεις για την Οικονομία της Αλβανίας και τις Διμερείς σχέσεις της με την Ελλάδα, Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων στα Τίρανα.
<https://www.mfa.gr/albania/presveia/sections/grafeio-oikonomikon-kai-emporikon-upotheseon.html>
ανακτήθηκε 23-11-2020

Με βάση τα τελευταία στατιστικά στοιχεία, που δημοσίευσε η Τράπεζα της Αλβανίας - τα αναθεωρημένα στοιχεία του 2013 - η χώρα μας κατέχει το 26% του συνόλου των εκεί αποθεμάτων Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (stock). Για την ίδια περίοδο, άλλες χώρες με σημαντικά ποσοστά επί των συνόλου των ΑΞΕ (stock) είναι ο Καναδάς (19%), η Ιταλία (12%), η Αυστρία (10%), η Ολλανδία (9%), και η Τουρκία (9%).¹⁰⁶

Σύμφωνα με την ίδια μελέτη, το μεγαλύτερο μέρος των αποθεμάτων ΑΞΕ στην Αλβανία αφορά τον τομέα των υπηρεσιών μεταφορών, αποθήκευσης και επικοινωνιών ήτοι 27%, τον τομέα χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης ήτοι :20% και τον τομέα των ορυχείων και λατομείων ήτοι :18%. Ακολουθούν, με μικρότερα ποσοστά, οι τομείς άλλων βιομηχανιών 9%, της βιομηχανίας 8%, του real estate 7%, των κατασκευών 3%, του χονδρικού - λιανικού εμπορίου 3%, των ξενοδοχείων και εστιατορίων 2%, ενώ όλοι οι υπόλοιποι τομείς υπερβαίνουν ελαφρώς ή δεν ξεπερνούν το 1% ο καθένας.

Πίνακας : Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

Έτος	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Αξία σε εκατ. Ευρώ	213	259	481	675	698	837
Μεταβολή από προηγ. έτος	-	21,5%	85,7%	40,3%	3,4%	20%

Πηγή Τράπεζα της Αλβανίας – Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Τιράνων

3.5.3 Προενταξιακά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι προσπάθειες της Αλβανίας για ένταξη στην Ε.Ε. στηρίζονται συνεχώς από την υποστήριξη και τη οικονομική βοήθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από το 1991 έως το 2013 η χώρα επωφελήθηκε από τρία προγράμματα χρηματοδοτικής βοήθειας που στόχευαν στην στήριξη αυτής της διαδικασίας :PHARE , CARDS και IPA . Επιπλέον η χώρα έχει επωφεληθεί επίσης

¹⁰⁶ Η Ελλάδα ο βασικότερος ξένος επενδυτής της Αλβανία
<https://www.tanea.gr/2014/10/10/economy/i-ellada-o-basikoteros-ksenos-ependytis-stin-albania-symfwna-me-meleti/ανακτήθηκε> 16-11-2020

από άλλα ειδικά προγράμματα που έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίξουν την ανάπτυξη διάφορων τομέων όπως η εκπαίδευση, τα ανθρώπινα δικαιώματα , κτλ.

Η παρέμβαση της βοήθειας της Ε.Ε. στη χώρα έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με τις ανάγκες των προβληματικών τομέων που εξελίσσονται και αλλάζουν κατά την διάρκεια της διαδικασίας μετάβασης.

Έτσι η βοήθεια μέσω του προγράμματος PHARE επικεντρώθηκε περισσότερο στην ανάπτυξη των βασικών συνθηκών για μια οικονομία της αγοράς και επίσης σε ανθρωπιστικές πτυχές μετά την κρίση του 1997 και την κρίση των προσφύγων του Κοσσυφοπεδίου το 1999.¹⁰⁷ Η Αλβανία λαμβάνει χρηματοδοτική βοήθεια της ΕΕ από το 1991 και μετά. Συνολικά, μεταξύ του 1999 και του 2010, η ΕΕ ανέλαβε υποχρεώσεις άνω των 565,7 εκατομμυρίων ευρώ για την Αλβανία.¹⁰⁸

Άλλο ένα πρόγραμμα στήριξης της Αλβανίας από την Ε.Ε. αποτελεί το πρόγραμμα CARDS το οποίο κατά κύριο λόγο παρείχε αυξημένη υποστήριξη στην δημιουργία θεσμών στην χώρα στηρίζοντας κυρίως το σύστημα διακυβέρνησης. Επιπλέον λαμβάνοντας υπόψη τις ανησυχίες που σχετίζονται με τις υποδομές στην χώρα δόθηκε επίσης ιδιαίτερη προσοχή σε αυτόν τον τομέα μέσω οικονομικής βοήθειας και επενδύσεων.

Από το 2001 – 2007 το παραπάνω πρόγραμμα , υπήρξε το κύριο κοινοτικό μέσο που πρόσφερε οικονομική υποστήριξη στην Αλβανία και περιλάμβανε την προσέγγιση μιας μακροπρόθεσμης βοήθειας που αποσκοπούσε στην αντιμετώπιση των αναγκών της χώρας μέσω ενός ενιαίου προγράμματος έτσι ώστε να επιτευχθούν οι φιλόδοξοι στόχοι της SAP.

Ένα μεγάλο μέρος του προγράμματος CARDS επικεντρώθηκε στην υποστήριξη του δικαστικού συστήματος και της αστυνομίας στην κατασκευή και ανακαίνιση δικαστικών και αστυνομικών υπηρεσιών (προγράμματα PAMECA και EURALIUS αντίστοιχα) καθώς και στην διαχείριση των συνόρων.¹⁰⁹ Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στην αποτελεσματική λειτουργία της τελωνειακής υπηρεσίας που ήταν απαραίτητη όχι μόνο όσον αφορά την

¹⁰⁷ Η Αλβανία υποδέχτηκε πάνω από 310 .000 πρόσφυγες εκείνη την εποχή.

¹⁰⁸ Σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Αλβανία

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/MEMO_95_136 ανακτήθηκε 17-11-2020

¹⁰⁹ Το PAMECA είναι ένα σχέδιο βοήθειας της ΕΕ για την Αλβανία στο πλαίσιο του προγράμματος IPA. Χρηματοδοτείται από την EC με κεφάλαια IPA 2009 και IPA 2012 για την Αλβανία με συνολικό προϋπολογισμό 4 εκατομμύρια ευρώ. Ο γενικός στόχος του PAMECA είναι: «Να φέρει τις ικανότητες επιβολής του νόμου των αλβανικών θεσμών πιο κοντά στα πρότυπα της ΕΕ στον τομέα της αστυνόμευσης και να παρέχει εμπιστοσύνη, ασφάλεια και ένα ασφαλές περιβάλλον στους Αλβανούς πολίτες»

καταπολέμηση του λαθρεμπορίου και του οργανωμένου εγκλήματος αλλά και της εφαρμογής της συμφωνίας ΣΣΣ.

Επίσης μέσω του προγράμματος CARDS ενισχύθηκε η οικονομία της Αλβανίας με διάφορες παρεμβάσεις στο επιχειρηματικό και επενδυτικό περιβάλλον.(υποστήριξη φορολογίας, εφαρμογή ευρωπαϊκών προτύπων όπως τυποποίηση, πιστοποίηση και κτηνιατρική επιθεώρηση, φυτοϋγεινολογική επιθεώρηση κτλ).

Επίσης υποστήριξη δόθηκε για τη εδραίωση της δημοκρατίας και την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών, της αγροτικής ανάπτυξης, της ευαισθητοποίησης της κοινότητας και της συμμετοχής των τοπικών κοινοτήτων στην λήψη αποφάσεων, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Από το 1999 έως το 2006, η Αλβανία έλαβε από το πρόγραμμα CARDS της Ε.Ε βοήθεια ύψους 259,6 εκατομμυρίων ευρώ.

Από το 2007 και μετά, το πρόγραμμα CARDS αντικαταστάθηκε από τον μηχανισμό προενταξιακής βοήθειας (IPA), δυνάμει του οποίου η Αλβανία έλαβε βοήθεια ύψους 306,1 εκατομμυρίων ευρώ από το 2007 έως το 2010.¹¹⁰ Οι νέες δημοσιονομικές προοπτικές την περίοδο 2007-2013 της Ευρωπαϊκής Ένωσης σκιαγράφησαν ένα νέο πρόγραμμα βοήθειας για υποψήφιες και δυνητικά υποψήφιες χώρες, το μέσο προενταξιακής βοήθειας IPA, το οποίο τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2007. Το πρόγραμμα αυτό αποτελείται από πέντε συνιστώσες :

- Μεταβατική βοήθεια και ανάπτυξη θεσμών
- Διασυνοριακή συνεργασία
- Περιφερειακή ανάπτυξη
- Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού
- Αγροτική ανάπτυξη

Μόνο οι υποψήφιες χώρες μπορούν να επωφεληθούν και από τις πέντε συνιστώσες του προγράμματος .

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως η βοήθεια του προγράμματος αυτού προς την Αλβανία προγραμματίζεται σε στενή συνεργασία με τις Αλβανικές αρχές και την αντιπροσωπεία της

¹¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Κοινοβούλιο - Γνώμη της Επιτροπής σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?uri=CELEX:52010DC0680\(17-11-2020\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?uri=CELEX:52010DC0680(17-11-2020))

Ευρωπαϊκής Επιτροπής στα Τίρανα. Το πολυετές έντυπο ενδεικτικού σχεδιασμού (MIPD – Multi Annual Indicative Planning) είναι αυτό το οποίο αντιπροσωπεύει το βασικό στρατηγικό έγγραφο για την βοήθεια της Ε.Ε. στις χώρες στόχους. Ωστόσο η εμπειρία δείχνει πως ενώ η συνολική βοήθεια που χορηγείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση φτάνει σε σημαντικά επίπεδα η Αλβανική διοίκηση εξακολουθεί μην έχει την ικανότητα να τα απορροφήσει πλήρως.¹¹¹

Μέχρι στιγμής, η Αλβανία συμμετέχει σε τρία προγράμματα της ΕΕ: στο 7ο πρόγραμμα-πλαίσιο στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης (2007-2013), στο ειδικό πρόγραμμα για την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία, στο πρόγραμμα για τον πολιτισμό του προγράμματος-πλαισίου για την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία (2007-2013) και στο πρόγραμμα «Πολίτες για την Ευρώπη». Τα κεφάλαια του IPA χρησιμοποιούνται για να καλύψουν μέρος των δαπανών συμμετοχής και στα τρία αυτά προγράμματα.¹¹²

Στις 22 Απριλίου η Επιτροπή [πρότεινε](#) πακέτο μακροοικονομικής συνδρομής ύψους 3 δισ. ευρώ σε δέκα εταίρους της Διεύρυνσης και της Γειτονίας: τη Δημοκρατία της Αλβανίας, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τη Γεωργία, το Χασεμιτικό Βασίλειο της Ιορδανίας, το Κοσσυφοπέδιο, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, το Μαυροβούνιο, τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, τη Δημοκρατία της Τυνησίας και την Ουκρανία.

Το ποσό αυτό έρχεται να προστεθεί στα 15,6 δισ. ευρώ που προέρχονται από τη στρατηγική [Team Europe](#)¹¹³ για τη στήριξη των προσπαθειών των χωρών-εταίρων στην αντιμετώπιση της πανδημίας του κορονοϊού. Το πακέτο των 3 δισ. ευρώ έχει σκοπό να περιορίσει τις οικονομικές επιπτώσεις της κρίσης του κορονοϊού στις χώρες-εταίρους. Επιπλέον θα στηρίζει τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που αφορούν την ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης και διαφάνειας, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών για βιώσιμη ανάπτυξη.

¹¹¹ Relations of Albania with the EU http://dmalbania.org/wp-content/uploads/2014/10/relations_of_Albania_with_the_E.U.-JUNE-2008.pdf ανακτήθηκε 18-11-20

¹¹² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Κοινοβούλιο - Γνώμη της Επιτροπής σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?uri=CELEX:52010DC0680> (ανακτήθηκε 19-11-2020)

¹¹³ Η αντίδραση της ΕΕ ακολουθεί μια προσέγγιση του τύπου «TEAM EUROPE», η οποία αποβλέπει στη διάσωση ζωών με την παροχή ταχείας και στοχευμένης υποστήριξης στους εταίρους για την αντιμετώπιση αυτής της πανδημίας. Η προσέγγιση αυτή συνδυάζει πόρους από την ΕΕ, τα κράτη μέλη της και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ιδίως την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, για να στηρίζει τις χώρες εταίρους και να αντιμετωπίσει τις βραχυπρόθεσμες ανάγκες τους, καθώς και τις μακροπρόθεσμες διαρθρωτικές επιπτώσεις στις κοινωνίες και την οικονομία. Οι πρώτες δέσμες μέτρων της «TEAM EUROPE» εφαρμόζονται ήδη στις άμεσες γειτονικές χώρες: στα Δυτικά Βαλκάνια, στα ανατολικά και στα νότια.

Στις 11 Αυγούστου η Επιτροπή, εξ ονόματος της ΕΕ, [συμφώνησε](#) στη σύναψη μνημονίων συνεννόησης σχετικά με προγράμματα μακροοικονομικής συνδρομής με οχτώ εταίρους: την Αλβανία (180 εκατ. ευρώ), τη Γεωργία (150 εκατ. ευρώ), την Ιορδανία (700 εκατ. ευρώ, που καλύπτουν δύο δράσεις μακροοικονομικής συνδρομής), Κοσσυφοπέδιο (100 εκατ. ευρώ), τη Δημοκρατία της Μολδαβίας (100 εκατ. ευρώ), το Μαυροβούνιο (60 εκατ. ευρώ), τη Βόρεια Μακεδονία (160 εκατ. ευρώ) και την Ουκρανία (1,2 δισ. ευρώ).

Η εν εξελίξει και ταχεία εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών αποτελεί τρανή απόδειξη της αλληλεγγύης της Ε.Ε έναντι των χωρών αυτών κατά την άνευ προηγουμένου κρίση με στόχο να τις βοηθήσει να περιορίσουν τις οικονομικές επιπτώσεις από την πανδημία του κορονοϊού.¹¹⁴

3.7 Η σημασία της Αλβανίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Αν και πρόκειται για μια μικρή χώρα πολλοί είναι οι λόγοι που συνηγορούν υπέρ της ενδυνάμωσης των σχέσεων μεταξύ της Ε.Ε. και της Αλβανίας. Αρχικά η Αλβανία ακολουθεί μια διαδικασία εκδημοκρατισμού η οποία αποδεικνύεται αρκετά δύσκαμπτη λόγω της εύθραυστης δομής της Αλβανικής οικονομίας. Η υποστήριξη της διαδικασίας εκδημοκρατισμού αυτής της χώρας ήταν μια ευκαιρία για τη Ε.Ε. να καταδειχθεί πρωτίστως ότι ο κύριος στόχος της Ευρώπης τόσο στην Ανατολή όσο και στον Νότο είναι η διάδοση της δημοκρατίας.

Από την άποψη της γεωστρατηγικής σημασίας για την Ε.Ε. γεωγραφικά, η Αλβανία συνορεύει με δύο κράτη μέλη της, την Ελλάδα και την Ιταλία, διαμέσου του Πορθμού του Οτράντο, οπότε η Αλβανία αποτελεί για την Ένωση την νοτιοδυτική είσοδο προς τα Βαλκάνια. Είναι προφανές πως η γεωγραφική της θέση παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον για την Ευρωπαϊκή Ένωση από πολλές απόψεις.: στρατηγική, γεωπολιτική, κινδύνου επέκτασης των εθνικών και θρησκευτικών συγκρούσεων στην περιοχή των βαλκάνιων, των συνεπειών μιας ενδεχόμενης οικονομικής και κοινωνικής αποσταθεροποίησης της Αλβανίας και του θετικού ρόλου που μπορεί να διαδραματίσει στην περιοχή.

¹¹⁴ Διαχείριση της κρίσης και αλληλεγγύη
https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/crisis-management-and-solidarity_el ανακτήθηκε 22-11-2020

Μέσα από την εκρηκτική κατάσταση που επικρατεί στα Βαλκάνια, η Αλβανία θα μπορούσε να αποτελέσει με την σειρά της ένα περαιτέρω στοιχείο περιπλοκής στον γεωπολιτικό χάρτη της περιοχής. Πράγματι, δεν πρέπει να λησμονείται ότι τρία εκατομμύρια Αλβανών ζούν σε χώρες που συνορεύουν με την Αλβανία. Η παρουσία τους είναι αισθητή κυρίως στο Κοσσυφοπέδιο (92% του συνολικού πληθυσμού) και στην ΠΓΜΔ (25%) αλλά και στο Μαυροβούνιο και στη Σερβία.

Στο γεωπολιτικό πεδίο η συμμετοχή της Αλβανίας στην ζώνη οικονομικής συνεργασίας του Εύξεινου πόντου (CEN) υπό την αιγίδα της Τουρκίας,¹¹⁵ πρέπει να αντισταθμιστεί από την κατάλληλη ενίσχυση των πολιτικών και οικονομικών δεσμών της Αλβανίας με την Ε.Ε.

Στο επίπεδο των εθνικών συγκρούσεων, η παραμικρή φήμωση της Αλβανικής δημοκρατίας θα μπορούσε να οξύνει τις εντάσεις που υφίστανται ήδη με την Ελληνική μειονότητα των νότιων περιοχών και κατά συνέπεια με την ίδια την Ελλάδα. Στη βάση των εντάσεων αυτών βρίσκονται οι νόμιμες βλέψεις της μειονότητας αυτής για την αναγνώριση των γλωσσολογικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων και πολιτικών δικαιωμάτων.

Άλλωστε οι εξελίξεις των γεωπολιτικών και εθνικών ζητημάτων και ο συσχετισμός τους με τα θρησκευτικά ζητήματα καθιστά εν δυνάμει εκρηκτική την Αλβανική κατάσταση όχι μόνο για λόγους θρησκευτικής συνύπαρξης των κατοίκων αυτής (70% μουσουλμάνοι, 20% ορθόδοξοι, 10% καθολικοί, με μια μικρή μειονότητα εβραίων) αλλά και λόγω της βαλκανικής περιοχής.

Επίσης ανησυχητικές είναι και οι εντάσεις που μπορεί να δημιουργηθούν από την μουσουλμανική πλειοψηφία των Αλβανών. Από την μια πλευρά δεν πρέπει να υποτιμηθούν οι αντίκτυποι της εκστρατείας των πρωτεργατών των Εθνικών πολέμων στην πρώην Γιουγκοσλαβία που θέτουν στη βάση των συγκρούσεων την αδυναμία συνύπαρξης διαφορετικών πολιτισμών και θρησκειών μάλλον, παρά εθνικούς, εθνικιστικούς και οικονομικούς λόγους.

Κατά αυτό τον τρόπο η Αλβανία παρουσιάζεται ως χώρα μουσουλμανική που δεν μπορεί να εγγυηθεί την συνύπαρξη με άλλες θρησκευτικές μειονότητες.¹¹⁶ Ωστόσο η Ε.Ε. θα πρέπει να

¹¹⁵ Από τον Ιούνιο του 1992 υπέγραψαν τη Συμφωνία για την δημιουργία μιας ζώνης οικονομικής συνεργασίας στον Εύξεινο Πόντο με στόχο να δημιουργηθεί μεσοπρόθεσμα μια κοινή αγορά 200 εκατομμυρίων κατοίκων.

¹¹⁶ Το 1992 η Αλβανία εντάχθηκε στην Οργάνωση της Ισλαμικής διάσκεψης και εγκαταστάθηκε στα Τίρανα μια σημαντική αντιπροσωπεία της Ισλαμικής Τράπεζας Ανάπτυξης με έντονη δραστηριότητα για την διοχέτευση οικονομικής ενίσχυσης από τις μουσουλμανικές χώρες. Για αυτό τον λόγο είναι θεμιτό να αμφισβητηθεί το τμήμα της αποκεντρωμένης οικονομικής συνεργασίας που απευθύνεται στις ισλαμικές κοινότητες διότι μπορεί να γίνει όχημα για την διάδοση του θρησκευτικού ολοκληρωτισμού και του ισλαμοκεντρισμού.

ενεργήσει με τέτοιο τρόπο που ώστε να μην επαναληφθούν όσα έγιναν στη Βοσνία , στην οποία ένας αυθεντικά ανεξίτητος λαός έγινε πρόσφορο έδαφος για τον Ισλαμικό φανατισμό.¹¹⁷ Ο κίνδυνος αυτός μπορεί να λάβει σάρκα και οστά μόνον, εάν εδραιωθεί στο μουσουλμανικό πληθυσμό το αίσθημα ότι έχει εγκαταλειφθεί από την Ευρώπη.

Στην βαλκανική περιοχή υπάρχει ανάγκη να στηριχθούν οι δυνάμεις που επιθυμούν την ειρήνη και την πρόοδο και η Ε.Ε. έχει χρέος να στηρίζει την Αλβανία και τις πολιτικές και κοινωνικές της δυνάμεις προς αυτή την κατεύθυνση.

Οι κίνδυνοι μιας ενδεχόμενης αποσταθεροποίησης της αλβανικής δημοκρατίας συνδέονται επίσης με την ανάπτυξη της μαφίας και του οργανωμένου εγκλήματος που διευκολύνεται από την διάρθρωση σε φατρίες της Αλβανικής κοινωνίας.

Σύμφωνα με τις αναλύσεις των σημαντικότερων αστυνομικών κέντρων της Ευρώπης, η Αλβανία αποτελεί τον κύριο πρωταγωνιστή στη διακίνηση όπλων, ναρκωτικών, παράνομων μεταναστών, με άμεσους δεσμούς με τα ισλαμικά κινήματα οργανώνοντας δίκτυα επιρροής στην Ευρώπη με αφετηρία την Γερμανία.

Ο πιο φανερός κίνδυνος είναι η ενδυνάμωση της μαφίας στην Αλβανία και η διεύθυνση της στην πολιτική εξουσία καθορίζοντας έτσι την «μοίρα» της ίδιας της δημοκρατίας με αποτελέσματα απρόβλεπτα τόσο για την ίδια την Αλβανία όσο και για ολόκληρη την Ευρώπη.

Κατά συνέπεια η Ευρώπη θα πρέπει να ενισχύσει την Αλβανική δημοκρατία προκειμένου να απομακρύνει τον κίνδυνο να καταστεί ένα είδος ακυβέρνητης χώρας κατάλληλης μόνο για λαθρεμπόριο, διακίνησης όπλων και ναρκωτικών.

Η Ε.Ε. έχει συμφέρον να προβλέψει τους κινδύνους από μια οικονομική αποσταθεροποίηση της περιοχής προκειμένου να αποφευχθεί η αύξηση της Μετανάστευσης η οποία επί το πλείστον θα ήταν παράνομη.¹¹⁸

¹¹⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:51995IE0597&from=EN> ανακτήθηκε 25-11-2020

118

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών ανακτήθηκε 25-11-2020 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:51995IE0597&from=PT> ανακτήθηκε 25-11-2020

Επιπλέον ύψιστης σημασίας για την Ε.Ε. αποτελεί το γεγονός πως η Αλβανία από το 2009 είναι μέλος του ΝΑΤΟ και θεωρείται ότι παίζει ένα σημαντικό ρόλο στον οργανισμό ο οποίος έχει ήδη επενδύσει μία αεροπορική βάση στην περιοχή Κούτσοβα της κεντρικής Αλβανίας, η οποία αξίζει να σημειωθεί πως αποτελεί την πρώτη αεροπορική βάση της συμμαχίας στα Δυτικά Βαλκάνια.¹¹⁹

Η περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων είναι τεράστιας γεωπολιτικής σημασίας τόσο για τους Αμερικανούς όσο και για τους Ρώσους οι οποίοι προσπαθούν να την χειραγωγήσουν με κάθε τρόπο ενώ, είναι φανερό πως μετά τους βομβαρδισμούς στην Γιουγκοσλαβία οι ΗΠΑ απέκτησαν μεγάλο προβάδισμα. Σαφώς με την δημιουργία βάσεων στην περιοχή, η Αμερική έχει σαν στόχο τον απόλυτο έλεγχο της.¹²⁰

Η Αλβανία αποτελεί σταθερό σύμμαχο των ΗΠΑ από τότε που προσχώρησε στο ΝΑΤΟ πριν από δέκα χρόνια, συνεισφέροντας δυνάμεις στην πολυεθνική ομάδα μάχης του ΝΑΤΟ στη Λετονία, στην ειρηνευτική αποστολή στο Κοσσυφοπέδιο και στην αποφασιστική αποστολή υποστήριξης στο Αφγανιστάν.¹²¹

Σήμερα λοιπόν η Ε.Ε. καλείτε να σταθμίσει το πλέγμα των παραπάνω στρατηγικών Συμμαχιών και την ανάγκη στο μέτρο που είναι εφικτό από πλευράς της να διαδραματίσει σημαντικό στρατηγικό ρόλο μέσω της υλικής υποστήριξης.

3.8 Γιατί η Αλβανία επιθυμεί την ένταξη στην Ε.Ε.

Το μέλλον της Αλβανίας φαίνεται να συνδέεται με την ένταξή της σε ευρωατλαντικούς θεσμούς. Η Αλβανία μοιράζεται την κοινή καταγωγή και τη γλωσσική καταγωγή με άλλα ευρωπαϊκά έθνη. Ταυτόχρονα, είναι μια χώρα των Βαλκανίων, που μοιράζεται την ιστορία και τη μοίρα με τις άλλες χώρες της περιοχής.

¹¹⁹ Η νέα βάση θα χρησιμοποιείται για αεροπορικό ανεφοδιασμό, εναέριες περιπολίες και εκπαίδευση.

¹²⁰ Στην Αλβανία η πρώτη αεροπορική βάση του Νάτο στα Δυτικά Βαλκάνια πόσο επηρεάζει την Ελλάδα <https://ambassadorsatlarge.com/archives/74096> ανακτήθηκε 25-11-2020

¹²¹ Η Αλβανία εντάχθηκε στη βορειοατλαντική συμμαχία (ΝΑΤΟ) το 2009, με απόφαση της συνόδου του Βουκουρεστίου το 2008, που «πάγωσε» την υποψηφιότητα της τότε ΠΓΔΜ. Ωστόσο, η ένταξη αυτή, που έγινε καθαρά λόγω αμερικανικής επιμονής, δεν ενίσχυσε ούτε το κράτος δικαίου, ούτε τους δημοκρατικούς θεσμούς της χώρας, καθώς δεν πληρούνταν από την Αλβανία τα κριτήρια εισδοχής μιας υποψήφιας χώρας. (λειτουργία δημοκρατικού πολιτεύματος με όρους πλουραλισμού και σεβασμού της διαφορετικότητας, λειτουργία οικονομικού μοντέλου που βασίζεται στην οικονομία της αγοράς, οι ένοπλες δυνάμεις υπό την πλήρη έλεγχο μιας νόμιμης πολιτικής κυβέρνησης, σχέσεις καλής γειτονίας και σεβασμού της ακεραιότητας των εξωτερικών συνόρων, ανάπτυξη των ενόπλων δυνάμεων με βάση το πρότυπο του ΝΑΤΟ με σκοπό την πλήρη συμβατότητα με τις δομές του. file:///C:/Users/thodoras/AppData/Local/Temp/7566-19766-1-PB.pdf

Οι μεγάλες διαιρέσεις στην Ευρώπη και τα σύνορα διαφορετικών πολιτισμών που διέσχισαν τα Βαλκάνια με την Αλβανία να αποτελεί αντικείμενο αυτών των πολιτισμών, και όπως και οι περισσότερες βαλκανικές χώρες, επηρεάστηκε από αυτούς. Η Αλβανία υπήρξε μέρος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, μέρος της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, έπειτα υπήρξε έδαφος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και αργότερα μέρος του Σοσιαλιστικού Μπλοκ. Όλα αυτά τα γεγονότα επηρέασαν την ταυτότητά της και σήμερα «η Αλβανία, όπως τα και τα περισσότερα κράτη των Βαλκανίων, εξακολουθούν να είναι απροετοίμαστα για την ευρωπαϊκή ελευθερία».¹²²

Οι Αλβανοί αποφάσισαν να γίνουν μέρος της «ευρωπαϊκής ελευθερίας» χωρίς να αμφιβάλουν για την ευρωπαϊκή τους ταυτότητα. Η Αλβανική ελευθερία είναι μια φυσιολογική, φυσική ανάπτυξη των Αλβανών μέσα στην αρμονία και το πνεύμα της Ενωμένης Ευρώπης. Η εύρεση τρόπων για να επιτραπεί αυτή η ανάπτυξη, είναι στην πραγματικότητα η λύση στο βασικό πρόβλημα.

Ο δρόμος προς αυτήν την επιθυμητή ανάπτυξη είναι η συνεργασία με την Ε.Ε. Η διαδικασία ολοκλήρωσης θα υπόσχεται σταθεροποίηση και ανασυγκρότηση, αειφόρο ανάπτυξη, καθώς και οικονομική και κοινωνική συνοχή με την Ε.Ε. Η ένταξη δεν είναι μόνο πολιτική φιλοδοξία όλων των αλβανικών πολιτικών κομμάτων, αλλά και από κοινωνικής απόψεως χαιρετίζεται και επιθυμείται από το 93,8 τοις εκατό των ίδιων των Αλβανών.

Η Αλβανία από το 1992, έχει υιοθετήσει μια σαφή φιλοδυτική εξωτερική πολιτική και στοχεύει στην αναβάθμιση των δεσμών της με Ε.Ε. Έτσι, όλοι οι Αλβανοί πολιτικοί έχουν συμπεριλάβει το αίτημα ένταξης στην ΕΕ ως μέρος των πολιτικών τους πλατφορμών. Από αυτή την άποψη «η πρωταρχική στρατηγική που υιοθέτησε η Αλβανία για ένταξη στην παγκόσμια αρένα ήταν αυτή του προσανατολισμού των εσωτερικών εξελίξεων και των εξωτερικών της σχέσεων προς την Ε.Ε».

Η Ε.Ε αποτελεί για την Αλβανία έναν τόπο ανάπτυξης, σταθερότητας και ευημερίας, όπου τα κράτη μέλη της έχουν ένα σημαντικό μοντέλο δημοκρατίας ενώ για περισσότερες από πέντε δεκαετίες πέτυχε την ειρήνη και την ασφάλεια.¹²³

¹²² Why do we want to be part of Europe

<http://europe-infos.eu/why-do-we-want-to-be-part-of-europe> ανακτήθηκε 25-11-2020

¹²³ Το 2012 η ΕΕ τιμήθηκε με το Νόμπελ Ειρήνης για τον ρόλο της στην προώθηση της ειρήνης, της συμφιλίωσης, της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε να διαθέσει τα χρήματα του βραβείου Νόμπελ (930.000 ευρώ) σε παιδιά που δεν είχαν την τύχη να μεγαλώνουν σε συνθήκες ειρήνης και να διπλασιάσει το ποσό του βραβείου, φθάνοντάς το στα 2 εκατομμύρια ευρώ.

Επίσης η Αλβανία θα πετύχαινε , την ανανέωση των διπλωματικών σχέσεων με άλλες ευρωπαϊκές χώρες ,την ένταξη στο ΔΝΤ, στο WB, στην ΕΤΑΑ και θα λάμβανε σημαντική βοήθεια για την επίτευξη μιας οικονομίας ανοικτής αγοράς, αφήνοντας πίσω το παρελθόν της όντας πλέον μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας.¹²⁴

Η αλβανική κυβέρνηση όριζε την ένταξη στο NATO και την Ε.Ε. ως τον κύριο στόχο της χώρας. Ενώ η Εθνική Στρατηγική για την Ανάπτυξη και Ολοκλήρωση, 2007-2013, που δημοσιεύθηκε το 2008, αναγνώριζε ότι ο ρόλος της διαδικασίας ολοκλήρωσης το 2007 έχει βοηθήσει την Αλβανία να ενισχύσει τις κρατικές δομές και την οικονομία, να ενισχύσει την δημοκρατία και εκπλήρωση των εσωτερικών πολιτικών μεταρρυθμίσεων που απαιτούνταν για την λειτουργία μιας ισχυρής δημοκρατίας.

Με το να γίνει πλήρες μέλος του NATO το 2009 πέτυχε τον έναν από τους κύριους στρατηγικούς στόχους και τώρα η ένταξη στην Ε.Ε. παραμένει ο μοναδικός στρατηγικός στόχος της.¹²⁵

Η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα εγγυάται το απαραβίαστο ορισμένων αναπαλλοτρίωτων δικαιωμάτων, όπως τα δικαιώματα ιδιοκτησίας, το δικαίωμα στην εκπαίδευση, ακόμη και για όσους ζουν στα πιο απομακρυσμένα χωριά, δικαιώtero φορολογικό σύστημα που θα επέτρεπε στο κράτος να εξετάσει περισσότερο το κοινό καλό (την καταπολέμηση της απάτης), την ισότητα και τη νόμιμη ποικιλομορφία για όλους, ανεξάρτητα από τον πολιτισμό, την παράδοση και την καταγωγή.¹²⁶

Τα πλεονεκτήματα θα ήταν σίγουρα πολλά, ακόμη και αν η ίδια η Ευρώπη δεν είναι τέλεια σε ορισμένους από αυτούς τους τομείς. Υπάρχει όμως μια άλλη πτυχή που πρέπει να ληφθεί υπόψη, η ένταξη της Αλβανίας στην Ε.Ε. θα αποτελέσει ένα προπύργιο ενάντια στην επιστροφή της πολιτικής του εθνικισμού και των εθνοτικών διεκδικήσεων.

¹²⁴ Albanians road toward integration and accession into the E.U <https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a611713.pdf> ανακτήθηκε 26-11-2020

¹²⁵ Το ίδιο το προηγούμενο

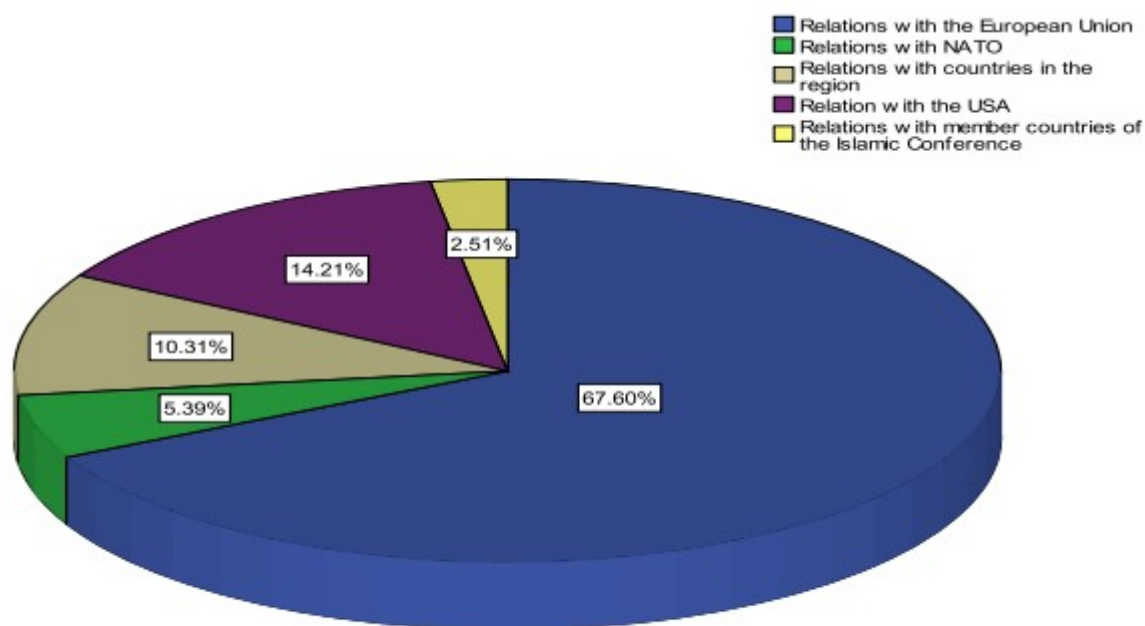
¹²⁶ Why do we want to be part of Europe

<http://europe-infos.eu/why-do-we-want-to-be-part-of-europe> ανακτήθηκε 25-11-2020

3.8.1 Αντιλήψεις που επικρατούν στην Αλβανική Κοινωνία για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Αλβανία είναι ένας λαός που ήταν πάντα υπέρ της Ευρώπης και υπέρ της αλλαγής. Κατά τα τελευταία είκοσι χρόνια πολλές στατιστικές και γεγονότα δείχνουν την έντονη επιθυμία της υποστήριξης τους για την ένταξη στην Ε.Ε.

Σχήμα 1 Διάγραμμα των Αλβανικών προτεραιοτήτων στην εξωτερική πολιτική.

Taken from "Albanian Public Perceptions of Socio-Cultural Issues and Foreign Policy: A Survey 2010." In response to the question: "Which of the following alternatives should be prioritized in the foreign policy of Albania?"²²

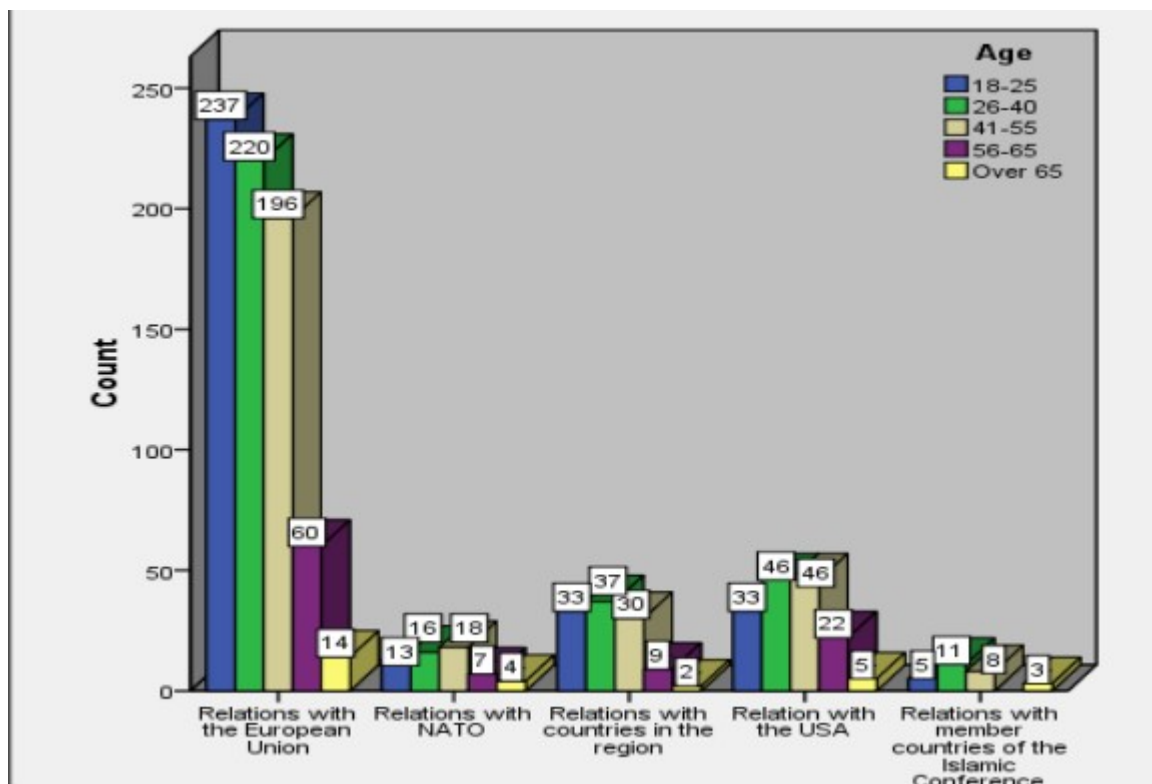
ΠΗΓΗ:

Albanian Attitudes toward European Integration Milestones Albanian Relations with the European Union <https://www.researchgate.net/publication/313441871> ανακτήθηκε 27-11-2020

Σύμφωνα με μια έρευνα που διοργανώθηκε από το Κέντρο Ευρωπαϊκών Σπουδών και το Τμήμα Πολιτικών σπουδών και Διεθνών σχέσεων στο Πανεπιστήμιο Eroka (σχήμα 1), σημειώνεται ότι περίπου το 68% των Αλβανών(728 από τους 1.084 ερωτηθέντες) θεωρούν τις σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση ως πιο σημαντικές όσον αφορά την κατεύθυνση της εξωτερικής πολιτικής της Αλβανίας τα επόμενα δέκα χρόνια. Ένα ακόμη μεγαλύτερο

ποσοστό Αλβανών ,92% , (995στους 1084 ερωτηθέντες) επιθυμεί την ένταξη της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.¹²⁷

ΣΧΗΜΑ 2:Ποια από τις ακόλουθες εναλλακτικές θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην εξωτερική πολιτική της Αλβανίας (κατανομή ηλικίας)

ΠΗΓΗ:

Albanian Attitudes toward European Integration Milestones Albanian Relations with the European Union <https://www.researchgate.net/publication/313441871> ανακτήθηκε 27-11-2020

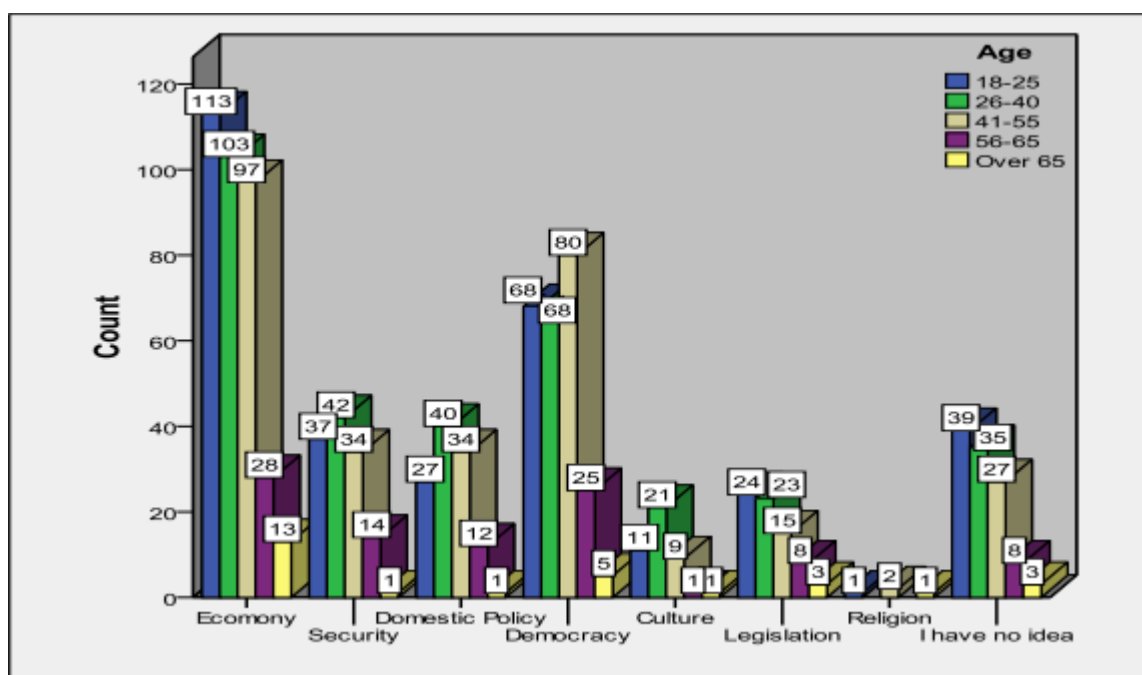
Ανάλυση όσον αφορά την κατανομή των φύλων ,(σχήμα 2) είναι ενδιαφέρον το γεγονός ότι η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση της Αλβανίας βρίσκει σχεδόν τα ίδια ποσοστά υποστήριξης μεταξύ των γυναικών (51% στους 720 ερωτηθέντες) και των ανδρών (49 % από τους 720 ερωτηθέντες)¹²⁸

¹²⁷Albanian Attitudes toward European Integration Milestones Albanian Relations with the European Union <https://www.researchgate.net/publication/313441871> ανακτήθηκε 27-11-2020

¹²⁸Albanian Attitudes toward European Integration Milestones Albanian Relations with the European Union <https://www.researchgate.net/publication/313441871> ανακτήθηκε 27-11-2020

Από την άλλη πλευρά , πραγματοποιώντας ανάλυση σχετικά με τις διαφορετικές ηλικιακές ομάδες του πληθυσμού φαίνεται ότι η διαδικασία ένταξης στην Ε.Ε. βρίσκει μεγαλύτερη υποστήριξη στις νεαρότερες ηλικιακές ομάδες .Αυτό πρέπει να συμβαίνει επειδή αυτή η ηλικιακή ομάδα κλίνει προς την αλλαγή και την καινοτομία. Αν και τώρα μεσήλικες , οι νέοι ήταν αυτοί που αμφισβήτησαν και έφεραν την κατάρρευση του κομμουνιστικού καθεστώτος στις αρχές της δεκαετίας του 1990

Σχήμα 3 : Σε ποια από τις ακόλουθες εναλλακτικές θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην εξωτερική πολιτική της Αλβανίας .

ΠΗΓΗ:

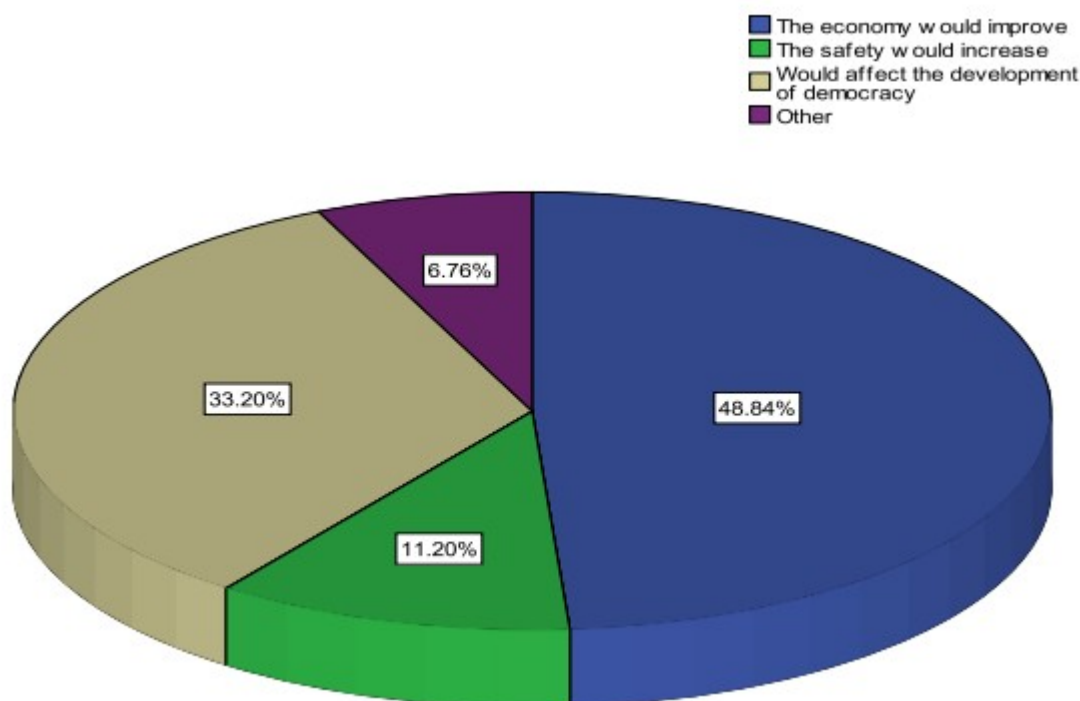
Albanian Attitudes toward European Integration Milestones Albanian Relations with the European Union <https://www.researchgate.net/publication/313441871> ανακτήθηκε 27-11-2020

Όπως βλέπουμε στο παραπάνω διάγραμμα το 63% (από 457 από τους 727 ερωτηθέντες) του πληθυσμού αυτού των 18 και 40 ετών υποστηρίζουν φιλοευρωπαϊκές πολιτικές για τα επόμενα χρόνια. Μέσα σε δικές τους ηλικιακές ομάδες η πλειονότητα των ατόμων ηλικίας 18-25 ετών υποστηρίζουν την ιεράρχηση των σχέσεων με την Ε.Ε. Στην ομάδα 26-40 ετών, μια ελαφρώς μικρότερη πλειοψηφία περίπου 66% υποστηρίζει και δίνει προτεραιότητα στις σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού φαίνεται να είναι ένας άλλος σημαντικός δείκτης στην αντίληψη των Αλβανών για την διαδικασία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης .” Ανάλυση στο επίπεδο εκπαίδευσης , οι σχέσεις αξιολογούνται ως πρωτοβάθμιες από τους απόφοιτους λυκείου 51% σε 725 ερωτηθέντες ενώ ακολουθούν οι απόφοιτοι πανεπιστημίου 35% σε 725 ερωτηθέντες.

Από το ακόλουθο γράφημα των Αλβανών που εκφράζουν την στήριξη τους για την ένταξη στην Ε.Ε. το 49% επί 995 ερωτηθέντων επικεντρώνεται στα οικονομικά οφέλη της ολοκλήρωσης .Αυτό μπορεί να αντικατοπτρίζει την σημασία που δίνει η Ε.Ε. στην οικονομία αλλά και την σημασία της οικονομίας για τους Αλβανούς ιδίως μετά την φτώχεια που αντιμετώπισαν πολλοί Αλβανοί στο παρελθόν.

Σχήμα 4:Γιατί η Αλβανία πρέπει να γίνει μέλος της Ε.Ε

ΠΗΓΗ:

Albanian Attitudes toward European Integration Milestones Albanian Relations with the European Union <https://www.researchgate.net/publication/313441871> ανακτήθηκε 27-11-2020

Από την μελέτη προκύπτει πως παρόλο που έχουν περάσει είκοσι χρόνια από την πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος οι Αλβανοί εξακολουθούν να πιστεύουν ότι η μεγαλύτερη

διαφορά μεταξύ της Αλβανίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει να κάνει με το επίπεδο δημοκρατίας. Συγκεκριμένα 39 % των Αλβανών πιστεύουν ότι η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι το κύριο πρόβλημα στην Αλβανία που την διαφοροποιεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σχεδόν το ίδιο ποσοστό των Αλβανών 38% πιστεύουν ότι η μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ Αλβανίας και Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι στον τομέα της οικονομίας.¹²⁹

3.9.Ανασταλτικοί παράγοντες ένταξης της Ε.Ε.

3.9.1.Η διαφθορά στο πολιτικό σύστημα

Δυστυχώς το καθεστώς που επέβαλε ο Εμβέρ Χότζα ήταν με τέτοιο τρόπο διαμορφωμένο που απαγόρευε οποιαδήποτε φιλελεύθερη δημοκρατική δύναμη να αναπτυχθεί στο εσωτερικό του κράτους. Αποτέλεσμα οι σημερινές πολιτικές διαστρεβλώσεις που εμφανίζει η Αλβανική Δημοκρατία. Αναμφίβολα η έλλειψη ομαλής δημοκρατικής μετάβασης και η επιβίωση ισχυρών πολιτικών ομάδων αποτελούν τροχοπέδη στην ανάπτυξη του δημοκρατικού πολιτεύματος της.

Δυο κόμματα που κυριαρχούν στην αλβανική πολιτική σκηνή στα είκοσι δύο χρόνια της μετακομμουνιστικής περιόδου, ήτοι: το Δημοκρατικό Κόμμα και το Σοσιαλιστικού Κόμμα, έχουν οδηγήσει την χώρα μέσα από τη σύγκρουσή τους και τις πολιτικές επιλογές τους, σε ένα μακροχρόνιο πολιτικό αδιέξοδο.

Το αποτέλεσμα του αδιεξόδου είναι αφενός η αξιοπιστία του πολιτικού συστήματος να βρίσκεται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα, αφετέρου η διαδικασία ένταξης της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση να κλονίζεται επικίνδυνα.¹³⁰

Στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές το 2017, το Σοσιαλιστικό Κόμμα του Έντι Ράμα κέρδισε τις 74, από τις συνολικά 140 έδρες του κοινοβουλίου, γεγονός που έδωσε την δυνατότητα

¹²⁹

Albanian Attitudes toward European Integration Milestones Albanian Relations with the European Union
<https://www.researchgate.net/publication/313441871> ανακτήθηκε 27-11-2020

¹³⁰ Τα νέα πολιτικά κόμματα στην Αλβανία και η αναδιάταξη της αλβανικής πολιτικής σκηνής
<https://www.files.ethz.ch/isn/163046/ble1.pdf> ανακτήθηκε 27-11-2020

στον σοσιαλιστή ηγέτη να μην χρειάζεται την συνεργασία και άλλων κομμάτων για τον σχηματισμό κυβέρνησης.

Δεύτερο αναδείχθηκε το κεντροδεξιό Δημοκρατικό Κόμμα με 43 έδρες -έχοντας σημειώσει αισθητή πτώση και τρίτο το Σοσιαλιστικό Κίνημα Ένταξης, που παρά την σφοδρή πίεση προεκλογικά από τους σοσιαλιστές, όχι μόνο άντεξε, άλλα αύξησε σε 19 έδρες την δύναμή του στο νέο κοινοβούλιο.

Το κοινοβουλευτικό τοπίο συμπληρώνουν, το κόμμα των Τσάμηδων που υπέστη απώλεια δυνάμεων, καθώς εξέλεξε τρεις βουλευτές, ενώ στην προηγούμενη βουλή είχε πέντε. Στη νέα βουλή θα υπάρχουν επίσης πέντε Έλληνες μειονοτικοί βουλευτές, που εξελέγησαν με τις λίστες των τριών μεγάλων αλβανικών κομμάτων.

Πάντως υπήρχαν πάλι καταγγελίες για κρούσματα εξαγοράς ψήφων και απειλές.¹³¹ Η αρχική ημερομηνία που είχε οριστεί για τη διεξαγωγή τους ήταν στις 18 Ιουνίου, όμως η ανακοίνωση της πιθανότητας να απέχει η αντιπολίτευση από την ψηφοφορία είχε ως αποτέλεσμα να συμφωνηθεί από όλα τα πολιτικά κόμματα η αλλαγή της ημερομηνίας στις 18 Μαΐου. Στις 28 Ιουνίου ανακοινώθηκε από το κεντρικό εκλογικό συμβούλιο ότι ο νικητής των εκλογών ήταν το Σοσιαλιστής, Έντι Ράμα.

Από τον Φεβρουάριο του 2019 το σοσιαλιστικό κόμμα του Έντι Ράμα κυριαρχεί στη βουλή της χώρας, μιας και οι βουλευτές των δύο σημαντικότερων αντιπολιτευτικών κομμάτων παραιτήθηκαν των εδρών τους ως ένδειξη διαμαρτυρίας, μετά από κυκλοφορία τηλεφωνικών υποκλοπών που έδειχναν ότι οι Σοσιαλιστές διασφάλισαν με νοθεία την απόλυτη πλειοψηφία στις εκλογές το 2017.

Σε σχετική συνέντευξη ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης, Λούλζιμ Μπάσα δήλωσε ότι η μόνη διέξοδος από την κρίση είναι η παραίτηση του πρωθυπουργού Έντι Ράμα και η πρόωρη προσφυγή στις κάλπες.¹³²

¹³¹ /ekloges-alvania-aytodynamia-rama-deixnoyn-ta-prota-apotelesmata
<https://www.cnn.gr/news/kosmos/story/86647> ανακτήθηκε 29-11-2020

¹³² Η Αλβανία σε βαθιά πολιτική κρίση
<https://www.dw.com/el/%CE%B7-%CE%B1%CE%BB%CE%B2%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CE%B5-%CE%B2%CE%B1%CE%B8%CE%B9%CE%AC-%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%BA%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B7/a-49269011> ανακτήθηκε 01-12-2020

Όλα αυτά οδήγησαν την ευρωπαϊκή επιτροπή στο συμπέρασμα πως οι προσπάθειες για εκλογική μεταρρύθμιση έπεσαν στο κενό λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός πως το κοινοβούλιο της Αλβανίας εξέδωσε λιγότερες πράξεις σε σύγκριση με το 2016 ενώ ο εσωτερικός κοινοβουλευτικός νόμος απέχει αισθητά από την διαδικασία Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης.¹³³

Το Δημοκρατικό Κόμμα εγκαινίασε μια νέα πρακτική πραγματοποιώντας κινητοποιήσεις έξω από το αλβανικό Κοινοβούλιο κάθε φορά που υπάρχει συνεδρίαση. Η χώρα δυστυχώς διέρχεται μία από τις σοβαρότερες πολιτικές και θεσμικές της κρίσεις, με χαρακτηριστικά λαϊκής εξέγερσης ενάντια στο καθεστώς του Ράμα.

Ο ηγέτης του Δημοκρατικού Κόμματος, Λουλεζίμ Μπάσα, κατηγορεί το Σοσιαλιστικό Κόμμα ότι με χρήμα από απάτες και ναρκωτικά εξαγοράζει ψήφους και ηγέτες κομμάτων ενώ ισχυρίζεται ότι το οργανωμένο έγκλημα ελέγχει την εκτελεστική και νομοθετική εξουσία αλλά και τους δικαστές οι οποίοι δεν ασχολούνται με υψηλού προφίλ υποθέσεις διαφθοράς .

Η ευρύτερη αντιπολίτευση αναφέρει ότι κάθε φορά που υπουργοί καλούνται να παρουσιάσουν ενώπιον των κοινοβουλευτικών επιτροπών το αρνούνται. Την ίδια ώρα κάθε τροπολογία που προτείνει, καταψηφίζεται χωρίς καν να συζητηθεί. Στόχος της είναι να οδηγήσει τη χώρα σε πρόωρες εκλογές, επιχειρώντας να πατήσει επάνω στο γενικευμένο κύμα αγανάκτησης.

Η Αλβανική χώρα των 2,8 εκατομμυρίων δεν έχει αφήσει πίσω το αμαρτωλό παρελθόν της μετακομμουνιστικής εποχής. Ο φαύλος κύκλος της διαφθοράς και των σκανδάλων εξακολουθούν να υφίστανται ενώ δεν υπήρξε ουδέποτε θεσμικός εκδημοκρατισμός ή έστω κανονικοποίηση της πολιτικής ζωής και ο 54χρονος σήμερα Ράμα που είχε κυριαρχήσει για πρώτη φορά στη χώρα το καλοκαίρι του 2013 κατά κράτος έναντι του Σαλί Μπερίσα υποσχόμενος την ανανέωση στον σάπιο πολιτικό βίο, κατηγορείται πως είναι και αυτός «μια από τα ίδια».¹³⁴

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της πολιτικής κατάστασης που επικρατεί στην Αλβανία αποτελούν οι δημοτικές εκλογές που διεξήχθησαν τον Ιούνιο του έτους 2019.

¹³³ Έκθεση ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Αλβανία 2019.

¹³⁴ Διαφθορά και αγανάκτηση πνίγουν την Αλβανία

<https://www.tovima.gr/2019/04/21/world/diafthora-kai-aganaktisi-pnigoun-lftin-alvania/ανακτίθηκε>
01-12-2020

Συγκεκριμένα την 30 Ιουνίου του έτους 2019 ήταν προγραμματισμένες οι δημοτικές εκλογές και η αντιπολίτευση είχε προβεί σε δηλώσεις πως θα τις μποϊκοτάρει. Σε αυτή την αναμέτρηση ο Ράμα έχει επενδύσει πολύ ρίχνοντας χρήματα σε μεγάλα κατασκευαστικά έργα.

Η ημέρα των δημοτικών εκλογών αμφισβητήθηκε σε θεσμικό επίπεδο εφόσον ο αρμόδιος θεσμός, ο πρόεδρος της Δημοκρατίας ακύρωσε με διάταγμα την 30η Ιουνίου ως ημέρα διεξαγωγής των δημοτικών εκλογών στη χώρα και όρισε με δεύτερο διάταγμα νέα ημερομηνία την 13η Οκτωβρίου. Επικαλέστηκε γι' αυτό, την πολιτική κατάσταση στην Αλβανία και την ανάγκη αποφυγής κινδύνων αποσταθεροποίησης και ασφάλειας στη χώρα, ενώ η αντιπολίτευση είχε δηλώσει αποχή και μαζικές κινητοποιήσεις.

Από τη δική του πλευρά το κυβερνών Σοσιαλιστικό Κόμμα, αγνόησε τα προεδρικά διατάγματα και προχώρησε κανονικά τις εκλογικές διαδικασίες, κατηγορώντας την αντιπολίτευση και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ότι « προέβησαν στις ενέργειες αυτές για να εμποδίσουν την ενταξιακή πορεία της χώρας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, επειδή φοβούνται την δικαιοσύνη».

Έτσι, το Σοσιαλιστικό Κόμμα στην Κυβέρνηση, με περίπου είκοσι άλλα μικρά και ανύπαρκτα πρακτικά κόμματα, ενταγμένα στη Συμμαχία για την Ευρωπαϊκή Αλβανία, διεξήγαγε τις εκλογές. Σε αυτές τις εκλογές, σε τριάντα ένα από τους εξήντα ένα δήμους της χώρας όπου υπήρχε μία μόνο υποψηφιότητα δημάρχου, του Σοσιαλιστικού Κόμματος. Στις άλλες τριάντα οι δεύτερες υποψηφιότητες άνηκαν ή σε ανεξάρτητους ή πλειοψηφία των οποίων στηρίζονται από το κυβερνών κόμμα, ή ήταν υποψηφιότητες από άλλα δορυφορικά κόμματά του. Μονόχρωμα ήταν και τα ψηφοδέλτια των δημοτικών συμβουλίων. Το γεγονός αυτό είχε ως συνέπεια η αντιπολίτευση να θεωρήσει ότι πρόκειται για μονοκομματικές εκλογές, για εκλογές φάρσα που θέτουν σε κίνδυνο για άλλη μια φορά το δημοκρατικό πολίτευμα στη χώρα.

Τις εκλογές παρακολούθησαν ελάχιστοι ξένοι παρατηρητές, με το Συμβούλιο της Ευρώπης να έχει αποσύρει τους παρατηρητές του. Όλος ο εκλογικός μηχανισμός ελεγχόταν από την κυβέρνηση, ενώ οι εκλογές διεξήχθησαν χωρίς εναλλακτική υποψηφιότητα.

Η Βουλή, μετά την αποχώρηση της αντιπολίτευσης δυσλειτουργεί. Ο θεσμός του Προέδρου της Δημοκρατίας βρίσκεται σε ανοιχτή κόντρα με τον πρωθυπουργό και την κυβέρνηση εναντίον του οποίου έχουν αρχίσει επίσημα οι διαδικασίες καθαίρεσης από το αξίωμα του προέδρου.

Ο πρόεδρος της δημοκρατίας Ιλίρ Μέτα, κάλεσε σε δημοψήφισμα τον λαό δια του οποίου οι πολίτες θα υπερασπιστούν το Σύνταγμα της χώρας τους, οξύνοντας ακόμη περισσότερο την αντιπαράθεση με τον πρωθυπουργό Έντι Ράμα. Ο κ. Μέτα δεν όρισε ημερομηνία διεξαγωγής του δημοψηφίσματος, ούτε διευκρίνισε στην δημόσια παρέμβασή του μέσω διαδικτύου, ποιο θα είναι το ερώτημα επί του οποίου θα κληθούν να ψηφίσουν οι πολίτες. Ισχυρίστηκε ωστόσο, ότι η Αλβανία ολισθαίνει σε δικτατορία καθώς, όπως είπε, όλες οι εξουσίες συγκεντρώνονται στα χέρια του πρωθυπουργού.¹³⁵

Σύμφωνα με την έκθεση της Ευρωπαϊκής επιτροπής το έτος 2019 η τεταμένη πολιτική κατάσταση και το μοϊκοτάζ της αντιπολίτευσης δυσχεραίνουν την ένταξη στην Ε.Ε. και την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων.

3.9.2. Το διεφθαρμένο σύστημα διοίκησης

Στην Αλβανία οι κρατικοί μηχανισμοί λειτουργούν κάτω από αδιαφανείς διαδικασίες ευνοώντας τους οικονομικά ισχυρούς σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή έκθεση του έτους 2019. Η πρόσβαση στην δικαιοσύνη είναι δύσκολη για τα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον, καλλιεργούνται και ενισχύονται ομάδες με παράνομη δράση που επιδιώκουν την απόκτηση πολιτικής και οικονομικής επιρροής αντικαθιστώντας του κρατικούς θεσμούς εξουσίας. Σε αυτό το καθεστώς κάθε Δημοκρατική έννοια καταλύεται παραδίνοντας την θέση της στην ανομία, την αδικία και την πολιτική ανυπαρξία.

Για αυτούς του λόγους το ζήτημα της διαφθοράς στην Αλβανία λαμβάνεται σοβαρά υπόψη από την ευρωπαϊκή κοινότητα ως παράγοντας αποσταθεροποίησης.

Η παραοικονομία ως αποτέλεσμα της ανεπάρκειας των κρατικών θεσμών σε συνδυασμό με την απουσία της κοινωνίας των Πολιτών και το υψηλό ποσοστό εγκληματικότητας, δημιουργούν ιδανικές συνθήκες για την ανάπτυξη της σε όλα τα επίπεδα. Η κρίση του

¹³⁵ Σε δημοψήφισμα καλεί ο πρόεδρος της Δημοκρατίας της Αλβανίας <https://www.sofokleousin.gr/se-dimopsifisma-kalei-o-proedros-tis-dimokratias-tis-alvanias> ανακτήθηκε 02-12-2020

παρατραπεζικού συστήματος των πυραμίδων το 1997 τάραξε όσο τίποτα άλλο την εμπιστοσύνη των πολιτών στο οικονομικό και πολιτικό σύστημα της χώρας.¹³⁶

Χαρακτηριστική επίσης θεωρείται η ατιμωρησία μελών πρώην η νυν αλβανικών κυβερνήσεων και η έλλειψη απονομής δικαιοσύνης εφαρμόζοντας την πρακτική της καθυστέρησης και της αναστολής στην εκδίκαση των υποθέσεων. Η απότομη αλλαγή από την απομόνωση στην φιλελεύθερη κοινωνία είχε σαν αποτέλεσμα να θεωρηθεί η δημοκρατία συνώνυμη της « απεριόριστης ελευθερίας¹³⁷».

3.9.3. Η Αλβανική εγκληματικότητα

Η Διάλυση του κρατικού μηχανισμού μετά την κατάρρευση του κουμμουνισμού αποτέλεσε πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη των εγκληματικών ομάδων. Οι εγκληματικές οργανώσεις εκμεταλλεύτηκαν την επιθυμία πολλών απεγνωσμένων Αλβανών για μετακίνηση προς στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημιουργώντας κύκλωμα που παρείχε τα μέσα για την παράνομη μετανάστευση τους.

Έτσι απέκτησαν σε σύντομο χρονικό διάστημα μεγάλη οικονομική ισχύ που τους επέτρεψε να επεκταθούν και σε άλλες δραστηριότητες π.χ διακίνηση ναρκωτικών δουλεμπόριο , παράνομη διακίνηση όπλων . Η αλβανική μαφία θεωρείται σήμερα μια από τις ισχυρότερες του κόσμου.¹³⁸

Πολλά κόμματα της Αλβανίας έχουν αναπτύξει σχέσεις με άτομα που ανήκουν σε εγκληματικές οργανώσεις. Ο Σαλίμ Μπερίσα κατηγορήθηκε έμμεσα για συνεργασία με τον πρωθυπουργό του Κοσσόβου το 2010 για υποθέσεις εμπορίας ναρκωτικών και ανθρώπινων οργάνων ενώ ο σημερινός πρωθυπουργός, Εντι Ράμα, βρίσκεται υπόλογος για σειρά

¹³⁶ Στη διάρκεια του 1996-1997, η Αλβανία συνταράχθηκε από τη δραματική αύξηση και στη συνέχεια την κατάρρευση των οικονομικών σχημάτων των πυραμίδων. Το πρωτοφανές, για το μέγεθος της οικονομίας της Αλβανίας, φαινόμενο, είχε πολιτικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Στο αποκορύφωμα της "έξαρσης" του, το φαινόμενο των πυραμίδων αντιστοιχούσε περίπου στο 50% του ΑΕΠ της χώρας. Περίπου τα 2/3 του συνόλου του πληθυσμού επένδυσαν σ' αυτά α σχήματα. Με τη "διάλυση" των σχημάτων, η κοινωνική ένταση οδήγησε σε πτώση της κυβέρνησης και σε επεισόδια που είχαν ως αποτέλεσμα το θάνατο περίπου 2.000 ατόμων, σύμφωνα με εκθέσεις διεθνών οργανισμών.

¹³⁷ Sida albania anti Corruption study <http://www.aidharmonisation.org.al/skedaret/1203101753-SIDA%20Albania%20Anti-Corruption%20Study%20-%20Revised.pdf>αυακτηθηκε 02-12-20

¹³⁸ Οι εγκληματικές οργανώσεις στην Αλβανία ήταν οι πρώτες που ανέπτυξαν σχέσεις συνεργασίας με την Λατινική Αμερική για την αγορά και προμήθεια Ναρκωτικών. Η γεωγραφική θέση της χώρας θεωρείται κομβική για τη προώθηση των ναρκωτικών στην Κεντρική Ευρώπη.

υποθέσεων με την μαφία των ναρκωτικών.¹³⁹ Υπάρχει ένα ιδιότυπο σύστημα συνεργασίας ανάμεσα σε ορισμένα κόμματα και εγκληματικές οργανώσεις.

Παρ όλες τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ίδιας της χώρας, η επιβολή νόμου στο οργανωμένο έγκλημα καθυστερεί και αυτό οφείλεται σε ένα συνδυασμό παραγόντων : ανεπαρκείς πόροι, αδικαιολόγητη επιρροή και πίεση στην επιβολή Νόμου, περιορισμένο εξοπλισμό που διαθέτει η αστυνομία στην Αλβανία.¹⁴⁰

3.9.4. Οι ελλείψεις στην προστασία των δικαιωμάτων

Η Δημοκρατία της Αλβανίας φαίνεται να υστερεί σημαντικά στο τομέα της προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων και αυτό οφείλεται κυρίως στις πολιτικές οικονομικές και κοινωνικές αδυναμίες που έχει ως κράτος. Παρά τις προσπάθειες των εκάστοτε κυβερνήσεων να επιδείξουν πρόοδο σε αυτόν τον τομέα τα αποτελέσματα είναι σχεδόν αμελητέα και αυτό οφείλεται κυρίως στις ισχυρές εγκληματικές οργανώσεις που υπάρχουν στο εσωτερικό της και στην διαφθορά που παρατηρείτε στις τάξεις των αστυνομικών και των δικαστικών αρχών.

Το δουλεμπόριο ανθρώπων, ο εξαναγκασμός γυναικών για σεξουαλική εκμετάλλευση ακόμα και μικρών παιδιών, η καταναγκαστική εργασία, η ενδοοικογενειακή επαιτεία είναι μερικά παραδείγματα της καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων .¹⁴¹

Επίσης η έλλειψη ελευθερίας του τύπου αποτελεί άλλο ένα αγκάθι όσον αφορά τις ελευθερίες του λόγου και έκφρασης . Η δημοσιογραφία στην Αλβανία δεν λειτουργεί κάτω από ένα ελεύθερο καθεστώς και συχνά υπόκεινται σε περιορισμό.Οι επιθέσεις στα μέσα μαζικής ενημέρωσης τόσο από την κυβέρνηση όσο και από το οργανωμένο έγκλημα έφτασαν σε πρωτοφανές επίπεδο το 2018".¹⁴²Οι δημοσιογράφοι υποβλήθηκαν σε προσβολές, απειλές θανάτου και νομικές διαδικασίες με σκοπό να τους εκφοβίσουν και να τους αποτρέψουν από τη διερεύνηση της διαφθοράς.¹⁴³

¹³⁹ Βόμβα στην Αλβανία <https://www.iefimerida.gr/news/370132/vomva-stin-alvania-proin-ypergyrogos-toy-enti-rama-se-diethnes-kykloma-narkotikon> ανακτήθηκε 02-12-2020

¹⁴⁰ Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Αλβανία το 2019.

¹⁴¹ Το ίδιο το προηγούμενο

¹⁴² [https://ibna.gr/news/2019/06/15992/\(ανακτήθηκε](https://ibna.gr/news/2019/06/15992/(ανακτήθηκε) 17-10-2020)

¹⁴³ Παρά τις διαμαρτυρίες των δημοσιογράφων και αφηφώντας τις διεθνείς επικρίσεις η αλβανική βουλή ενέκρινε νέο νόμο για τα ΜΜΕ το 2019. Ο νέος νόμος επιβάλλει αυστηρότερους ελέγχους στα διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης. Η αρμόδια υπηρεσία ΑΜΑ αποκτά, από εδώ και στο εξής, περισσότερες εξουσίες και είναι πλέον σε θέση να ζητήσει από ιστοσελίδες διαγραφή αναρτήσεων, αν

Οι πολιτικοί, με επικεφαλής τον Πρωθυπουργό της χώρας, Έντι Ράμα τους χαρακτήρισαν ως σκουπίδια και κατασκευαστές ψεύτικων ειδήσεων. Ο Ράμα αναφέρεται τακτικά στους δημοσιογράφους ως «καζάν» (κάδο απορριμμάτων). Ο ίδιος πρότεινε ένα νόμο που αποσκοπεί στην ενίσχυση του κρατικού ελέγχου στα ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης και, όπως λένε οι επικριτές, περιορίζει την πρόσβαση σε ειδήσεις και πληροφορίες.¹⁴⁴

3.9.5 Ο Αλβανικός μεγαλοϊδεατισμός

Ο αλτρωτισμός των Αλβανών είναι ένα ιστορικό κατάλοιπο του 19 ου αιώνα και ενσαρκώνεται στο όραμα της Μεγάλης Αλβανίας. Υποστηρικτές της ιδέας αυτής επιθυμούν την συνένωση όλων των Αλβανών των Βαλκανίων σε ένα κράτος ομογενές και αδιαίρετο. Η ανακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου το 2008 είχε σαν αποτέλεσμα τόσο οι Ευρωπαίοι όσο και οι Αμερικάνοι να εκφράσουν φόβο για την ενδυνάμωση του αλβανικού εθνικισμού.¹⁴⁵

Οι επιδιώξεις στις οποίες προσβλέπουν είναι η ανεξαρτησία του Κοσσυφοπεδίου, το ειδικό καθεστώς για τους Αλβανούς στο Μαυροβούνιο και την νότια Σερβία την αναγνώριση της Αλβανικής μειονότητας στην Ελλάδα και των περιουσιακών δικαιωμάτων των Αλβανών Τσάμηδων με έμμεσες εδαφικές διεκδικήσεις.

Ο μεγαλοϊδεατισμός που υπάρχει στο υποσυνείδητο των περισσότερων αλβανών είναι αρκετός για να προκαλέσει ανησυχία στα γειτονικά κράτη. Ωστόσο σήμερα οι αλβανικές κυβερνήσεις δείχνουν να απέχουν από αυτό το ζήτημα γνωρίζοντας πως οποιαδήποτε αναφορά σε αλλαγή των συνόρων αποτελεί αναχρονιστική ιδεολογία.

3.9.6 Το ζήτημα των μειονοτήτων

κατά την εκτίμησή της, περιέχουν ψευδείς ειδήσεις. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης μπορεί πλέον να επιβάλλει πρόστιμα έως και 6.500 ευρώ ή ακόμα και να «κατεβάξει» την ιστοσελίδα.

¹⁴⁴ Βαρομετρικό χαμηλό για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης της Αλβανίας <https://www.himara.gr/epikairota/8621-varometriko-xamilo-deikti-elftherias-mme-alvanias> ανακτήθηκε 16-11-2020

¹⁴⁵ Το φάντασμα της μεγάλης Αλβανίας <https://tvxs.gr/news/kosmos/fantasma-tis-megalis-albanias&dr=tvxsmrstvxs> ανακτήθηκε 30-11-2020

Η Αλβανία το 2017 ενέκρινε νόμο για πρώτη φορά για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των εθνικών μειονοτήτων στην χώρα, προκειμένου να ικανοποιήσει τους όρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την έναρξη των διαπραγματεύσεων ένταξης της στην Ε.Ε.¹⁴⁶

Ο νόμος αναγνωρίζει επιγραμματικά εννέα εθνικές μειονότητες, από τρεις που η Αλβανία αναγνώριζε πρακτικά και παραδοσιακά στη χώρα χωρίς να έχει κάποια νομική ρύθμιση. Πρόκειται για την εθνική ελληνική μειονότητα, τη μεγαλύτερη και περισσότερο αναγνωρισμένη, τη μειονότητα των Σκοπιανών και των Σέρβων και των Μαυροβουνίων. Επιπλέον αναγνωρίζει εθνικές μειονότητες και γλωσσικές ή πολιτιστικές μειονότητες, όπως είναι των Βλάχων, των Αιγυπτίων, των Ρομά, την εθνική μειονότητα των Βοσνίων και τελευταία τη βουλγαρική εθνική μειονότητα.¹⁴⁷

Ο νόμος προκάλεσε πολυποικίλες αντιδράσεις και προς πολλές κατευθύνσεις. Η οργάνωση των Ελλήνων στην Αλβανία «ΟΜΟΝΟΙΑ» και το ΚΕΑΔ αντέδρασαν σκληρά κατά του νόμου αυτού επισημαίνοντας ότι ο συγκεκριμένος νόμος αντί να συγκεκριμενοποιήσει, να διευρύνει και να κατοχυρώσει καλύτερα τα δικαιώματα των εθνικών μειονοτήτων όπως αυτά προβλέπονται στη Σύμβαση Πλαίσιο για την Προστασία των Μειονοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης, τα περιόρισε.

Συγκεκριμένα περιορίζει την αυτενέργεια των εθνικών μειονοτήτων εφόσον όλες οι αρμοδιότητες συγκεντρώνονται στα χέρια του Πρωθυπουργού και της Κυβέρνησης ενώ διαπιστώνονται πως υπάρχουν ελλείψεις όσον αφορά τον σεβασμό των εκπαιδευτικών, των πολιτιστικών και περιουσιακών δικαιωμάτων τους.

¹⁴⁶ Δημοκρατία της Αλβανίας, η Βουλή, Νόμος άρθρο 96/2017, <https://www.elame.gr/%CE%AD%CE%B3%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B1/%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%BF%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%AF%CE%B1/%CE%B1%CE%BB%CE%B2%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82-%CE%BD%CF%8C%CE%BC%CE%BF%CF%82-%CE%BC%CE%B5%CE%B9%CE%BF%CE%BD%CE%BF%CF%84%CE%AE%CF%84%CF%89%CE%BD/> ανακτήθηκε 30-11-2020

¹⁴⁷ Αλβανία ψηφίστηκε το νομοσχέδιο για την προστασία των μειονοτήτων <https://www.skai.gr/news/world/alvania-psifistike-to-nomosxedio-gia-tin-prostasia-ton-meionotiton> ανακτήθηκε 29-11-2020

3.9.6.1 Το ζήτημα της Ελληνικής μειονότητας

Η Ελληνική Εθνική Μειονότητα (ΕΕΜ) είναι η μεγαλύτερη αριθμητικά και σημαντικότερη μειονότητα στην Αλβανία. Οι Έλληνες της Αλβανίας ή Βορειοηπειρώτες, είναι [Έλληνες](#) που κατοικούν στη [Δημοκρατία της Αλβανίας](#). Ο τρόπος ζωής, η γλώσσα καθώς τα ήθη και τα έθιμα των Βορειοηπειρωτών είναι άρρηκτα συνδεδεμένα έως και σήμερα με την πολιτιστική κληρονομιά που αποκόμισαν οι ίδιοι προ γενεών από την χώρα καταγωγής τους, την Ελλάδα.

Το μεγαλύτερο ποσοστό είναι συγκεντρωμένο στο νότιο τμήμα της χώρας, στις περιοχές του βόρειου τμήματος της ιστορικής περιοχής της Ηπείρου (εξ' ου και τα ονόματα [Βόρεια Ηπειρος](#) και Βορειοηπειρώτες). Γνωστές πόλεις της περιοχής αυτής είναι οι [Άγιοι Σαράντα](#) (αλβανικά: Sarandë), το [Αργυρόκαστρο](#) (αλβανικά: Gjirokastrë) και η [Χειμάρρα](#) (αλβανικά: Himarë). Οι Έλληνες που κατοικούν στη μειονοτική ζώνη της Αλβανίας (περιέχει 99 χωριά) αναγνωρίζονται επίσημα από την Αλβανία ως, Ελληνική Εθνική Μειονότητα της Αλβανίας .

Στα νεώτερα χρόνια ο ελληνικός πληθυσμός υπέφερε από την απαγόρευση χρήσης της [ελληνικής γλώσσας](#) εκτός της λεγόμενης μειονοτικής ζώνης, η οποία είχε παραμείνει και κατά την κομμουνιστική περίοδο.¹⁴⁸ Σύμφωνα με τους εκπροσώπους της ελληνικής μειονότητας, η ύπαρξη ελληνικού πληθυσμού πέρα από την μειονοτική ζώνη αμφισβητείται ακόμα από τις αρχές της γειτονικής χώρας. Κατά τη διάρκεια της κομμουνιστικής κυριαρχίας πολλοί Έλληνες μέλη πολιτικών κομμάτων αναγκάστηκαν να διακόψουν τις σχέσεις τους με την [Ορθόδοξη Εκκλησία](#).¹⁴⁹ .

Στις μέρες μας, ο αριθμός των Ελλήνων που μένουν στην Αλβανία έχει μειωθεί σημαντικά σε σχέση με το παρελθόν κυρίως λόγω της μετανάστευσης προς την Ελλάδα, ωστόσο ο συνολικός αριθμός των Ελλήνων της Αλβανίας είναι ζήτημα που απασχολεί τις δύο χώρες.¹⁵⁰ Η Αλβανία και η Ελλάδα έχουν διαφορετικές εκτιμήσεις σχετικά με το μέγεθος του πληθυσμού τα τελευταία 20 έτη.¹⁵¹

¹⁴⁸ The Greek minority in Albania in the Aftermath of Communism
https://www.files.ethz.ch/isn/38652/2001_Jul_2.pdf ανακτήθηκε 25-10-2020

¹⁴⁹ Το ίδιο το προηγούμενο

¹⁵⁰ <https://books.google.co.nz/books?id=FFcMAQAAMAAJ&pg=PA587&lpg=PA587&dq=Greeks+in+Albania+numbers&source=bl&ots=9EuUboENO&sig=V1jnh2nywOzBskU1DnDOU4LzKY8&hl=en&sa=X&ved=0CDgQ6AEwBDgKahUKewiFm53o5ubGAhWo2qYKHWiFAhA#v=onepage&q=Greeks%20in%20Albania%20numbers&f=false>

¹⁵¹ Northern Epiros": The Greek Minority in Southern Albania

Οι περισσότερες δυτικές πηγές εκτιμούν τον αριθμό των Ελλήνων της Αλβανίας γύρω στις 200.000-300.000 ενώ 189.000 μέλη των Αλβανών μεταναστών στην Ελλάδα (που αριθμούν συνολικά 442.000-600.000) δηλώνουν ελληνικής καταγωγής. Η οργάνωση “ΟΜΟΝΟΙΑ” και το “Κόμμα Ένωση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων” (ΚΕΑΔ) εκπροσωπούν, κατά κύριο λόγο, την ΕΕΜ στην Αλβανία.¹⁵²

Πρωταρχικό μέλημα της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, σε σχέση με την Αλβανία, είναι η παρακολούθηση της κατάστασης όλων των μελών της ελληνικής μειονότητας σε ολόκληρη την χώρα και όχι αποκλειστικώς και μόνον στις περιοχές που, αυθαιρέτως, αναγνωρίζονται από το αλβανικό κράτος ως «μειονοτικές».

Ο πλήρης σεβασμός των δικαιωμάτων της μειονότητας και η υλοποίηση των συναφών δεσμεύσεων και υποχρεώσεων της αλβανικής πλευράς συνιστά κριτήριο για τη συμμόρφωση της με τις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής της πορείας και βαρόμετρο των διμερών σχέσεων των δύο χωρών. Η ελληνική πλευρά εγείρει σταθερά τόσο διμερώς, όσο και στο πλαίσιο της Ε.Ε, του ΟΑΣΕ και του ΣτΕ τα θέματα της ΕΕΜ.¹⁵³ Ως αποτέλεσμα αυτών των προσπαθειών, ο σεβασμός των μειονοτικών δικαιωμάτων στο σύνολο της αλβανικής επικράτειας περιλαμβάνεται, παγίως, στα κριτήρια που θέτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τις ετήσιες εκθέσεις προόδου της, για την ενταξιακή πορεία της Αλβανίας.

Παράλληλα, το ελληνικό κράτος μεριμνά έμπρακτα για την ενίσχυση των ομογενών στην Αλβανία και προσπαθεί μέσω της εξωτερικής πολιτικής στην επίλυση ζητημάτων προτεραιότητας που αφορούν στην εν γένει κατάστασή τους. Τα κύρια ζητήματα που απασχολούν την ΕΕΜ άπτονται της εκπαίδευσης στη μητρική γλώσσα, της δυνατότητας χρήσης της ελληνικής γλώσσας στη δημόσια ζωή, της απουσίας των μελών της Ομογένειας από τις δημόσιες υπηρεσίες, παρά τη συνεχή κοινοβουλευτική εκπροσώπησή τους, αλλά και του σεβασμού των περιουσιακών δικαιωμάτων τους.

Η εθνική καταγωγή και ταυτότητα της Ε.Ε.Μ στην Αλβανία είναι διεθνώς αναγνωρισμένη από σειρά συμφωνιών. Η Αλβανία είναι μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης ενώ φιλοδοξεί

<https://www.culturalsurvival.org/publications/cultural-survival-quarterly/northern-epiros-greek-minority-southern-albania/> (ανακτήθηκε 29-10-2020)

¹⁵² Ελληνική Εθνική Μειονότητα Αλβανίας

<https://www.mfa.gr/elliniki-ethniki-meionotita-albanias/> ανακτήθηκε 25-10-2020

¹⁵³

να ενταχθεί πλήρως στην Ε.Ε. η οποία όμως στο πλαίσιο της ενταξιακής πορείας κάθε υποψήφιας χώρας θέτει αυστηρά κριτήρια σεβασμού των δικαιωμάτων αυτών.¹⁵⁴

Η Αλβανία στο πλαίσιο αυτό δεσμεύτηκε και διμερώς έναντι της Ελλάδας για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της ΕΕΜ μέσω του Συμφώνου Φιλίας και Συνεργασίας καλής Γειτονίας και ασφάλειας (Τίρανα 21-03-1996), το οποίο αποτελεί τον νομικό θεμέλιο λίθο επί του οποίου έχουν οικοδομηθεί οι σύγχρονες σχέσεις των δύο κρατών.

Μέσα στο πλαίσιο αυτό η Ελλάδα παρακολουθεί την κατάσταση της ΕΕΜ σε ολόκληρη την Αλβανία και τονίζει με κάθε ευκαιρία πως ο πλήρης σεβασμός των δικαιωμάτων της μειονότητας και η υλοποίηση των δεσμεύσεων της Αλβανίας αποτελεί βαρόμετρο των διμερών σχέσεων αλλά και κριτήριο για την Ευρωπαϊκή πορεία της χώρας.

3.9 Ο ρόλος της Ελλάδας στην ενταξιακή πορεία της Αλβανίας

Οι σχέσεις μεταξύ της Ελλάδας και της Αλβανίας παρέμειναν γενικά θετικές, αλλά τεταμένες από ένα περιστατικό στο ελληνικό χωριό Βουλιαράτες.¹⁵⁵ Η πρόοδος σε εκκρεμή διμερή ζητήματα συνεχίστηκε με την εφαρμογή της συμφωνίας για τον εκταφιασμό και την ταφή των λειψάνων Ελλήνων στρατιωτών που έπεσαν στην Αλβανία κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, την απόσυρση επιφυλάξεων από την Ελλάδα για την ένταξη της Αλβανίας στη Σύμβαση APOSTILE,¹⁵⁶ επίσης υπήρξε συμφωνία για τη διαδικασία αναθεώρησης των σχολικών βιβλίων και αμοιβαία υπογραφή συμφωνίας για την αναγνώριση των αδειών οδήγησης.

¹⁵⁴ Ελληνική Δημοκρατία –Υπουργείο Εξωτερικών «Απάντηση στην υπ' αριθμ.10750 ερώτηση του Βουλευτού κ. Χρήστου Πρωτοπαπά <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/67715b2c-ec81-4f0c-ad6a-476a34d732bd/8105256.pdf> ανακτήθηκε 16-12-2020

¹⁵⁵ Εκτέλεση του 35χρονου ομογενή Κωνσταντίνου Κατσιόρα από άνδρες των Ειδικών Δυνάμεων της αλβανικής αστυνομίας, στο χωριό Βουλιαράτες, μη τήρηση των όσων προβλέπονται για τους “κανόνες ακινητοποίησης”, με αποτέλεσμα, τον άδικο θάνατο του νεαρού Βορειοηπειρώτη, ενώ παράλληλα τα Τίρανα δημιουργούν ένα “ψυχολογικό κλίμα βίας” κατά της ελληνικής εθνικής μειονότητας.

¹⁵⁶ Τη 26-2-2018 η Ελλάδα έχει άρει τις αντιρρήσεις της, στην ένταξη της Αλβανίας στη Σύμβαση της Χάγης. Συνεπώς από την άνω ημερομηνία και εφεξής η Σύμβαση της Χάγης της 5-10-1961, έχει ισχύ μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας και ως εκ τούτου τα δημόσια έγγραφα από και προς τις δύο χώρες πρέπει να φέρουν την επισημείωση «Apostile».

Στις 6 Μαΐου 2020 όπου έλαβε χώρα η τηλεδιάσκεψη Κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων που ουσιαστικά επισφράγισε την προηγούμενη απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ο Έλληνας Πρωθυπουργός κ. Κυριάκος Μητσοτάκης συμμετείχε στην τηλεδιάσκεψη Κορυφής Ευρωπαϊκής Ένωσης – Δυτικών Βαλκανίων, καλώντας τη Βόρεια Μακεδονία να τηρήσει τις δεσμεύσεις της όπως αυτές απορρέουν από τη Συμφωνία των Πρεσπών και την Αλβανία να σεβαστεί τα δικαιώματα της ελληνικής μειονότητας.¹⁵⁷ Ο κ. Μητσοτάκης τόνισε ότι η πρόοδος που έχει σημειώσει η Αλβανία δεν ήταν αρκετή και ότι αναμένει πως η Αλβανική κυβέρνηση θα προβεί σε περαιτέρω κινήσεις για την προστασία των δικαιωμάτων της Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας.

Είναι απολύτως σαφές ότι , προς το παρόν η Αλβανική κυβέρνηση όχι μόνο δεν έχει σημειώσει πρόοδο στην προστασία των δικαιωμάτων της Ελληνικής Εθνικής Μειονότητας αλλά έχει προβεί και σε μία σειρά προκλητικών ενεργειών εις βάρος της όπως, η δολοφονία του Έλληνα ομογενή Κωνσταντίνου Κατσιόφα από τις Αλβανικές Ειδικές Δυνάμεις το 2018, η κατάσχεση περιουσιών των Βορειοηπειρωτών, η αφαίρεση δίγλωσσων οδικών πινακίδων καθώς και πολλές άλλες διακρίσεις κατά των Ελλήνων της Βόρειας Ηπείρου.

Ακόμα ένας παράγοντας που προβληματίζει την Ελληνική κυβέρνηση είναι σαφώς οι στενές σχέσεις της Αλβανίας με την Τουρκία. Τον περασμένο Απρίλιο Αλβανικά ΜΜΕ αποκάλυψαν μια συμφωνία μεταξύ του Ράμα με τον Ερντογάν σύμφωνα με την οποία τα Τίρανα και η Άγκυρα υπέγραψαν σχέδιο αμυντικής συνεργασίας, όπου μεταξύ άλλων προβλέπει την μετεγκατάσταση Μουσουλμάνων μεταναστών από την Τουρκία στην Αλβανία και πιο συγκεκριμένα στην περιοχή της Βόρειας Ηπείρου όπου ζει η Ελληνική Εθνική Μειονότητα.

Η πρόβλεψη αυτή του Συμφώνου Ράμα-Ερντογάν αν πραγματοποιηθεί, συνιστά εποικισμό της Βόρειας Ηπείρου μία ενέργεια που είναι παράνομη σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο και δεν συνάδει με μία χώρα που επιθυμεί να ενταχθεί στην ΕΕ. Ένα άλλο ζήτημα που εκκρεμεί ανάμεσα στην χώρα μας και την Αλβανία είναι το ζήτημα της οριοθέτησης των θαλάσσιων ζωνών.¹⁵⁸

¹⁵⁷ Η ένταξη της Αλβανίας στην ΕΕ περνάει από την Ελλάδα
<https://kedisa.gr/%CE%B7-%CE%AD%CE%BD%CF%84%CE%B1%CE%BE%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B1%CE%BB%CE%B2%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%B5-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%BD%CE%AC%CE%B5%CE%B9-%CE%B1/ανακτήθηκε 02-12-2020>

¹⁵⁸

Η συμφωνία Ελλάδας - Αλβανίας για την ΑΟΖ (2009) που δεν εφαρμόστηκε ποτέ.
<https://www.protothema.gr/stories/article/1058441/i-sumfonia-elladas-alvanias-gia-tin-aoz-2009-pou-den-efarmostike-pote/ανακτήθηκε 02-12-2020>

Το ζήτημα του καθορισμού των θαλασσιών ζωνών μεταξύ των δύο χωρών χρονολογείται από το 1992, όταν η Αλβανία πρότεινε στην Ελλάδα την έναρξη διαπραγματεύσεων για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας, ωστόσο δεν ξεκίνησαν ποτέ οι συζητήσεις. Αξίζει να σημειωθεί πως τόσο η Ελλάδα όσο και η Αλβανία είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης του Δ.Θ του 1982.

Το 2004, μετά την άνοδο στην εξουσία της κυβέρνησης Κων/νου Καραμανλή, η ελληνική πλευρά επανέφερε το θέμα των διαπραγματεύσεων. Η Ελλάδα ζήτησε από την Αλβανία να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις για τον καθορισμό των θαλασσιών ζωνών. Όμως η Αλβανία ενθαρρυμένη και από τουρκικές παρασκηνακές παρεμβάσεις, κωλυσιεργούσε θεωρώντας ότι μπορούσε να καθορίσει μονομερώς τα όρια.

Έτσι υπέγραψε συμφωνία με βρετανική εταιρεία για διενέργεια γεωλογικών ερευνών, με σκοπό τον εντοπισμό κοιτασμάτων πετρελαίου σε θαλάσσια περιοχή στον νότο της Αλβανίας, που όμως σε ορισμένα σημεία εισερχόταν εντός των ελληνικών χωρικών υδάτων και θαλασσιών ζωνών.

Στα μέσα του 2006 ανέλαβε την ηγεσία του ελληνικού ΥΠ.ΕΞ η Ντόρα Μπακογιάννη, η οποία έδωσε νέα ώθηση στο όλο θέμα, ενώ ανέθεσε τις διαπραγματεύσεις στον έμπειρο πρέσβη Γεώργιο Σαββαΐδη. Ήταν η εποχή που η Αλβανία ήθελε να ενταχθεί στο ΝΑΤΟ και να αναβαθμίσει τις σχέσεις της με την Ευρωπαϊκή Ένωση, κάτι που έδινε στην Ελλάδα έναν διπλωματικό μοχλό πίεσης. Ωστόσο, υπήρχαν και εμπλοκές στον διάλογο, τόσο πολιτικού όσο και τεχνικού χαρακτήρα.

Όπως γράφει ο τότε Υφυπουργός Εξωτερικών Γιάννης Βαληνάκης στο βιβλίο του «Η Ελλάς των Τεσσάρων Θαλασσών»: « Η καχυποψία υποδαυλιζόταν χωρίς αμφιβολία από την Τουρκία που προσπαθούσε να υπονομεύσει μια συμφωνία που προφανώς θα ενίσχυε τις ελληνικές θέσεις (ήταν βέβαια και οι επικρατούσες στο διεθνές δίκαιο της θάλασσας) ,ειδικά ως προς τα πλήρη δικαιώματα των νησιών. Παράλληλα επιδίωκε να υπονομεύσει και γενικότερα τις τότε καλές σχέσεις μεταξύ των κυβερνήσεων Κ. Καραμανλή και Σ.Μπερίσα ».

Στην τελική φάση των διαπραγματεύσεων, η αλβανική κυβέρνηση συνέχισε να κωλυσιεργεί. Τότε η ελληνική πλευρά συνέδεσε τις διαπραγματεύσεις για την ΑΟΖ με την κύρωση από το ελληνικό Κοινοβούλιο της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης Ε.Ε. – Αλβανίας (Stabilization and Association Agreement), που διακαώς επιθυμούσαν τα Τίρανα, αλλά η

κύρωσή της εκκρεμούσε στην ελληνική Βουλή από καιρό. Μάλιστα, η Ελλάδα ήταν η μόνη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν την είχε κυρώσει.

Η κίνηση αυτή απέφερε καρπούς, καθώς οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν. Ο Κώστας Καραμανλής, ταξίδεψε στα Τίρανα, όπου οι Υπουργοί Εξωτερικών Ελλάδας και Αλβανίας υπέγραψαν «Συμφωνία μεταξύ της Αλβανίας περί οριοθέτησης της Υφαλοκρηπίδας και των υπολοίπων Θαλασσιών Ζωνών που τους ανήκουν βάσει του Διεθνούς Δικαίου». Επρόκειτο για μια επιτυχία της κυβέρνησης Καραμανλή, όπως παραδέχονται σχεδόν όλοι.

Θα αναφερθούμε εδώ στα βασικά σημεία της συμφωνίας. Η οριοθέτηση έγινε με βάση την «αρχή της ίσης απόστασης, όπως αυτή εκφράζεται από τη μέση γραμμή». Πρόκειται για μία αυστηρή χάραξη της μέσης γραμμής με 150 σημεία, τα οποία υπολογίστηκαν με βάση όλα τα χερσαία και νησιωτικά εδάφη στην υπό οριοθέτηση περιοχή. Το συνολικό μήκος της οριοθετικής γραμμής ήταν 64,4 ν.μ.

Πιο σημαντικό για τη χώρα μας, ήταν το γεγονός ότι με τη διμερή αυτή συμφωνία, αναγνωρίζονται πλήρη δικαιώματα (επήρεια) στα νησιά, συμπεριλαμβανομένων αυτών που περιλαμβάνονται από υφάλους. Τη συγκεκριμένη οριοθέτηση επηρέασαν από ελληνικής πλευράς, φυσικά η Κέρκυρα καθώς και οι νησίδες Περιστερά (ή Τινιόζο ή Καπαρέλλι ή Περιστερές), που βρίσκεται κοντά στη Β.Α ακτή της Κέρκυρας και έχει ύψος 30 μ.

Στην απογραφή του 1951 είχε 37 κατοίκους, στις επόμενες απογραφές όμως, εμφανίζεται χωρίς κατοίκους. Η οριοθέτηση επηρεάστηκε επίσης από τις νησίδες Ψύλλος και Σέρπα, ως προς τα χωρικά ύδατα, ενώ την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας, επηρέασαν η Ερείκουσσα και οι Οθωνοί. Πρόκειται για δύο από τα Διαπόντια νησιά. Όσο αφορά την Αλβανία, την οριοθέτηση των χωρικών υδάτων, επηρέασαν η νήσος Τόνκο, που βρίσκεται κοντά στην απόληξη του χερσαίου συνόρου μεταξύ των δύο χωρών στη θάλασσα, καθώς και τα Τετρανήσια και η νησίδα Φώκια.

Τέλος, στη Συμφωνία του 2009, για τη χάραξη της μέσης γραμμής μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας, λήφθηκε υπόψη εκατέρωθεν η φυσική ακτογραμμή. Κατά τη χάραξη της μέσης γραμμής, υπολογίστηκαν ως «κλειστοί» όλοι οι κόλποι της Κέρκυρας, της Φτελιάς και της Βούρλιας, ενώ δεν συνέβη το ίδιο για την Αλβανία με τον Κόλπο των Αγίων Σαράντα, που βρίσκεται κοντά στην Κέρκυρα.

Έτσι στο άρθρο 1 παρ. 1 της Συμφωνίας, προβλέπεται ότι το θαλάσσιο όριο Ελλάδας-

Αλβανίας ορίζεται σύμφωνα με την «αρχή της ίσης απόστασης όπως εκφράζεται από τη μέση γραμμή».

Κι ενώ η Συμφωνία ήταν έτοιμη να κυρωθεί πανηγυρικά από τα Κοινοβούλια των δύο χωρών, μετά τις ελληνικές εκλογές που έφεραν στην εξουσία των κυβέρνηση Γιώργου Παπανδρέου, η αλβανική αντιπολίτευση, επικεφαλής της οποίας ήταν ο σημερινός πρωθυπουργός της χώρας Έντι Ράμα, προσέφυγε κατά της Συμφωνίας στο αλβανικό Συνταγματικό Δικαστήριο, «παρασύροντας τη χώρα σε μια ωμή παραβίαση της βασικής διεθνούς αρχής «*pacta sunt servanda*» (οι συμφωνίες πρέπει να τηρούνται), αλλά και περιφρόνηση των υποχρεώσεών της ως συνδεδεμένης με την Ε.Ε. χώρας».¹⁵⁹ Οι λόγοι για τους οποίους ζητούσε η αλβανική αντιπολίτευση την ακύρωση της Συμφωνίας, ήταν:

α) Η Συμφωνία πάσχει λόγω πληρεξουσιότητας της αλβανικής αντιπροσωπείας, καθώς τα μέλη της δεν έλαβαν την τυπική άδεια που απαιτείται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, βάσει του αλβανικού Συντάγματος και εσωτερικής νομοθεσίας.

β) Δεν είναι επαρκώς προσδιορισμένο το αντικείμενο της Συμφωνίας,

γ) Κατά την οριοθέτηση, δεν έπρεπε να υιοθετηθεί η αυστηρή χάραξη της μέσης γραμμής, διότι λόγω της ανώμαλης διαμόρφωσης των ακτών η εφαρμογή της συγκεκριμένης μεθόδου οδήγησε σε μη ευνοϊκά αποτελέσματα για την αλβανική πλευρά.

δ) Τέλος, κατά την οριοθέτηση, θα έπρεπε να έχουν υπολογιστεί διαφορετικά τα νησιά οι ύφαλοι ως προς τις οποίες δικαιούνται. Μάλιστα, η αλβανική αντιπολίτευση αμφισβήτησε την επήρεια νησιών όπως η Κέρκυρα, οι Οθωνοί, η Ερεικούσσα και το Λαζαρέτο. Ο Έντι Ράμα και το κόμμα του, υποστήριξαν ότι δόθηκε στην Ελλάδα περισσότερος θαλάσσιος χώρος απ' ό,τι της αναλογεί.

Το Συνταγματικό Δικαστήριο της Αλβανίας, έκρινε τον Ιανουάριο του 2010 ομόφωνα άκυρη τη Συμφωνία, επικαλούμενο διαδικαστικές και ουσιαστικές παραβάσεις που έρχονταν σε αντίθεση με το Σύνταγμα και τη ΣΔΘ, χωρίς όμως να διευκρινίζει ποιες ήταν αυτές.

Σε κάθε περίπτωση η συμπεριφορά αυτή της Αλβανίας συνιστά σαφή και απάδουσα αθέτηση διεθνών κανόνων συμπεριφοράς περί υποχρεωτικής τήρησης των συμφωνηθέντων και προκλητική παρασπονδία της αλβανικής πλευράς απέναντι στον Ευρωπαϊό γείτονά της,

¹⁵⁹ Γιάννης Βαληνάκης, «Η Ελλάς των τεσσάρων Θαλασσών», Εκδόσεις Ι. Σιδέρης 2020

απέναντι του οποίου είχε, και συνεχίζει να έχει, αναλάβει συγκεκριμένες ευρωπαϊκές δεσμεύσεις για συμπεριφορά καλής γειτονίας».

Έτσι, φτάσαμε στο 2020 και στη διαφαινόμενη παραπομπή του θέματος στη Χάγη. Οι δύο χώρες Αλβανία και Ελλάδα ανακοίνωσαν πως θα προχωρήσουν στον [καθορισμό των μεταξύ τους θαλάσσιων ζωνών παραπέμποντας το θέμα στη Χάγη](#). Ο Πρωθυπουργός της Αλβανίας δήλωσε πως «αποτελεί ένα ζήτημα που εκκρεμεί από το 2009 το οποίο πρέπει να επιλυθεί και μπορούμε να το λύσουμε» ενώ η σχετική δήλωση του Έλληνα υπουργού Εξωτερικών, Νίκου Δένδια στα Τίρανα μετά την συνάντησή του με τον Πρωθυπουργό της Αλβανίας ήταν : «Έχοντας εξετάσει ενδελεχώς το ζήτημα, συμφωνήσαμε να προχωρήσουμε Ελλάδα και Αλβανία από κοινού στην υποβολή του ζητήματος αυτού στη διεθνή δικαιοσύνη, στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης».¹⁶⁰

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι καθ' όλη τη διάρκεια της τελευταίας 10ετίας η Αλβανία είχε αποφύγει οποιαδήποτε συζήτηση επικαλούμενη την απόφαση του συνταγματικού δικαστηρίου το οποίο ήγειρε θέματα συνταγματικότητας εκείνης της συμφωνίας για τις θαλάσσιες ζώνες Ελλάδας και Αλβανίας.

Η Ε.Ε. όπως ήταν αναμενόμενο χαιρέτισε την Συμφωνία αυτή μεταξύ της Ελλάδας και της Αλβανίας για προσφυγή στην Χάγη, διαμέσου της εκπρόσωπου της Κομισιόν για θέματα Διεύρυνσης, Άννα Πισονέρο η οποία δήλωσε σχετικά πως : «Τα ζητήματα που σχετίζονται με την οριοθέτηση των συνόρων αντιμετωπίζονται πράγματι καλύτερα μέσω του διαλόγου, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και στην επιδίωξη της αρχής των σχέσεων καλής γειτονίας»¹⁶¹

Σίγουρα η Ελλάδα δεν έχει συμφέρον να υποστηρίξει μία fast track διαδικασία ένταξης της Αλβανίας στην Ε.Ε και να στηρίξει επιλογές κρατών-μελών που ενδιαφέρονται να προωθήσουν την Αλβανική υποψηφιότητα, αν προηγουμένως η ίδια η Αλβανική κυβέρνηση δεν αποδείξει έμπρακτα ότι κάνει ότι είναι δυνατόν από την πλευρά της για να τηρήσει τα κριτήρια της Κοπεγχάγης και τις σχέσεις καλής γειτονίας .

¹⁶⁰ Στην πραγματικότητα η από κοινού προσφυγή στη Χάγη ήταν επιδίωξη της ελληνικής πλευράς προκειμένου να προσπεραστεί ο σκόπελος του συνταγματικού δικαστηρίου της Αλβανίας, το οποίο είχε ακυρώσει τη συμφωνία Αθήνας – Τιράνων του 2009. Για να παρακαμφθεί η δικαστική απόφαση που εμποδίζει μια διακρατική συμφωνία είναι απαραίτητη η απόφαση διεθνούς δικαιοδοτικού οργάνου.

¹⁶¹ Η ΕΕ χαιρετίζει τη συμφωνία Αλβανίας και Ελλάδας για προσφυγή στη Χάγη <https://www.in.gr/2020/10/20/politics/diplomatia/ee-xairetizeti-ti-symfonia-alvanias-kai-elladas-gia-aoz/ανακτήθηκε 03-12-2020>

Συμπεράσματα:

Αδιαμφισβήτητα η Αλβανία σε επίπεδο μεταρρυθμίσεων και προσαρμογής στην ευρωπαϊκή νομοθεσία έχει επιτύχει σημαντικό πρόοδο. Η πορεία της Αλβανίας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση εξαρχής φαινόταν δύσκολη λόγω των ιδιαιτεροτήτων του συγκεκριμένου κράτους. Ο πρωταρχικός στόχος της χώρας εξακολουθεί να είναι η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση προκειμένου να διασφαλιστεί η αίσθηση της ισότητας, της ασφάλειας και της ευημερίας που αυτή αποπνέει.

Εντούτοις τα μεγάλα πολιτικά κόμματα της χώρας δεν φαίνεται να ενστερνίζονται τις θεμελιώδεις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αποτέλεσμα το πολιτικό περιβάλλον στην Αλβανία να χαρακτηρίζεται από έντονη πόλωση.

Η αύξηση της εγκληματικότητας η διαφθορά στον κρατικό μηχανισμό και στο δικαστικό σώμα, η παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων, προβληματίζουν την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το γεγονός της θέλησης των πολιτικών κομμάτων για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε συνδυασμό με την συμπεριφορά τους όσον αφορά την πάταξη αυτών των φαινομένων δείχνει ξεκάθαρα έλλειψη πολιτικής βούλησης. Η πολιτική ελίτ στην χώρα φαίνεται πως δεν είναι διαθετημένη να παραχωρήσει τα αυξημένα προνόμια της, θέτοντας σε κίνδυνο την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επέδειξε πως επιθυμεί την ένταξη των δυτικών Βαλκανίων στους κόλπους της προκειμένου να διασφαλίσει την ασφάλεια στην περιοχή η επιθυμία της αυτή όμως δεν φαίνεται να είναι από μόνη της αρκετή εφόσον θα πρέπει να συμπεριλάβει και κράτη με προβλήματα σε θεμελιώδεις αξίες όπως αυτό της Αλβανίας.

Ετσι ενώ τον Ιούνιο του 2019 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο φάνηκε να δίνει το πράσινο φως για την εκκίνηση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων για την Αλβανία και την Βόρεια Μακεδονία η Γαλλία, η Ολλανδία, η Δανία άσκησαν βέτο και τάχθηκαν κατά της έναρξης των διαπραγματεύσεων. Η Γαλλία διαμέσου του πρόεδρου της, Εμμανουήλ Μακρόν τόνισε την άρνηση της για έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με τις δύο χώρες στην σύνοδο κορυφής, χαρακτηρίζοντας την διαδικασία της διεύρυνσης ως «αναποτελεσματική» και «απογοητευτική» εμμένοντας στην άποψη πως απαιτείται αναμόρφωση όλης της διαδικασίας.

Η Ολλανδία από την μεριά της, είχε διατυπώσει συχνά τις αντιρρήσεις της για την ένταξη της Αλβανίας στην Ένωση επισημαίνοντας τα προβλήματα που έχει ως χώρα σε σχέση με τους θεσμούς και τα ζητήματα διαφθοράς.

Έτσι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στην προσπάθεια του να ξεπεράσει τις αντιρρήσεις των κρατών αυτών, ενέκρινε την ανακοίνωση της Ε.Ε με τίτλο "Ενίσχυση της διαδικασίας προσχώρησης - Μια αξιόπιστη προοπτική της ΕΕ για τα Δυτικά Βαλκάνια "της 5ης Φεβρουαρίου 2020, με στόχο: την αναζωογόνηση της διαδικασίας προσχώρησης κάνοντάς την πιο προβλέψιμη, πιο αξιόπιστη, περισσότερο δυναμική προκειμένου να υπάγεται σε ισχυρότερη πολιτική καθοδήγηση, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων θετικές και αρνητικές προϋποθέσεις και αναστρεψιμότητα.

Η Αλβανία την 20-03-2020 πέτυχε την πολιτική συμφωνία για την έναρξη διαπραγματεύσεων προσχώρησης, γεγονός που αποτελεί αναγνώριση των σημαντικών μεταρρυθμιστικών προσπαθειών που κατέβαλε. Ωστόσο η ενταξιακή πορεία είναι μακρά και η Αλβανία παρουσιάζει σοβαρές πολιτικές και κοινωνικές αδυναμίες.¹⁶²

Ένα διαχρονικό δίλλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τα εμβρυικά χρόνια της θεμελίωσης της, υπήρξε αυτό της διεύρυνσης και της εμβάθυνσης. Σήμερα οι σύγχρονες ιθύνουσες ομάδες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ταλανίζονται από το ίδιο βασικό αυτό ερώτημα. Ωστόσο, φαίνεται να υπάρχει μεταξύ τους αναντιστοιχία απόψεων για το πού οφείλουν να «ρίξουν» το βάρος, γεγονός που έχει κάνει το ευρωπαϊκό οικοδόμημα να ολισθαίνει σε μια πρωτοφανή αμηχανία. Πρέπει να κυριαρχήσει μεταξύ τους, μία κοινή πορεία έτσι ώστε να επιτευχθεί η αρχιτεκτονική ωρίμανση του ευρωπαϊκού οικοδομήματος και η ποιοτική του μακροημέρευση.

Η Αλβανία έχει την ευκαιρία σήμερα να δείξει πως μπορεί να αποτινάξει την νοοτροπία του παρελθόντος και να ενταχθεί ως ισότιμο μέλος στην Ε.Ε. όμως τα μηνύματα που έρχονται από την συγκεκριμένη χώρα δυστυχώς δεν είναι ενθαρρυντικά.

Όσον αφορά την Ελλάδα μια μεγάλη καθυστέρηση στην διαδικασία ένταξης της Αλβανίας θα μπορούσε να διαμορφώσει όρους πολιτικής αποσταθεροποίησης στη γειτονική χώρα και να οδηγήσει την χώρα μας σε διάφορα προβλήματα ενώ παράλληλα μέσω της ενταξιακής

¹⁶² Την 23-10-2020 ο υπουργός Εσωτερικών της Αλβανίας παραιτήθηκε προκειμένου να κατευθάσει το πλήθος διαδηλωτών που συγκεντρώθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών για να διαμαρτυρηθεί για την δολοφονία ενός 25 χρόνου νεαρού άνδρα από υπερβολική χρήση βίας αστυνομικού.

διαδικασίας της Αλβανίας δίνεται στην Ελληνική κυβέρνηση η δυνατότητα να επιλύσει τα προβλήματα που υπάρχουν με την συγκεκριμένη χώρα σε σχέση τόσο με την Ελληνική μειονότητα όσο και με την οριοθέτηση των θαλάσσιων συνόρων .

Εάν η Ευρωπαϊκή Ένωση πρεσβεύει ένα σύστημα οικονομικών και πολιτικών κανόνων λειτουργίας τότε η ένταξη της Αλβανίας θα λάμβανε χώρα άμεσα όμως αποτελεί ένα σύνολο, ένα σύστημα ιδεών και αξιών όπου τα κράτη μέλη της πρέπει να τα ενστερνίζονται, και το Αλβανικό κράτος παρ'όλες τις προσπάθειες που κατέβαλε τα τελευταία χρόνια δεν μπορεί να αποτινάξει τις εσωτερικές πολιτικές αγκυλώσεις που οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στην έλλειψη ομαλής δημοκρατικής μετάβασης και στις ισχυρές πολιτικές ομάδες του παρελθόντος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική:

Σωτήρης Ντάλης: Ευρωπαϊκή Ένωση και η Πολυμερής Διαχείριση της παγκοσμιοποίησης, Εκδόσεις Παπαζήση, 2015

Σωτήρης Ντάλης : Η «Δύσκολη Ευρώπη » Σε Αναζήτηση της Νέας Ευρωπαϊκής Αλληλεγγύης , Εκδόσεις Παπαζήση, 2017

Θεόδωρος Α. Χριστοδουλίδης : Από την Ευρωπαϊκή Ιδέα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Έκδόσεις Ι. Σιδέρης , 2010

Νίκος Μούσης : Ευρωπαϊκή Ένωση : Δίκαιο , Οικονομία, πολιτική , Εκδόσεις Παπαζήση, 2001

Ναπολέον Μαραβέγιας: Ευρωπαϊκή Ένωση – Δημιουργία, εξέλιξη, προοπτικές Εκδόσεις Κριτική Α.Ε, 2016

Παναγιώτης Κ.Ιωακειμίδης : Θα επιβιώσει η Ευρωπαϊκή Ένωση , Εκδόσεις Παπαζήση Αθήνα, 2007.

Δημ.Ζαχαριάδη –Σούρα: Διεθνείς Οικονομικοί Οργανισμοί , Εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, 2004

Μιράντα Βίκερς : Οι Αλβανοί ,Εκδόσεις Οδυσσέας ,1997

Γιάννης Βαληνάκης, «Η Ελλάς των τεσσάρων Θαλασσών », Εκδόσεις Ι. Σιδέρης 2020

Ελληνικά Άρθρα:

1945 : Η ηθική απαξίωση της Ευρώπης

https://web.archive.org/web/20120203051821/http://www.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_kathglobal_2_08/05/2005_1284008

Οι μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση

<https://www.euro2day.gr/specials/topics/article/1583192>

Έκθεση σχετικά με την πορεία της Ευρώπης

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0427_EL.html#title2

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0057>

Ευρωπαϊκή Ένωση και Δυτικά Βαλκάνια, υπάρχει προοπτική
<https://www.skai.gr/news/opinions/>

Χώρες/ E.E.Europa EU
https://europa.eu/european-union/about-eu/countries_el#tab-0-1

Σχέδιο συνθήκης για την θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης
<https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/el/in-the-past/the-parliament-and-the-treaties/draft-treaty-establishing-a-constitution-for-europe>

Η Ευρωπαϊκή Ένωση με λίγα λόγια
https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-in-brief_el

Τα Δυτικά Βαλκάνια – Europa EU
https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/el/FTU_5.5.2.pdf

Ευρωπαϊκή Ένωση και Δυτικά Βαλκάνια , υπάρχει προοπτική
<https://www.skai.gr/index.php/news/opinions/ee-kai-dytika-valkania-yparxei-prooptiki>

Αλβανία Concilium- Europa EU
<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/enlargement/albania/>

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο , Κοινοβούλιο - Γνώμη της Επιτροπής σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/el/TXT/?uri=CELEX:52010DC0680>

Τσίπρας σε Ράμα: Η ένταξη της Αλβανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση περνά από τον σεβασμό της Ελληνικής μειονότητας.
<https://www.cnn.gr/politiki/story/172706/tsipras-se-rama-h-entaxi-tis-alvancias-stin-ee-perna-apo-ton-sevasmo-tis-ellinikis-meionotitas>

Ετήσιες Εκθέσεις για την Οικονομία της Αλβανίας και τις Διμερείς σχέσεις της με την Ελλάδα, Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων στα Τίρανα.
<https://www.mfa.gr/albania/presveia/sections/grafeio-oikonomikon-kai-emporikon-upotheseon.html>

Η Ελλάδα ο βασικότερος ξένος επενδυτής της Αλβανία

<https://www.tanea.gr/2014/10/10/economy/i-ellada-o-basikoterous-ksenous-ependytisstin-albania-symfwna-me-meleti>

Διαχείριση της κρίσης και αλληλεγγύη/Ευρωπαϊκή Επιτροπή

https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/crisis-management-and-solidarity_el

Τα νέα πολιτικά κόμματα στην Αλβανία και η αναδιάταξη της αλβανικής πολιτικής σκηνής

<https://www.files.ethz.ch/isn/163046/ble1.pdf>

Εκλογές Αλβανία: Αυτοδυναμία Ράμα δείχνουν τα πρώτα αποτελέσματα

<https://www.cnn.gr/news/kosmos/story/86647/ekloges-alvania-aytodynamia-rama-deixnouyn-ta-prota-apotelesmata>

Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Αλβανία το 2019_

<https://www.consilium.europa.eu/el/policies/enlargement/albania/>

Ανησυχητική η κατάσταση των ΜΜΕ στην Αλβανία

<https://ibna.gr/news/2019/06/15992/>

Διαφθορά και αγανάκτηση πνίγουν την Αλβανία

<https://www.tovima.gr/2019/04/21/world/diafthora-kai-aganaktisi-pnigoun-lftin-alvania/>

Σε δημοψήφισμα καλεί ο πρόεδρος της Δημοκρατίας της Αλβανίας

<https://www.sofokleousin.gr/se-dimopsifisma-kalei-o-proedros-tis-dimokratias-tis-alvanias>

Βόμβα στην Αλβανία ,πρώην υπουργός του Εντι Ράμα σε διεθνές κύκλωμα ναρκωτικών

<https://www.iefimerida.gr/news/370132/vomva-stin-alvania-proin-yperypoyrgos-toy-enti-rama-se-diethnes-kykloma-narkotikon>

Ελληνική Εθνική μειονότητα στην Αλβανία

<https://www.mfa.gr/elliniki-ethniki-meionotita-albanias/>

Ελληνική Δημοκρατία –Υπουργείο Εξωτερικών «Απάντηση στην υπ’ αριθμ.10750 ερώτηση του Βουλευτού κ. Χρήστου Πρωτοπαπά

<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/67715b2c-ec81-4f0c-ad6a-476a34d732bd/8105256.pdf>

Η συμφωνία Ελλάδας - Αλβανίας για την ΑΟΖ (2009) που δεν εφαρμόστηκε ποτέ

<https://www.protothema.gr/stories/article/1058441/i-sumfonia-elladas-alvanias-gia-tin-aoz-2009-pou-den-efarmostike-pote/>

Η ΕΕ χαιρετίζει τη συμφωνία Αλβανίας και Ελλάδας για προσφυγή στη Χάγη
<https://www.in.gr/2020/10/20/politics/diplomatia/ee-xairetizei-ti-symfonia-alvanias-kai-elladas-gia-aoz/>

Η ένταξη της Αλβανίας στην ΕΕ περνάει από την Ελλάδα
<https://kedisa.gr/%CE%B7-%CE%AD%CE%BD%CF%84%CE%B1%CE%BE%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B1%CE%BB%CE%B2%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%B5-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%BD%CE%AC%CE%B5%CE%B9-%CE%B1/>

Ξενόγλωσσα Άρθρα:

Accession criteria (Copenhagen Criteria)

https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary/accession_criteria_copenhagen.html?locale

EU institutions and bodies in brief

https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/interinstitutional-bodies_el

https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/court-justice_el

Accession of the European Union

<https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=basictexts/accessioneu&c=>

Enlargement of the European Union

https://www.ab.gov.tr/enlargement_109_en.html

Industry 4.0 EuropeanParliament – Europa EU

https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/el/FTU_5.5.2.pdf

The EU and the Western Balkans: A region of opportunities

<https://doc-research.org/2018/06/eu-western-balkans-region-opportunities-risks/>

Consolidation of Democracy: Albania

<http://www.jpinyu.com/wp-content/uploads/2015/01/consolidation-of-democracy-albania...najada-tafili1.pdf>

A Coming of Age: Albania under Enver Hoxha

https://espressostalinist.files.wordpress.com/2010/12/A_Coming_of_Age:_Albania_under_Enver_Hoxha,_James_S._O'Donnell,_New_York_1999_

European Commission Enlargement, "The Western Balkan Countries on the road to the European Union", European Commission,

http://ec.europa.eu/enlargement/enlargement_process/accession_process/how_does_a_country_join_the_eu/sap/history_en.htm

Albanians long road into the European Union

https://dgap.org/system/files/article_pdfs/2012-11_DGAPanalyse_Stern_Wohlfeld_Albania_EN.pdf

Relations of Albania with the EU

http://idmalbania.org/wp-content/uploads/2014/10/Relations_of_-Albania-with-the-EU_-June-2008.pdf

European Council conclusions, 28 June 2018

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/06/29/20180628-euco-conclusions-final/>

Albania and North Macedonia to open the negotiations

<https://europeanwesternbalkans.com/2019/05/29/ec-albania-north-macedonia-open-negotiations>

Council conclusions on enlargement and stabilisation and association process - Albania and the Republic of North Macedonia

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/03/25/council-conclusions-on-enlargement-and-stabilisation-and-association-process/>

Albania, why do we want to be part of Europe

<http://europe-infos.eu/why-do-we-want-to-be-part-of-europe>

Albania 's road toward integration and accession into the European union

<https://apps.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a611713.pdf>

Albanian Attitudes toward European Integration Milestones Albanian Relations with the European Union

https://www.researchgate.net/publication/313441871_Albanian_Attitudes_toward_European_Integration_Milestones_Albanian_Relations_with_the_European_Union

<https://www.u4.no/publications/albania-overview-of-corruption-and-anti-corruption.pdf>

[Albania: overview of corruption and anti-corruption](#)

Greeks in Albanian numbers

<https://books.google.co.nz/books?id=FFcMAQAAMAAJ&pg=PA587&lpg=PA587&dq=Greeks+in+Albania+numbers&source=bl&ots=9EuUboE->

Northern Epiros": The Greek Minority in Southern Albania

<https://www.culturalsurvival.org/publications/cultural-survival-quarterly/northern-epiros-greek-minority-southern-albania>

Rakipi, A. (2013). The European Perspective of Albania. Tirana: Albanian Institute for International Studies.

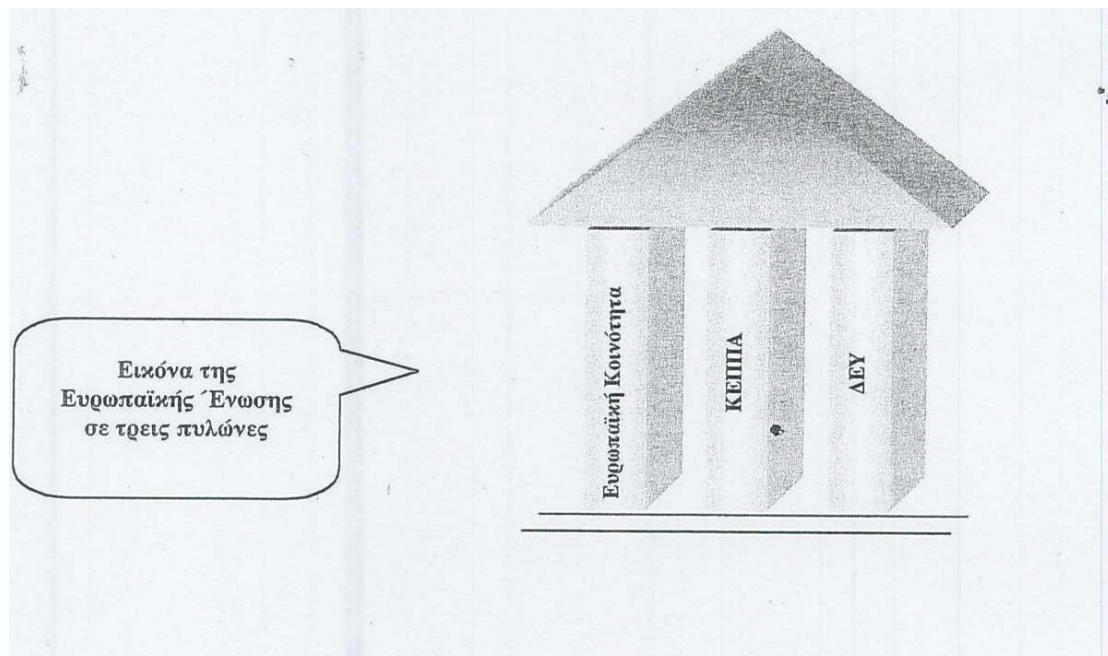
<https://www.aiis-albania.org/sites/default/files/The%20European%20Perspective%20of%20Albania%202013.pdf>

Sabriu, M. (2013). The European Perspective of the Western Balkan- The Case of Albania, Kosovo and Macedonia. International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences, 3(12), σσ. 1-13.

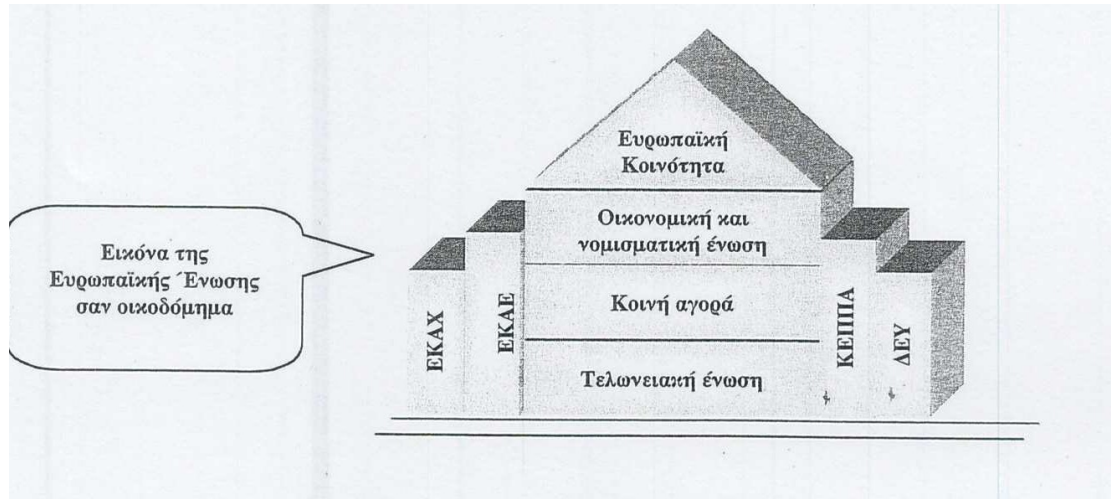
European Commission. (2000). The European Union and South Eastern Europe: Building a Brighter Future.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α:

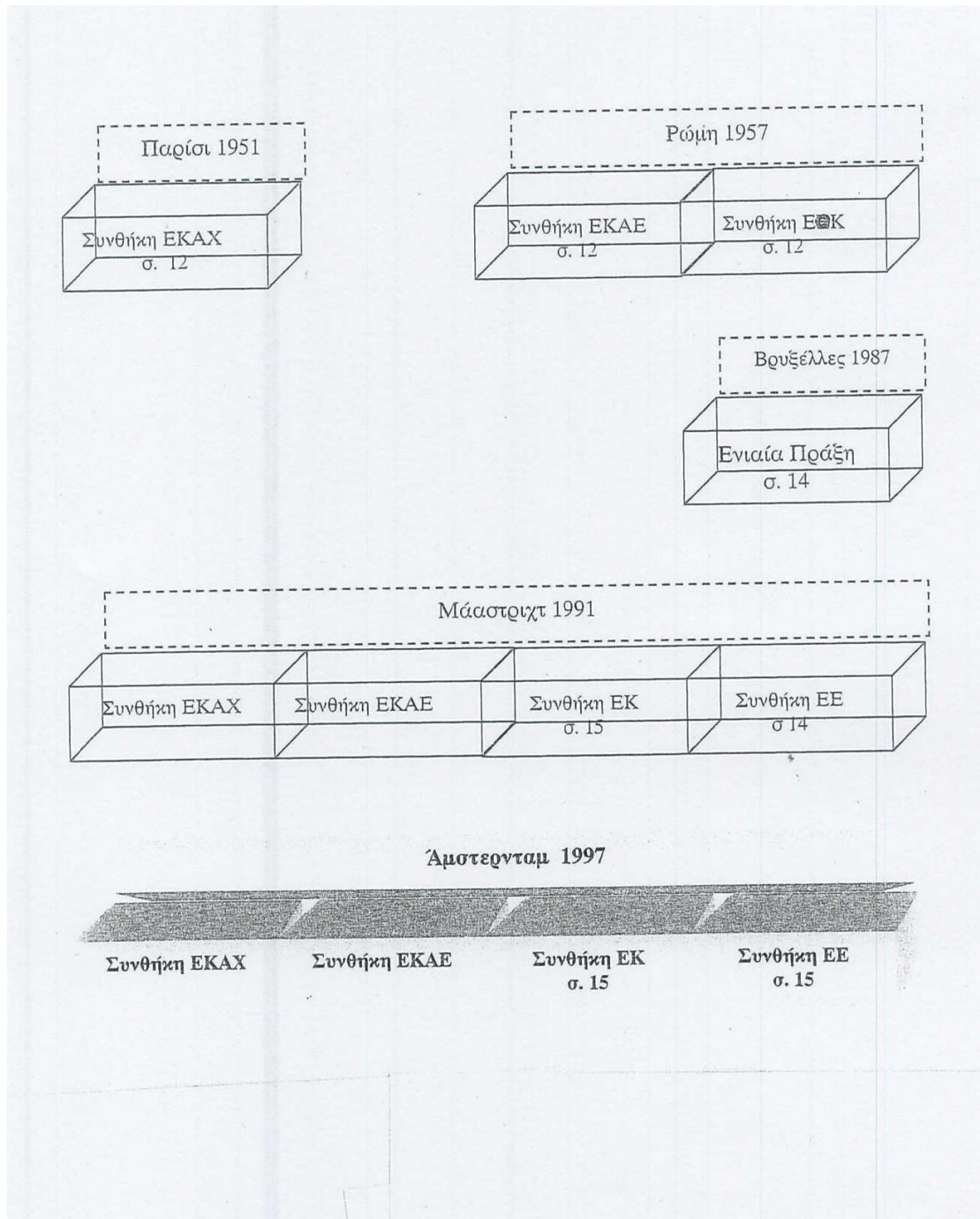
«Η εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε τρεις πυλώνες»

« Η εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σαν οικοδόμημα »

«Οι Ευρωπαϊκές Συνθήκες»

Πηγή : Νίκος Μούσης, Ευρωπαϊκή Ένωση Δίκαιο, Οικονομία , Πολιτική

Παράρτημα Β:

« Ο Γεωγραφικός Χάρτης της Αλβανίας »

Η Αλβανία είναι χώρα των [Βαλκανίων](#). Πρωτεύουσα της χώρας είναι τα [Τίρανα](#). Συνορεύει ανατολικά με τη Βόρεια Μακεδονία, νότια με την Ελλάδα, βορειοδυτικά με το Μαυροβούνιο και βορειοανατολικά με το Κόσοβο.

Πηγή: <https://el.wikivoyage.org/wiki/%CE%91%CE%BB%CE%B2%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CE%B1>

« Η Πλατεία Σκεντέρ Μπέη στα Τίρανα (Skenderbeg)»

Αποτελεί το κεντρικότερο σημείο της πόλης των Τιράνων. Το άγαλμα που δεσπόζει στο κέντρο είναι του Γεωργίου Καστριώτη, ενός βυζαντινού αξιωματούχου, εθνικού ήρωα των Αλβανών.

Πηγή: https://www.flowmagazine.gr/tirana_mia_omorfi_poli/

«Πανεπιστήμιο στα Τίρανα MARLIN BARETI»

Το Πανεπιστήμιο Marin Barleti (Universiteti Marin Barleti) είναι ένα ιδιωτικό ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Αλβανία, το οποίο φέρει το όνομα του ιστορικού / ανθρωπιστή του 15ου αιώνα, Marin Barleti

« Χάρτης διπλωματικών αποστολών της Αλβανίας στο εξωτερικό »

Η Αλβανία διατηρεί επί του παρόντος διπλωματικές σχέσεις με τις ακόλουθες 115 χώρες:

Αφγανιστάν, Αλγερία, Αγκόλα, Αργεντινή, Αρμενία, Αυστραλία, Αυστρία, Αζερμπαϊτζάν, Μπαγκλαντές, Λευκορωσία, Βέλγιο, Μπενίν, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Βραζιλία, Βουλγαρία, Μπουρκίνα Φάσο, Καναδάς, Χιλή, Κόστα Ρίκα, Κολομβία, Κροατία, Κούβα, Κύπρος, Τσεχική Δημοκρατία, Δανία, Εκουαδόρ, Εσθονία, Ισημερινή Γουινέα, Αίγυπτος, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Γεωργία, Γκάνα, Αγία Έδρα, Ονδούρα, Ουγγαρία, Ισλανδία, Ιρλανδία, Ιταλία, Ινδονησία, Ιράν, Ισραήλ, Ιαπωνία, Ιορδανία, Κοσσυφοπέδιο, Καζακστάν, Κουβέιτ, Λάος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Λιβύη, Λίβανος, Μεξικό, Μαδαγασκάρη, Βόρεια Μακεδονία, Μάλτα, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Μάλι, Μαυριτανία, Μαρόκο, Μαλαισία, Μογγολία, Ολλανδία, Νέα Ζηλανδία, Νορβηγία, Νιγηρία, Νεπάλ, Βόρεια Κορέα, Ομάν, Πολωνία, Πορτογαλία, Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, Πακιστάν, Κράτος της Παλαιστίνης, Φιλιππίνες, Ρουμανία, Ρωσία, Κατάρ, Σαουδική Αραβία, Σρι Λάνκα, Συρία, Νότια Κορέα, Άγιος Μαρίνος, Σερβία, Σλοβακία, Σλοβενία, Κυρίαρχο Στρατιωτικό Τάγμα της Μάλτας, Ισπανία, Σουηδία, Ελβετία, Νότια Αφρική, Τουρκία, Ταϊλάνδη, Τυνησία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ουκρανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Ουγκάντα, ΗΠΑ, Ουρουγουάη, Παναμάς, Περού, Υεμένη, Βενεζουέλα, Βιετνάμ, Ζάμπια και της Ζιμπάμπουε.

Πηγή:

:

https://web.archive.org/web/20170517054301/http://www.punetejashtme.gov.al/files/userfiles/DIPLOMATIC_LIST_17.11.2016.pdf

« Η Σημαία του Κομμουνιστικού κόμματος της Αλβανίας»

Το Κόμμα Εργασίας Αλβανίας (αλβανικά: Partia e Punës e Shqipërisë, PPSH αναφέρεται και ως Εργατικό Κόμμα της Αλβανίας), αρχικά ως Κομμουνιστικό Κόμμα της Αλβανίας (αλβανικά: Partia Komuniste e Shqipërisë) υπήρξε το μοναδικό κυβερνών κόμμα στην Αλβανία στο πλαίσιο της Λαϊκής Σοσιαλιστικής Δημοκρατίας της Αλβανίας. Με πολιτικό προσανατολισμό τη μαρξιστική-λενινιστική υπακοή και τον "αντιρεβιζιονισμό", ήταν μέχρι το 1991 το τελευταίο ανοιχτά σταλινικό κυβερνών κόμμα στην Ευρώπη.

Πηγή: https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CF%8C%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CE%95%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82_%CE%91%CE%BB%CE%B2%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82

Παράρτημα Γ: Συμπεράσματα Συμβουλίου για την Αλβανία το 2014

COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION

Council conclusions on Albania

GEERAL AFFAIRS Council meeting Luxembourg, 24 June 2014

The Council adopted the following conclusions:

"1. In line with its Conclusions of 17 December 2013, the Council welcomes the Commission's report of 4 June and, in light of its examination of Albania's continued progress, decides to grant Albania candidate status, subject to endorsement by the

European Council.

2. Following the granting of candidate status, the Council underlines that Albania should act decisively on all of the recommendations in the Commission's report and intensify its efforts to ensure a sustained, comprehensive and inclusive implementation of the key priorities, notably the reform of the public administration and the judiciary, the fight against organised crime and corruption, the protection of human rights and anti-discrimination policies including in the area of minorities and their equal treatment, and implementation of property rights. The Council underlines the importance for Albania to intensify its anti-corruption efforts and to implement its anti-corruption strategy and action plan, strengthen cooperation between law enforcement agencies, and establish a solid track record of investigations, prosecutions and convictions in cases of corruption and organised crime, particularly organised immigration crime, the use of fraudulent documents, money laundering, drug cultivation and human trafficking. The Council also underlines the importance for Albania to strengthen the independence, transparency and accountability of the judiciary, including to provide greater legal certainty for economic operators and to increase investor confidence.

3. The Council also expects Albania to intensify its support for the timely reduction of migratory pressures on the EU including by pursuing its efforts to ensure the fulfilment of all conditions of the visa roadmap and by taking further steps to address the issue of unfounded asylum applications lodged by Albanian nationals.

4. The Council welcomes the Roadmap on the key priorities Albania has adopted in order to structure the reform process ahead and build a track record of implementation. Based on this Roadmap it invites the Commission to intensify its support, monitoring and assessment of Albania's reform process, including in the context of the high level dialogue on the key priorities and through close interaction with Member States. This should focus on securing concrete results on all the above issues, based on credible and measurable targets and timeframes, with reliable data and statistics. In this respect the Council invites the Commission to report, in addition to the Enlargement Package and on the basis of the output of the high level dialogue,

in a comprehensive and detailed manner on Albania's progress on the key priorities.

5. The Council welcomes Albania's continued constructive engagement in regional cooperation and good neighbourly relations as well as its alignment with the EU's Common Foreign and Security Policy. 6. The Council reiterates that continued and sustainable dialogue between the government and the opposition on EU-related reforms will remain an important factor for Albania to advance on its EU integration path." _____

Πηγή: <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/enlargement/albania/>

« Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβούλιου για την Αλβανία του έτος 2018

Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη σταθερή πρόοδο της Αλβανίας κατά την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων σχετικά με τις πέντε βασικές προτεραιότητες: μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, μεταρρύθμιση του δικαστικού κλάδου, καταπολέμηση της διαφθοράς, καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες και των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας.

Η θεσμική αναδιάρθρωση του δικαστικού συστήματος είναι υπό εξέλιξη, ως ακρογωνιαίος λίθος μιας συνολικής μεταρρύθμισης της δικαιοσύνης. Η διαδικασία επαναξιολόγησης για δικαστές και εισαγγελείς (έλεγχος) έχει αρχίσει να παράγει τα πρώτα απτά αποτελέσματα, μεταξύ άλλων όσον αφορά υψηλόβαθμα μέλη του δικαστικού σώματος, υπό την εποπτεία της Διεθνούς Επιχείρησης Παρακολούθησης.

Το Συμβούλιο ενθαρρύνει την Αλβανία να συνεχίσει την καλή συνεργασία με τη Διεθνή Επιχείρηση Παρακολούθησης. Το Συμβούλιο προτρέπει την Αλβανία να αξιοποιήσει τη μέχρι σήμερα πρόοδο και να συνεχίσει εντατικά τη μεταρρύθμιση του δικαστικού τομέα, με στόχο τη μεγαλύτερη ανεξαρτησία, τη λογοδοσία, τον επαγγελματισμό και την αποτελεσματικότητα του δικαστικού συστήματος, ιδίως μέσω της περαιτέρω προώθησης της διαδικασίας ελέγχου, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία της μεταρρύθμισης.

. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τις προσπάθειες προς επίτευξη σταθερού ιστορικού επιδόσεων όσον αφορά προληπτικές έρευνες, διώξεις και τελεσίδικες καταδικαστικές αποφάσεις σε υποθέσεις καταπολέμησης της διαφθοράς και του

οργανωμένου εγκλήματος, επισημαίνοντας παράλληλα ότι η εξάρθρωση ομάδων οργανωμένου εγκλήματος παραμένει σημαντική πρόκληση.

Το Συμβούλιο τονίζει ότι είναι σημαντικό για την Αλβανία να επιδιώξει περαιτέρω απτά και βιώσιμα αποτελέσματα, μεταξύ άλλων στον τομέα της καταπολέμησης της καλλιέργειας και της εμπορίας ναρκωτικών. Προτρέπει την Αλβανία να συνεχίσει και να εντείνει τις προσπάθειες για τον περιορισμό της καλλιέργειας κάνναβης, με βάση τα πρώτα σημαντικά αποτελέσματα που παρατηρήθηκαν κατά τους τελευταίους μήνες. Συγχαίρει την Αλβανία για τη στενή και ενισχυμένη συνεργασία με τις αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών της ΕΕ και προσδοκά να συνεχισθεί αυτή η αμοιβαία επωφελής πρακτική.

Το Συμβούλιο υπογραμμίζει, επίσης, ότι η Αλβανία πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της σε όλους αυτούς τους τομείς και να εξασφαλίσει την επίτευξη περαιτέρω απτών αποτελεσμάτων και στον τομέα της καταπολέμησης της διαφθοράς σε υψηλό επίπεδο, καθώς και στην εξάρθρωση δικτύων οργανωμένου εγκλήματος. Θα πρέπει να υπάρξει συστηματική δικαστική παρακολούθηση των επιτυχημένων επιχειρήσεων επιβολής του νόμου. Στο πλαίσιο της εν εξελίξει μεταρρύθμισης της δικαιοσύνης, εξακολουθεί να απαιτείται η σύσταση των εξειδικευμένων θεσμικών οργάνων για την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο που ήδη εφαρμόζεται. Η δημιουργία σταθερού ιστορικού επιδόσεων προληπτικών ερευνών, διώξεων και καταδικαστικών αποφάσεων στο πλαίσιο της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς σε όλα τα επίπεδα, παραμένει βασικός μακροπρόθεσμος στόχος που εξακολουθεί να απαιτεί περαιτέρω δομημένες και συνεπείς προσπάθειες.

Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι απαιτούνται αποτελεσματικά νομοθετικά μέτρα και μέτρα πολιτικής ώστε να ενισχυθεί η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι πολιτικές κατά των διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένης της ίσης μεταχείρισης όλων των μειονοτήτων και της πρόσβασης αυτών στα δικαιώματα, σε όλη την χώρα, καθώς και να εξασφαλισθεί η συνεπής εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου καλύπτοντας, με συνοδευτικές πράξεις, όλα τα εκκρεμή ζητήματα, μεταξύ των οποίων το δικαίωμα της ελευθερίας αυτοπροσδιορισμού. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει επίσης την ανάγκη αποτελεσματικής εφαρμογής των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας.⁴⁹ Το Συμβούλιο σημειώνει ότι ο συστηματικός και εποικοδομητικός διάλογος μεταξύ της κυβέρνησης και της αντιπολίτευσης για μεταρρυθμίσεις που αφορούν την ΕΕ έχει καίρια σημασία για την επίτευξη προόδου όσον αφορά το πρόγραμμα των μεταρρυθμίσεων προς όφελος των πολιτών, και θα φέρει την χώρα πιο κοντά στην ΕΕ.

Το Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι η Αλβανία θα πρέπει να επιταχύνει τις μεταρρυθμίσεις με

στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και την αντιμετώπιση της άτυπης οικονομίας. Σύμφωνα με τα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου μεταξύ ΕΕ και Δυτικών Βαλκανίων και Τουρκίας, το Συμβούλιο ενθαρρύνει την Αλβανία να βελτιώσει περαιτέρω το επιχειρηματικό και επενδυτικό περιβάλλον, μεταξύ άλλων, διασφαλίζοντας την προστασία των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας, συνεχίζοντας σθεναρά τη δημοσιονομική εξυγίανση και τη βελτίωση της φορολογικής διοίκησης. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την επιτευχθείσα πρόοδο όσον αφορά την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, των υποδομών των μεταφορών και την ψηφιοποίηση. Προτρέπει την Αλβανία να λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος της διαχείρισης των αποβλήτων.

Το Συμβούλιο εξαίρει τη διαρκή πλήρη ευθυγράμμιση της Αλβανίας με την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας της ΕΕ. Εκφράζει ικανοποίηση για την προσήλωση και την πρόοδο στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την αντιμετώπιση του βίαιου εξτρεμισμού και ενθαρρύνει την Αλβανία να συνεχίσει τις προσπάθειές της.

Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τη σταθερή εποικοδομητική δέσμευση της Αλβανίας στην περιφερειακή συνεργασία. Εκφράζει, επίσης, ικανοποίηση για το γεγονός ότι η Αλβανία ενέτεινε το διάλογο με τις γειτονικές χώρες για την αντιμετώπιση των σημαντικών διμερών ζητημάτων και για τη διασφάλιση σχέσεων καλής γειτονίας, που παραμένει ζωτικής σημασίας.

Το Συμβούλιο αξιολογεί θετικά τις αυξημένες προσπάθειες της Αλβανίας να λάβει αποτελεσματικά μέτρα για την αντιμετώπιση της υψηλής ροής προδήλως αβάσιμων αιτήσεων ασύλου από Αλβανούς πολίτες προς κράτη μέλη της ΕΕ και συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν. Τα μέτρα αυτά πρέπει να συνεχισθούν παράλληλα με τη συνεχή συνεργασία και το συνεχή διάλογο με τις περισσότερες από τις πλέον θιγόμενες χώρες, έως ότου επιτευχθούν σταθερά αποτελέσματα.

Εν όψει της παραπάνω προόδου, ιδίως όσον αφορά τις πέντε βασικές προτεραιότητες, το Συμβούλιο συμφωνεί να ανταποκριθεί θετικά στην προαναφερόμενη πρόοδο που πραγματοποίησε η Αλβανία και καθορίζει την πορεία για την έναρξη των διαπραγματεύσεων προσχώρησης τον Ιούνιο του 2019. Συνεπώς, το Συμβούλιο υπογραμμίζει την επιτακτική ανάγκη για την Αλβανία να σημειώσει περαιτέρω πρόοδο στον τομέα της δικαστικής μεταρρύθμισης, ιδίως μέσω του ελέγχου, και να επιτύχει περαιτέρω απτά αποτελέσματα όσον αφορά την καταπολέμηση της διαφθοράς σε όλα τα επίπεδα και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, ιδίως σχετικά με την καλλιέργεια και την εμπορία ναρκωτικών, διατηρώντας και επιταχύνοντας το σημερινό ρυθμό των μεταρρυθμίσεων. Στα παραπάνω περιλαμβάνονται: – περαιτέρω προώθηση της διαδικασίας επαναξιολόγησης δικαστικών και

εισαγγελέων, ειδικότερα ολοκλήρωση όλων των φακέλων προτεραιότητας, και οριστικοποίηση της θέσπισης των ανεξάρτητων δικαστικών δομών όπως προβλέπονται από τη συνταγματική αναθεώρηση, – οριστικοποίηση της θέσπισης εξειδικευμένων οργανισμών, συγκεκριμένα της Ειδικής δομής για την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος (SPAK) και του Εθνικού γραφείου πληροφοριών (NBI) και του Δικαστηρίου, – ενίσχυση του ιστορικού επιδόσεων προληπτικών ερευνών, διώξεων και τελεσίδικων καταδικαστικών αποφάσεων στο πλαίσιο της καταπολέμησης της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, μεταξύ άλλων σε υψηλό επίπεδο. Προς αυτή την κατεύθυνση, το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις ανωτέρω μεταρρυθμιστικές προσπάθειες της Αλβανίας και θα αξιολογήσει την πρόοδο με βάση την ετήσια έκθεση της Επιτροπής.

Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι η απόφαση για την έναρξη διαπραγματεύσεων προσχώρησης με την Αλβανία θα εξαρτηθεί από την ολοκλήρωση των εθνικών κοινοβουλευτικών διαδικασιών και την έγκριση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ενώ αμέσως μετά θα ακολουθήσει η πρώτη διακυβερνητική διάσκεψη πριν από το τέλος του 2019, αναλόγως της προόδου που θα σημειωθεί.

Το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι η εν λόγω αξιολόγηση της προόδου θα πρέπει να περιλαμβάνει περαιτέρω απτά και σταθερά αποτελέσματα, με ιδιαίτερη έμφαση στο κράτος δικαίου. Όσον αφορά τις εκλογές, το Συμβούλιο αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην αντιμετώπιση, από πλευράς Αλβανίας, των εκκρεμών συστάσεων του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη. Το Συμβούλιο αποδίδει επίσης ιδιαίτερη σημασία στις συνεχιζόμενες προσπάθειες της Αλβανίας για μείωση του αριθμού των προδήλως αβάσιμων αιτήσεων ασύλου και ζητεί επιπλέον από την Επιτροπή να εξασφαλίσει ότι αυτό λαμβάνεται υπόψη.

Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση την πρόθεση της Επιτροπής να αρχίσει τις απαιτούμενες προπαρασκευαστικές εργασίες

Πηγή: <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/enlargement/albania/>

Παράρτημα Δ:

Η Συμφωνία Σύνδεσης και Σταθεροποίησης μεταξύ ΕΕ και Αλβανίας έχει επικυρωθεί

από όλες τα κ-μ μέλη της ΕΕ και τέθηκε σε ισχύ στις 1.4.2009. Από 17 Δεκεμβρίου 2010

απελευθερώθηκαν οι θεωρήσεις εισόδου (visa) στο χώρο Schengen για τους Αλβανούς πολίτες - κατόχους νέων βιομετρικών διαβατηρίων, ενώ με βάση την Έκθεση Νοεμβρίου 2010 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Αλβανία δεν έλαβε το καθεστώς της υποψήφιας χώρας για ένταξη στην ΕΕ.

Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου της Αλβανίας κατέγραψε το 2010 μείωση της

τάξης του -3,36% και διαμορφώθηκε στα 317,2 δις ALL από 327,8 δις ALL το 2009, το πρώτο έτος, μετά από μία δεκαετία, κατά το οποίο σημειώθηκε κάμψη του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου της Αλβανίας.

Η συνολική **αξία των εμπορικών συναλλαγών της Αλβανίας ανήλθε το 2010 στα**

640.213 εκ. ALL, ήτοι αυξήθηκε έναντι του 2009 (534.352 δις) κατά 105.862 δις ALL ή

19,8%, το υψηλότερο ποσοστό της τελευταίας δεκαετίας και μάλιστα σε περίοδο δυσμενούς παγκόσμιας οικονομικής συγκυρίας. Η ταχύρυθμη διεύρυνση των εμπορικών συναλλαγών της Αλβανίας το 2010 οφείλεται στην ιδιαίτερα μεγάλη αύξηση των εισαγωγών και των εξαγωγών.

Το **ποσοστό κάλυψης** των εισαγωγών από τις εξαγωγές, κυμάνθηκε στο **33,7%**, από **24% το 2009 αυξήθηκε δηλαδή κατά 9,7 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με την αύξηση 2009/2008**

Πηγή: Κεντρική τράπεζα και εθνική στατιστική υπηρεσία Αλβανίας

“ Εξωτερικό εμπόριο ανά χώρα, 2010”

(1€=137,8 ALL) Μερίδιο

<u>ΧΩΡΑ</u>	<u>ΑΞΙΑ σε εκ ALL</u>	<u>ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΚ.ΕΥΡΩ</u>	<u>ΜΕΡΙΔΙΟ</u>
Ιταλία	217.068	1.575	3 33,9%
Ελλάδα	71.393	518,1	11,2%
Κίνα	39.111	283,8	6,1%
Τουρκία	36.723	266,5	5,7%
Γερμανία	31.366	227,6	4,9%
Ελβετία	14.109	102,4	2,2%
Κοσσυφοπέδιο	13.813	100,2	2,2%
Ρωσία	10.582	76,8	1,7%
ΗΠΑ	9.913	9.448	1,5%
Κροατία	9448	68,5	1,5%
Αυστρία	9.353	67,8	1,5%

Η **ΕΕ-27** παραμένει σταθερά ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος της Αλβανίας και για το 2010, έτος στο οποίο διατήρησε το μεγαλύτερο μερίδιο, της τάξης του **65,86% της συνολικής αξίας των εμπορικών συναλλαγών της χώρας**, παρά τη μείωση που σημειώθηκε έναντι του 2009 (78,9%), κατά 13 ποσοστιαίες μονάδες. Η συνολική αξία των εμπορικών συναλλαγών της Αλβανίας με την ΕΕ-27 ανήλθε το 2010 στα 421.664 εκ. ALL, **σημειώνοντας αύξηση** κατά 62.691 εκ. ALL ή **ποσοστού 17,5%**, σε σχέση με το 2009.

Από τις χώρες μέλη της ΕΕ, οι σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι της Αλβανίας παραμένουν η Ιταλία με μερίδιο 33,9%, η Ελλάδα με 11,2% και η Γερμανία με μερίδιο 4,9% το 2010. Από τις χώρες εκτός ΕΕ, κυριότεροι εμπορικοί εταίροι της Αλβανίας αναδείχτηκαν το 2010 η Κίνα (6,1%), η Τουρκία (5,7%), η Ελβετία (2,2%), το Κοσσυφοπέδιο (2,2%), η Ρωσία με (1,7%) και η πΓΔΜ (1,6%).

“COUNCIL COCLUSIONS IN 25-03-2020 FOR REPUBLIC OF ALBANIA”

After having examined the Commission's updated report of 2 March 2020 on the progress made by the Republic of Albania, the Council welcomes that the country has demonstrated its determination to advance the EU reform agenda and has delivered tangible and sustained results, fulfilling the conditions identified by the June 2018 Council for the opening of the accession negotiations.¹⁰In light of the progress achieved on reforms and the fulfilment of the conditions set unanimously by the Council in June 2018, the Council, subject to endorsement by the European Council members, decides to open accession negotiations with the Republic of Albania. The Council invites the Commission to submit a proposal for a framework for negotiations in line with the European Council's December 2006 conclusions, integrating the enhanced approach to the accession process in line with paragraph 3. The Council takes note of the intention of the Commission to begin the necessary preparatory work immediately. The first intergovernmental conference should be convened as soon as possible after the adoption of the negotiating framework by the Council.

Prior to the first intergovernmental conference, Albania should adopt the electoral reform fully in accordance with OSCE/ODHIR recommendations, ensuring transparent financing of political parties and electoral campaigns, ensure the continued implementation of the judicial reform, including ensuring the functioning of the Constitutional Court and the High Court, taking into account relevant international expertise including applicable opinions of the Venice Commission, and finalise the establishment of the anti-corruption and organised crime

specialised structures. Albania should also further strengthen the fight against corruption and organised crime, including through cooperation with EU Member States and through the action plan to address the Financial Action Task Force (FATF) recommendations. Tackling the phenomenon of unfounded asylum applications and ensuring repatriations and amending the media law in line with the recommendations of the Venice Commission remain important priorities. The Commission will provide a report on these issues, including progress regarding the track record, when presenting the negotiating framework. The negotiating framework will be adopted by the Council and has to reflect that Albania has successfully addressed all five key priorities such as the initiation of criminal procedures against judges and prosecutors accused of criminal conduct during the vetting process, initiation of proceedings against those accused of vote buying, a sound track record regarding fight against corruption and organised crime at all levels, including initiation of proceedings and completion of first proceedings against high ranking public officials and politicians, tangible progress regarding reform of public administration, implementation of the reform of the electoral law as well as a final decision on the lawfulness of the local elections of 30 June 2019, as well as further progress in the adoption of the remaining implementing legislation related to the 2017 framework law on the protection of national minorities, the adoption of the law on the population census in accordance with the Council of Europe recommendations, and the advancement of the process of registration of properties. The Council further invites the Commission to continue to monitor the progress and compliance in all areas related to the opening of negotiations and to carry out and complete the process of analytical examination of the EU acquis with the country, starting with the fundamentals'cluster

Πηγή:<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/03/25/council-conclusions-on-enlargement-and-stabilisation-and-association-process/>

